

Fredrika Bremer

Nya teckningar utur hvardagslifvet. Fjerde Delen. Hemmet, eller familje-sorger och fröjder. I fyra afdelningar. III, IV

Stockholm, tryckt hos L. J. Hjerta, 1839.

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Göteborgs universitetsbibliotek.

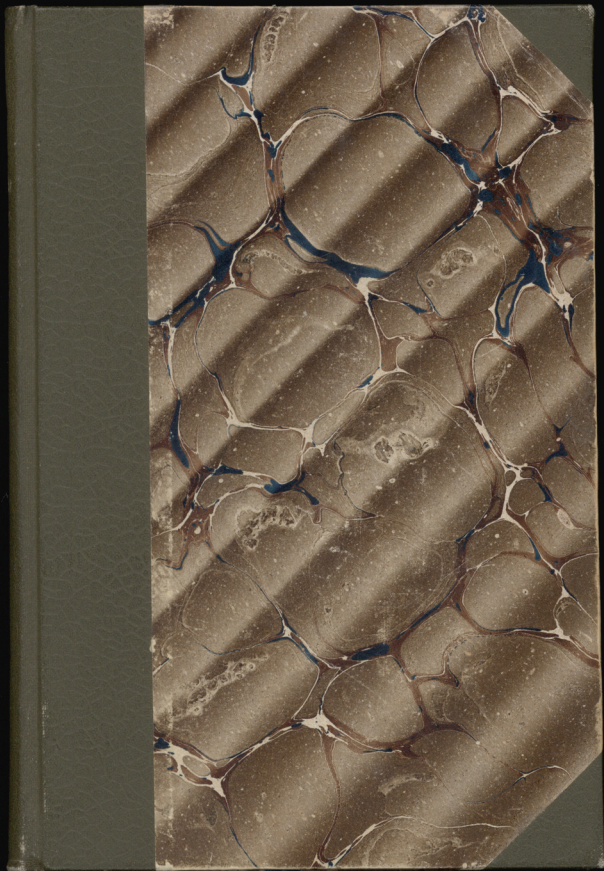
Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Göteborgs universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/BremerF/titlar/NyaTeckningar42/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb16909587-faksimil>

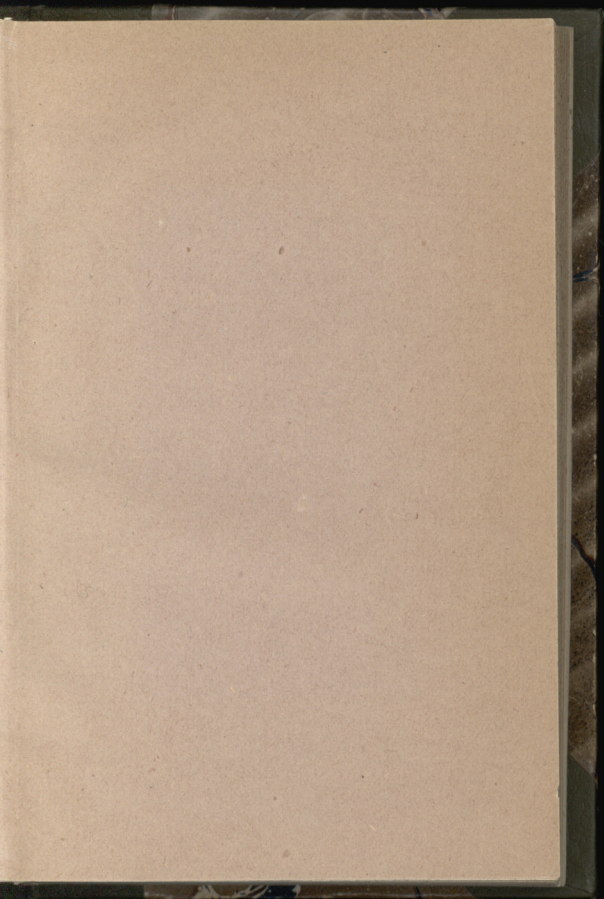
Litt.
Sv.

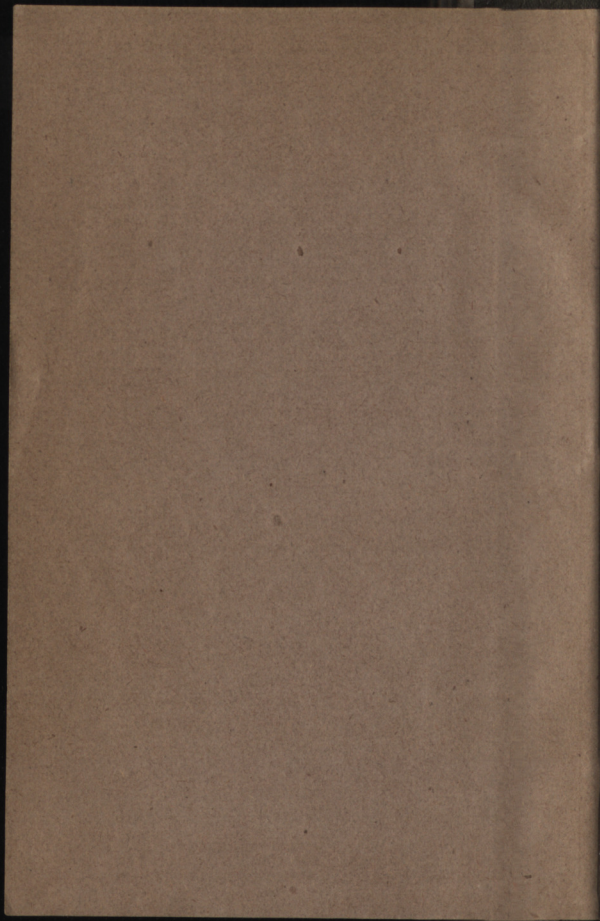
TRANEMÅLA
SAMLINGEN

SKÄNKT TILL
GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK
AF
AUGUST RÖHSS

NYA

TECKNINGAR

UR

HVARDAGSLIFVET.

af
Fra Bremer

FJERDE DELEN.

STOCKHOLM,

TRYCKT HOS L. J. HJERTA,

1839.

THE NEW YORK

LIBRARY

AMERICAN SOCIETY FOR THE IMPROVEMENT OF THE

LIBRARY OF THE

AMERICAN SOCIETY FOR THE IMPROVEMENT OF THE

LIBRARY

H E M M E T,

ELLER

FAMILJE-SORGER OCH FRÖJDER.

I

FYRA AFDELNINGAR.

III, IV.

THE

THE

Leonore till Eva.

Du kommer då hem, du kommer då verkligen snart hem, söta Eva! Ack! jag är så lycklig, så glad deråt, och ändå litet ängslig men bry dig ej derom; kom, kom bara, och allt skall bli godt. Blott jag får se in i dina ögon, känner jag att allt skall bli klart. Ni goda ögon! — Gabrielle och jag kalla dem alltid »våra blå» — huru länge det är, sedan jag såg er! Två långa år! Jag begriper ej huru jag kunnat vara så länge utan dig; men sannt är, att vi ändå aldrig varit rätt åtskiljda. Jag har följt med dig i stora världen, jag har varit med dig på baler och konserter och njutit af ditt nöje, din hyllning. Ack! hvad det var roligt att jag lärde hålla af dig! Jag har lefvat dubbelt allt sedan och känt mig så rik i dig. Och nu kommer du åter; och då skola vi ju bli lyckliga tillsammans som förr?

Förlåt, förlåt frågetecknet! Men det kommer ibland en oro öfver mig. Du talar så mycket om stora världen, om nöjen och njutningar, som — hemmet ej kan skänka dig. Och dina nya präktiga

bekanta — ack, Eva! må de vara aldrig så roliga, så intressanta, icke kunna de hålla af dig som vi, som jag! Och den der major R * * *! Jag är rädd för honom, Eva. Att han älskar dig, det finner jag helt naturligt; men.... men ack, Eva! Det gör mig ondt, att du skall tycka så mycket om honom. Min kära, goda Eva, fäst dig icke för mycket vid honom, innan....; men jag bedröfvar dig, och det vill jag icke. Kom, o kom blott hem till oss! Vi ha så mycket att tala med dig om, så mycket att höra af dig, så mycket att säga dig. Jag tror du skall finna hemmet ännu behagligare än sist: vi ha gjort flera små försköningar. Du skall nu åter dela med oss de treffliga måltiderna, frukosten, min käraste stund, och té-timman, din favorit-timma, då vi samlades till glada aftnar och ofta voro så tokiga. I morse tog jag fram din frukostkopp, och kysste stället vid kanten, der förgyllningen var bortnött. Vi skola åter, Eva, läsa böcker tillsammans, tänka och tala om dem tillsammans; vi skola gå ut tillsammans och njuta af skogens friskhet och frid. Och om vi så stilla skulle gå fram genom lifvet tillsammans, sökande att blifva bättre, att göra hvarandra och andra omkring oss allt lyckligare, ödmjukt tackande Gud för hvad han ger oss och alla och beundrande hans verk, vore det icke godt så? Skulle vi då på jorden ej lefvat, ej blommat nog?

Jag vet väl, att detta stilla lif ej är för alla. Ej heller kan det vara för alla tider aflifvet. Stormar måste komma. Äfven jag har haft min tid af oro, af smärta och kamp. Den är förbi, Gud ske lof! och den känsla, som störde min frid, har blifvit mig ett ljus på vägen. Den har vidgat min verld, den har gjort mig bättre, och nu, då jag ej mera begär lifvets större och starkare njutningar, nu lär jag med hvar dag bättre värdera de skatter, som omgifva mig i det stilla, hvardagliga lifvet. O! man blir dock ej lycklig här på jorden förr, än man lär sig se och värdera smulorna. Gör man det, så kan man ha att plocka och tacka hela dagen igenom. Men frid måste man hafva, frid inom sig, frid omkring sig. Frid är den sol, i hvilken hvarje lifvets dagdroppe glänser.

Kunde jag dock kalla den ned öfver ett hjerta som....; jag måste bereda dig på en förändring, en stor mistning i hemmet. Du finner icke Petrea här. Du känner det förhållande, som mycket oroat mig se'n en tid. Nu gick det ej an längre att låta det så fortfa. För Louises, för Jacobis, för Petreas egen skull, måste hon — fly, eller hade alla blifvit olyckliga. Hon insåg det sjelf, och när vi underrättades om Jacobis snara hitkomst, öppnade hon sitt hjerta för far och mor. Det var ädelt och rätt af henne, och de voro så goda, så kloka som alltid. Min far har sjelf fört henne till sin väns, biskop B...s hem. Må Gud bevara henne

och ge henne frid. Jag gråter öfver henne, men hoppas dock allt godt. Hennes liffulla hjerta har inom sig en springande helsoåder, och säkert skall vistandet på landet, som hon så mycket älskar, nya omgifningar, nya intressen.....

Jag blef afbruten! Jacobis ankomst. O godt, att Petrea nu döljs i skuggorna på Furudal! Godt för hennes arma hjerta, godt för de förlofvade också, som i hennes närvaro ej skulle vågat vara lyckliga. Och nu äro de det så fullt. Efter sex års väntan, suckan och förhoppning ser Jacobi sig nära målet för sina önskningar — giftermål och pastorat! Och den som förer honom dertill, är, utom hans egna förtjenster, hans älskade gynnare, den förträfflige, den förtjusande excellensen O * * *. Han har genom sitt inflytande förmått tvenne betydliga godsägare i stora T...s församling, att gifva sina röster åt Jacobi, som, ehuru ung, af en händelse fått ett rum på förslaget. Han får således ett af de vackraste och största pastorat i stiftet, och Louise blir en ärorik pastorska — »Prostinna!» säger hon profetiskt sjelf. Det enda »men» vid denna lycka är, att Louise och Jacobi komma så långt ifrån oss; deras högsta önskan hade varit att få landsförsamlingen här vid staden. Vi hade då kunnat lefva i familj, fast Louise lemnat hemmet, men..... »men allt kan ej vara fullkomligt här i verlden!» säger suckande vår goda och kloka äldsta. Som valdagen blir i början af våren, och Jacobi skall till-

träda pastoratet kort efter sin utnämning, så önskar han att i Pingst fira sitt bröllop, för att derefter, på blomsterströdda vägar och vid lärkornas sång, föra sin unga fru in i sitt herdatjäll. Hofmarskalkinnan ber dem skämtande att icke bli alltför mycket nomader. Visst är, att man ej kan ha mera interesse för kor och kalvar, får och fjäderfä, än Louise. De blifvande makarne ställa på förhand hela sitt hushåll i ordning, och Gabrielle har hjertligt roligt åt de stumpar af deras konversation, som nå hennes öra under det de, sittande i causeusen i bibliothecket, tala om kärlek och ekonomi. Men icke blott derom tala de, ty Jacobis hjerta är fullt af varm människokärlek, och hur det är, har vår far meddelat alla sina barn något af sin kärlek till det allmänna bästa, ehuru Gabrielle påstår att hennes portion deraf ännu är ganska liten.

Det är roligt se de förlofvade gå ut på handel tillsammans och återkomma så högeligen belåtna med sina uppköp. Louise finner någonting så oöfverträffligt förträffligt i hvar liten sak hon lägger sig till, antingen det är lerkärl eller silfverkärl. När jag ser dessa båda likasom två fåglar draga ihop till sitt bo och qvittra för hvart strå, måste jag tänka, att det är lyckligare att komma till ett tarfligt bo, som man sjelf samlat, än till ett rikt och stort, som andra sörjt för. Man är i förra fallet så bekant, så van, så *du* med sina saker, och säkert kan ingen i verlden vara det mer än

Louise. Vi äro nu i lifligt arbete till brölloppet, men vår far ser icke gladt mot en tilldragelse, som skall taga en dotter ur hans älskade krets. Han vill så gerna hafva oss alla omkring sig. Jag är glad och tacksam deråt. A propos! Vi ha en plan för honom för hans ålderdom, som skall göra honom lycklig, och då äfven min mor. Du minns den stora buskvexta tomten, som gränsar till vår trädgård och som folk ej har vett att odla eller skänka oss; den ämna vi men vi skola tala derom muntligen! Petrea har smittat oss alla, äfven vår älsta, med sin lust till stora företag, och ack! det är en glädje kunna arbeta för deras sällhet, som så ömt och outtrötligt arbeta för vår.

Litet om vänner och bekanta.

Alla bekanta och vänner fråga mycket efter dig. Farbror Jeremias träter på att du ej kommer; allt under det han (vanligen onsdags- och lördagsmornar) äter frukost med oss, förtalar våra skorpor, men äter dock dugtiga portioner deraf. Se'n en tid tycker jag, att han blifvit älskvärdare än förr; hans lynne är mildare; till hjertat har han alltid varit mild. Han är alla fattigas vän och läkare. Nyligen har han köpt sig en liten villa en mil utom staden. Den skall bli hans ålderdoms tröst, säger han, och kallas: »Gubbens ros». Låter det ej treffligt?

Annette P. är olycklig hos sin barska svägerska; hon klagar ej, men blick, hy, hennes hela väsen tyda på djup vantrefnad i lifvet. Vi måste draga henne till oss, Eva, och försöka att göra henne lyckligare.

Här kommer Gabrielle och vill att jag skall lemna rum i mitt bref för hennes kråkfötter! En bra djerf begäran; men hvem säger nej åt henne? Icke jag; och derföre måste jag nu fatta mig kort.

När en viss ung baron Rutger L. presenteras för dig här hemma, så tro icke, att han är galen, fast det ser så ut ibland. Han är son till en af min fars vänner, och nu inpensionerad i vårt hem, för att under hans ledning bildas till embetsman. Han är ett slags »diamant brute» och behöfver slipning i mer än ett afseende. Emellertid tror jag, att hans vilda lynne är på väg att gifva sig litet. För ett ord af min mor är han redan helt känslig och har en riktig respekt för vår lilla frökens onådiga miner; mindre så för vår älstas moraler. Han är blott nitton år. Gamla Brigitta är rädd för honom, törs ej gå honom förbi, emedan hon tror, att han skall hoppa öfver henne. Ack! hvad hon bland alla andra skall bli lycklig att återse dig! Hon är så rädd att du skall gifta dig och stanna qvar i »det hålet»: så kallar hon Stockholm.

Henrik få vi behålla öfver Jul. Men du måste komma och hjälpa oss att muntra honom. Han är ej gläd som förr. Jag tror det spända förhål-

lande, som uppstått mellan honom och Stjernhök, träter honom. Ack! hvarföre kunna dessa två aldrig förstå hvarandra? Dessutom står mycket nu på spel för Henrik; — Gud låte det gå honom väl, för hans och för mammas skull!

Petrea få vi ej igen förr än efter Louises bröllop. När skola vi åter alla vara församlade hemma? Först då tycker jag, att lifvet är rätt herrligt och gladt. Men skola vi någonsin *alla* församlas mer? Sara? Ack! det är nu öfver 4 år se'n vi hört af henne; och alla förfrågningar och efterspaningar ha varit fruktlösa. Kanske lefver hon ej mer! Många tårar ha vi fällt för henne. O, om hon skulle återkomma! Vi skulle vara lyckligare tillsammans än förr; det känner jag. Det var godt och ädelt hos henne; men hon var förvillad. — Jag hör min mors sakta steg nalkas. Det anar mig, att hon har något godt åt mig

Ack ja! Hon hade det! Bref från dig, min Eva! Du kan icke ännu utsätta din resdag; — det är för ledsamt! Men du kommer snart — och Gud skelof! Du håller af Stockholm; jag gör det med! Stockholm har gifvit dig glädje; jag ville omfamna Stockholm därför; dock mest för det Stockholm nu släpper dig och låter mig få omfamna dig. Nu är jag vid kanten af mitt papper; Gabrielle har prenumererat på andra sidan. Jag lemnar dig för att skrifva till den, som lemnat oss med tårar, men, som jag innerligen hoppas, skall komma leende igen.

Från Gabrielle.

På morgonqvist.

Hann ej skrifva i går aftons, måste opp innan solen för att säga dig, att ingenting annat än din återkomst kan trösta mig för Petreas bortresa. Vi längta alla grufligt efter — vår ros! Jag vet nog hvem som längtar, utom din egen släkt. Jag måste säga dig, att det uppstått likasom en liten vänskap emellan farbror Jeremias och mig. Det har gått för sig på utmarken; ty inom hus är han aldrig riktigt hyggelig. Men på spatserfärder kommer hans vackra sida fram. Petrea och jag ha gjort långa sådana med honom. Då blef han glad och mild; då botaniserade han med oss, berättade oss om de naturliga familjerna i vextriket, om flera plantors särskilta lif och historia. Vet du, det är riktigt förtjusande att veta litet derom; man känner sig helt »en famillen» med de der familjerna. Ack! ofta dervid går det igenom mig en känsla af huru obeskrifligt rikt och intresserfullt lifvet är, och jag tycker, att man *måste* lefva lyckligt på jorden, blott man har ögon och begrepp öppna för allt herrligt, som der finnes, och då kan jag qvittra som en fågel, bara af glädje att lefva. Emedlertid vurra farbror Munter och jag för blomsterskötsel här hemma. Till jul ämna vi prestera syrener, både hvita och gredelina; — jag ber bara! Men nog har jag lust att gråta litet öfver, att min Petreas näsa ej skall

lukta på dem. Nu får jag sluta; ty, du måste veta att jag på obestämd tid åtagit mig att ha en vak-sam blick öfver frukostbordet, och därför går jag nu att — se på det; Bergström sörjer lyckligtvis för, att jag ej behöfver göra vidare dervid. Så skall jag se på min moss-ros, om någon ny knopp slagit ut och så skall jag se på min mamma; ett ögnakast genom fönstret måste jag gifva åt löfven i trädgården, som vinka mig afsked innan de falla från qvisten, och på solen, som nu går upp så klar och strålande, måste jag äfven kasta en blick, en stråle ur mitt ögas sol, ur mitt tacksamma hjer-tas djup; och, för att uppfylla alla dessa viktiga värf och åligganden till statens bästa, måste jag säga dig adjö, du som jag så mycket håller af!

Petrea till Leonore.

Från vårdshuset i D.

Det är afton; min far är ute för att ställa i ordning för vår sjöresa i morgon. Jag är ensam, dimman står tjock utanför de smutsiga vårdshusfön-stren; mina ögon äro dimmiga också, mitt hjerta är tungt och fullt; — jag måste tala med dig. O Leonore! det är då gjordt; det är då taget, det bittra

steget, — jag är skild från mitt hem, från de minna; skall ej på länge se era milda blickar, ej höra din bugssvalande röst, — och det emedan — jag ej förtjenar det, emedan jag stört friden i mitt hem; — ja, Leonore, fåfängt vill du ursäktas mig och försona mig med mig sjelf; jag vet att jag är brottslig, att jag önskat, att jag velat — åtminstone för ögonblick — — o! jag ville nu, som i afskedets stund, trycka Louises klädningsfäll till mina läppar och bedja: »förlåt, förlåt!» Jag har dömt mig sjelf, jag har bannlyst mig, jag flyr . . , flyr för att ej mera störa hans och hennes sällhet. Jag var ett moln på deras himmel; hvad skulle molnet der? Må vinden förströ det! O Leonore! det är dock en bitter, ousägligt bitter känsla, att med ett hjerta brinnande af tacksamhet, ej kunna göra för den man älskar något bättre än — hålla sig undan, göra sig till intet. Men hellre det, ja, millioner gånger hellre gömma sig i jordens sköte, än göra ondt åt honom, åt henne! I sanning; kunde jag dermed vinna något åt dem, kunde jag der likt kornet förmultna, för att sedan uppspira för dem i kärnfulla ax, — — det vore mig ljust och kärt, Leonore! Man prisar dem som dö för kärleken, för äran, för religionen, för höga och ädla mål. Hvarföre så? Det är ju en Guds nåd att så få dö! Det är lif i döden. Jag vet ett lif, som är död, en död som lefves igenom under långa, sega dagar vara sig sjelf till en börda, till glädje åt ingen

o bittert! Hvarföre blef begäret till lycksalighet, till njutning, som evig törst, brinnande i menskans själ, när den läskande källan tantaliskt — ? Leonore! Mina ögon svida, mitt hufvud värker, det svallar så vildt i mitt hjerta. Jag är icke bra, jag är icke god, icke undergifven. Min själ är ett chaos. Litet mull på panna och bröst — det vore mig godt.

Om bord på Ångfartyget.

Tack, Leonore, tack för din hufvudkudde! Den har varit mig ett sannt *örongodt*. I går aftons trodde jag mig på vägen att bli allvarsamt sjuk, jag frös, jag brann, mitt hufvud värkte rysligt, jag kände mig likasom söndersliten. Men när jag lade hufvudet ner på din lilla kudde, när mitt öra hvilade på det fina varet, som din snälla hand prydt med konstrik hålsöm; då var det, som om din ande hade hviskat till mig derifrån; det kom ett lugu öfver mig, allt ondt stillade sig, så plötsligt, så underbart; jag somnade ljuft och var helt förundrad, när man väckte mig om morgonen, att känna mig alldeles frisk till kroppen, och invertes likasom helad. Det hade ditt *örongodt* gjort, Leonore! Jag kysste det och tackade dig. Det herättas i »Apostlagerningarna», att man bar sjuka ut i de heliga människens väg, på det åtminstone deras skugga måtte »skygga» på dessa och göra dem helbregda. Jag tror på en sådan läkedoms kraft. O ja! de goda,

de heliga meddela något af sitt lif, sin kraft till allt som dem tillhör. Jag har känt detta i natt.

Vi gingo om bord. Sjö-trollet dundrade och flög ut i sjön. Jag visste först blott att det förde mig ifrån er och stod lutad öfver relingen och grät. Då kände jag två armar sakta och ömt omsluta mig. Det var min fars; han svepte omkring mig en varm kapp; vid hans bröst lyfte jag upp hufvudet. Morgonen var klar, hvita, flammiga skyn flögo, jagade af morgonvinden, öfver det djupa blå, vågorna slogo skummande mot fartyget; gröna ängar och höstgranna parker utbredde sig till höger och venster, rymden öppnade sig. Jag stod med ansigtet vändt mot vinden och rymden, lät hafs-skummet stänka på läppar och ögonlock, lätta ryssningar genomlade mig, och jag kände — att lifvet var skönt. Ja, i denna morgonstund full af strålande dagar, i denna rena, friska vind, kände jag onda dämoner vika från min själ, qvalm och dimma skingras. Jag drack morgonvinden, jag öppnade mitt hjerta för lifvet, jag hade velat öppna mina armar också för det, och med detsamma för alla mina älskade, och säga dem mitt hjertas tysta aning: kärleken till er skall göra mig helbregda, ge mig kraft att göra er glädje en gång.

Andra dagen om bord.

Jag undrar om ett djupt hjerteqval skulle stå emot en lång sjöresa! Det är något förunderligt

stärkande och liksom förnyande i detta lif, denna fart, denna friska vind. Den blåser dammet från själens ögon, och man ser bättre sig sjelf och allt. Och man aflägsnar sig från sitt gamla sjelf, man far för att uppstå på en ny strand, i nya förhållanden, man liksom begynner å nyo.

Vi hade storm i går. Utom min far, var jag den enda friska bland passagerarne. Jag kunde således hjälpa de sjuka. Visst hade verlden sina obehagligheter. Visst tumlade jag omkull ibland med karafin eller droppflaska i hand, men också fick jag se månet löjligt upptåg, många olika drag af menskonaturen; jag skrattade, anmärkte, glömde mig sjelf, och kände mig vän med alla menniskor. Att tjena som piga på ångfartyg, skulle bestämdt passa mig.

Om afton lade sig stormen, både utom och inom bords. Jag satt ensam uppe på däckets ända mot midnatten. Ännu skummade vågorna kring det behagligt gungande fartyget, och vinden hven i tågverket; föregången af en liten klar stjerna gick fullmånen upp öfver hafvet och göt öfver dess dunkla rymd sitt milda, underbara ljus. Det var oändeligen herrligt! Känslor, tankar uppstego hos mig, outsägliga, fulla af kärlek och sorg och af något högre och starkare ändå: en viss längtan, som jag ej vet namn för. Jag ville — — jag vet ej hvad. Men hvad jag ej vill, hvad jag fruktar, det vet jag. Jag fruktar det lugna, städade lifvet, i hvilket jag

åter skall ingå; konvenancer, former, sällskapslif, allt detta klämmer ihop min själ och gör den böjd för excesser. Hellre än sitta i utvaldt godt sällskap och dricka tévatten i »high life», hellre fara på vikingatåg kring verlden, hellre äta gräshoppor med Johannes i öknen och gå i kläder af kamelhår. Detta sednare måste vara bra bekvämt i jämförelse med vår toilett af småplagg. Många äro lifvets skiftande scener. Verldens underbara »Zauberring» — hur skall jag finna min väg och min plats i dig? Leonore! Förlåt att jag talar så mycket om mig sjelf. Du har skämt bort mig dermed, du goda! I eftermiddag komma vi fram till Furudal.

Furudal.

Här äro vi på land. Jag ville vara på sjön. Nu kommer jag från förmaket, och i förmak lider jag skeppsbrott. En ond ande låter mig alltid säga eller göra något opassande. I afton har jag trasslat in biskopinnans garnhärfva och berättat en dum anekdot om en nära släktinge till henne. Jag ville vara qvick, och det föll och faller sig alltid illa för mig.

Menniskorna här se hyggliga ut. Biskopen är en liten, blek man, med någonting englalikt i röst och blick, men . . . , men med mig får han ej mycket tid. Han lefver i sina böcker och embetsgöromål; dessutom är han nästan alltid i staden. Biskopinnan, som jemt bor här ute, är mycket

sjuklig. Henne skall jag sköta och läsa för. Detta gläder mig. Måtte hon kunna tåla mig! Båda makarne voro älskvärda mot min faders dotter, men nog tror jag, de funno henne bra litet hygglig. Ohyggligt hett var också i deras välsignade förmak, och jag var väderbiten och röd som en pion. Af sådant blir man också litet desperat. Allt det der är lappri, men gör ändå plåga. Det är ledsamt att jemt misshaga, just der man gerna ville behaga.

— — — — —
— — — — —

Jag har packat upp kofferten som ni så snällt packade in åt mig; — dels nya, dels reparerade plagg sprungo mig i famnen, det ena efter det andra — o systrar! det kom från er! Min toilett i ordning för hela vintern! Hvad j ären goda! Jag kände igen Louises hand. O, jag måste gråta! Mina älskade! mitt hem!

Några dagar sednare.

Furorna susa friskt och stilla. Jag kommer utifrån. Berg, skogar, enslighet med naturen —
— herrligt!

O Leonore! Jag vill begynna ett nytt lif. Jag vill dö från mitt gamla sjelf, från flärd, villor, sjelfviskhet! Alla mig gifna smickrande minnestecken, biljetter, souvenirer, vare sig af man eller qvinna, har jag förstört. Jag sänder dig här en liten penningssumma för nipper, som jag försålt jemte egna

fabrikater. Köp därför något, som är behagligt för Louise och Jacobi. Men låt dem ej ana — jag ber dig allvarsamt derom — att det kommer från Petrea. Kunde jag sälja mig sjelf för hederligt pris och göra dem rika, så

Jag får här mycken tid för mig sjelf, och vet nu hur jag skall använda den. Mycket skall jag vara ute; jag vill ströfva genom skog och mark, i storm, i snö, i alla väder, tills jag blir — — trött, åtminstone till kroppen. Kanske blir det då stillare i själen! . . . Jag begär ej mera att bli lycklig. Hvad gör det också, om man ej är lycklig, blott man blir ren och from? Vore blott präfningsdagen, lifvet, ej så lång! Leonore min goda engel, bed för mig!

Varen j alla lyckliga! Helsa ömt alla från

Din

PETREA.

P. S. Min näsa gör sin komplimang för Gabrielle och kommer här i bild att uppvakta henne, jemte behöriga omgifningar. Hon får icke tro mig vara nedslagen. En liten ballad, eller romans sänder jag äfven. Den sjöng skogen för mig i går, och hvar melodisk ton som lifvet sjunger i min själ måste komma — hem. O! hvad jag älskar er alla!

Och nu, medan vår Petrea i landtlig enslighet söker bereda sig till ett nytt lif, medan snö faller på jorden för att bereda den till nya vårar, återvända vi till vårt välkända hem i staden och skildra tilldragelserna derinom.]

Ett samtal.

Jacobi var rest. Oktober var kommen, med sina stormar, sina långa skymningar, så mörka och tunga för dem, för hvilka de ej upplysas genom klara tankar eller vänliga blickar.

En afton då Henrik kom ned till téet var han ovanligt blek. På systrarnas förfrågningar om orsaken dertill, sade han, att han hade ondt i hufvudet och tillade halft skämtande, halft allvarligt: »det skall ändå bli skönt att en gång bli af med den här tunga kroppen! — Han är så mycket till hinders!»

»Hur du talar!» sade Louise; »bäst är att behålla den och strapsera lagom med den, och inte sitta oppe och läsa om nätterna, så att man får ondt i hufvudet om dagarne!»

»Tackar, ers majestät, allra underdånigast för moralen! Men om min kropp inte vill tjena min

själ, utan vill underkufva den, så har jag lust att strida och träta med den.»

»I puppan skall ju fjärilen mogna!» sade fint leende Gabrielle, i det hon strödde rosenblad öfver ett par puppor, som på hennes blomsterbord skulle genomsofva vintern.

»Ack ja!» svarade Henrik, »men hur tungt ligger ej dess skal öfver fjärilns vingar! Mig trycker den jordiska puppan! Hvad kunde icke själen leva, verka och njuta, om icke den vore! Hvad kunna vi icke känna och tänka under vissa klara stunder! Hvilket ljus i begreppet! Hvilka gudarvarma känslor i hjertat! Man ville trycka hela världen till sitt bröst, genomskåda allt med sin blick, genomtränga allt med sin eld. O, det är en fullhet, en klarhet! Ja, om vår Herre sjelf kom in till mig i en sådan stund, skulle jag kunna räcka honom handen och säga: »god dag bror!»

»Kära Henrik!» sade Louise något stött, »nu tror jag, att du inte rätt vet hvad du säger.»

»Ja,» fortfor Henrik utan att akta på afbrottet, »så kan man känna, men blott för ett ögonblick. I det följande sluter sig puppan åter med all sin tyngd, sin jordiska stoftkåpa kring vårt väsen, och vi domna, somna och sjunka djupt under hvad vi nyss voro. Och då ser man i böckerna bara tryckta ord, man finner i sin själ hvarken känsla eller tanke, och för de menniskor man nyss kände hjertat

brinna, känner man sig stel och avvigvänd. Ack! Man kan bli förtviflad!»

»Det vore mycket bättre,» sade Louise, »att man lade sig att sofva; då skulle nog hufvudvärken och tyngden gå bort.»

»Men det är ett ledsamt medel i min smak!» sade Henrik leende. »Det är afskyvärdt att behöfva så mycket sofva! Hvad kan man bli för dugligt utaf, om man är en sömnlurk? »Les hommes puissants veillent et veulent!» säger Balzac med rätta. Och emedan min eländiga, tunga natur behöfver så mycket sömn, så lär det väl aldrig bli något stort af mig. Sjelfva det tjusande, det herrliga af sådana själens vakna stunder gör dessutom, att man känner sig fattig när de slockna. Ack! jag kan godt begripa, att många ha sökt med yttre retmedel uppkalla eller förlänga dem och med vinets eld återväcka själens.»

»Då förstår du hvad som är rätt dåligt, och oförståndigt!» sade Louise. »Just sådana väckningar ha vi att tacka för, att det finnes så mycket supare och miserabla menniskor i Sverge, så att man knapt törs gå ut på gatorna mer!»

»Jag försvarar det icke, söta Louise!» svarade Henrik mildt leende öfver systemns ifver, »men jag kan ändå förstå, och i vissa fall ursäkta det. Lifvet kännes ofta så tungt, men ingifvelsens stunder, de gifva en lefnadsfullhet; de kännas som blixtar ur det eviga lifvet.»

»Och äro det visserligen äfven!» sade Leonore, som uppmärksamt lyssnat till brodern, och hvars milda ögon fuktats vid hans ord. Så klart, så fullt skall lifvet säkert kännas, när vi en gång fullt befriat oss ur puppan, icke blott ur kroppens, men äfven själens band. Kanske äro dessa stunder oss gifna här på jorden, för att locka oss upp till fadershemmet och låta oss känna dess luft.»

»En skön tanke, Leonore! Ty äro dessa ljusningar verkligen uppenbarelser af vårt innersta, verkliga, här ännu fångslade lif, gode Gud! huru herrligt att Men ack! de långa, långa för-mörkelsestunderna, hvad äro då de?»

»Tålmodspröfningar, beredsetider!» svarade ömt leende Leonore. »Dessutom komma nog de der klara stunderna åter och glädja oss med sitt ljus, och det desto oftare, ju mer man skrider fram i sin fullkomning. Men man måste äfven ha tålmod med sig sjelf, Henrik; man måste lära sig att här i lifvet äfven vänta på sig sjelf!»

»Du säger ett ord, min syster! Jag måste kysa din hand! Ack ja, om»

»Var nu litet mindre sersibla och esthetiska der borta, och kom hit och drick té!» utropade nu vår älsta syster. »Se här, Henrik, en kopp starkt och varmt té, som nog skall göra ditt hufvud godt! Men i afton och i morgon bittida borde du taga en matsked af min elixir!»

»Derför bevare oss milde Vi ringrazia carissima sorella! Aber, aber . . . charmante Gabrielle! En droppa portvin i téet skulle göra det ännu kraftigare, utan att likväl göra mig till en af de der miserabla människorna, som Louise är så rädd för. Tack lilla syster! Fermez les yeux, o Mahomet!» Och med en bugning för Louise förde Henrik koppen till sina läppar.

Sednare på aftonen stod Henrik i ett af fönstren i biblioteket och såg ut i den månskensljusa rymden. Leonore gick till honom och såg upp i hans ansigte med denna milda, ödmjukt frågande blick, för hvilken hjertat så gerna upplåter sig, och som var Leonore egen. »Du är så blek, Henrik!» sade hon orolig.

»Det är besynnerligt!» sade han halft leende öfver sig sjelft, »ser du, Leonore, granarne der på kyrkogården, hur deras toppar böja sig och vicka i vinden! Jag begriper ej hvarföre; men detta nickande och vinkande plågar mig förunderligt: jag känner det i hjertat!»

»Det är väl emedan du mår illa, Henrik! Skulle vi inte gå ut litet? Det är så vackert månsken! Friska luften skall kanske göra dig godt.»

»Vill du gå med, Leonore! Ja det var en god idé.»

Gabrielle fann den särdeles dålig. Hon kallade syskonen Samojeder, Lappar, Esquimoer m. m., som kunde vilja ströfva omkring midt i vinternat-

ten. De gingo icke dessmindre muntert och skämtande arm i arm.

»Blåser det icke för mycket på dig?» frågade Henrik, i det han omsorgsfullt sökte skydda sin syster för vinden.

»Blåsten är icke kall,» svarade Leonore, och jag känner det helt behagligt, att gå så här vid din arm, under det den susar omkring oss och låter snölvirflar, som små tomtegubbar, dansa i månskenet.»

»Nå då känner du just som jag. Ack! med er, mina systrar, är jag alltid lugn och lycklig; men jag vet ej hur det kommer sig, att se'n en tid andra menniskor ofta plåga och reta mig.»

»Ack, Henrik! — är det ej litet ditt eget fel?»

»Du tänker på Stjernhök, Leonore?»

»Ja!»

»Jag med! Och kanske har du rätt; — ja, jag vill gärna medgifva, att jag ofta haft orätt emot honom och varit oförnuftigt häftig. Men det är han; som retat mig att blifva så. Hvarföre har han så ofta låtit mig tryckande känna sin öfverlägsenhet, så ofta förtagit min glädje öfver mitt sträfvande, och nästan alltid bemött mig med köld och ringaktning?»

Leonore teg; månskenet beglänste en stilla tår i hennes öga. Med stigande häftighet fortfor Henrik:

»Jag kunde så mycket ha älskat honom! Genom sin ovanliga karakter, sin kraft, hela sin personlighet har han haft mycket inflytande, ja mycken makt öfver mig. Men den har han missbrukat; — han har behandlat mig hårdt, just när jag nalkats honom som varmast. Han har varit som ett »nej» för mången förirrelse af mig, men äfven för mycket af hvad jag inom mig haft bäst och renast. Tillgifvenheten för honom var en sådan känsla, och den har han stött ifrån sig. Jag vill säga dig hela sanningen, Leonore, och huru det blifvit så, som det nu är emellan oss. Du vet, att för omkring tre år sedan bildade sig kring mig vid akademien ett slags litterärt anhang af unga vänner, som kanske trodde alltför högt om min skaldegåfva och förförde mig att tro så sjelf. Jag var blefven en gungstling för dagen i de kretsar inom hvilka mitt lif rörde sig. Kanske blef jag öfvermodig häraf; kanske røjde sig en anspråksfull ton och orätt, ensidig riktning i den samling poesier, jag vid denna tid utgaf. Dessa poesier gjorde dock uppseende. Men en kort tid derefter syntes en kritik öfver dem, som gjorde mera uppseende ännu, för dess kraft, dess stränghet och äfven dess satiriska qvickhet skvall. Dess udd skonade hvarken mitt verk eller minn karakter såsom skald. Den verkade nästan allmänt en reaktion mot mig. Jag fann den hård och alltför ensidig, och kan i denna stund ej låta bli att finna den så, ehuru jag nu, bättre än då, känner

dess rättvisa. Den anonyma författaren till kritiken öfver mig var — Stjernhök; och han nekade ingalunda härtill. Han ansåg sig mindre ha riktat den mot mig personligen, än mot den öfverhandtagande riktningen inom det parti, för hvilket jag var en slags hufvudman. Redan förut hade jag begynt draga mig bort från honom och hans välde, som jag alltid hade känt tryckande; och denna nya stöt bidrog ej att förena oss. Hans skarpa kritik hade gjort mig uppmärksam på mina fel; men jag vet ändå icke om den skulle ha gjort mig annat än ondt, om jag ej vid denna tid kommit hem, och i hemmet och genom de minas välgörande inflytande vaknat till ny kraft och en renare riktning. Det var då också, som min far, i sin obeskrifliga godhet, och i komplott med er alla, sålde halfva sitt bibliotek för att skaffa mig medel att resa utrikes — ja, ni ha kallat fram en ny människa inom mig; och all min diktan och traktan är nu, att visa er att jag ej är ovärdig er. Ack ja! er älskar jag så högt, så varmt! Men med Stjernhök är det förbi! Den kärlek, jag bar till honom, har vridit sig till bitterhet — —!»

»O Henrik, Henrik! Låt det icke blifva så. Stjernhök är ju en god, en ädel människa, endast för sträng ibland. Men, i sanning, han håller af dig så väl som oss alla; men ni båda vilja icke förstå hvarandra; och Henrik! sist var det

verkligen du, som var obillig mot honom! Du tycktes knappast tåla honom.»

»Jag rår ej mer därför, Leonore! Det är någonting starkare än jag. Jag vet icke hvilken ondande se'n en tid har satt sig fast i mitt hjerta, men *der* sitter den. Och blott jag får se Stjernhök, känner jag ett hvasst styng der; mitt bröst liksom drar sig tillsammans för honom, och när han rör vid mig, löper det som sjudande bly igenom mina ådror.»

»Henrik! bästa Henrik!» sade Leonore med smärta, »detta är grufligt! Ack, gör ännu ett försök med dig sjelf! Öfvervinn denna känsla och räck Stjernhök handen till försoning!»

»Nu är det för sent, Leonore! Ja, om han hade behof deraf, så skulle det kanske ännu gå lätt nog. Men hvad bryr han sig om mig? Han har aldrig älskat mig, och mitt sträfvande och min förmåga har han aldrig aktat. Och kanske har han rätt deruti; kanske har jag sjelf och några alltför partiska vänner hittills skattat dem för högt. Kanske har Stjernhök rätt i att icke tänka högt om mina gåfvor. Hvad har jag väl hitintills gjort? Och det förefaller mig nu stundom, att jag hädanefter ej skall kunna gå långt, att min kraft är inskränkt nog, min blomningstid snart ute. Stjernhöks deremot är i kommande; han är af dessa, som långsamt, men desto säkrare stiga uppåt. Jag inser bättre än förr, huru mycket han står öfver

mig, hura mycket högre han skall gå, och denna insigt plågar mig!»

»Men hvarföre dessa mörka tankar och känslor nu, söta Henrik, nu då jag tycker att din framtid mer än någonsin är full af hopp? Ditt sköna skaldestycke, din prisskrift, som visst skall bringa dig heder, utsigten på en förmånlig syssla och en dig kär verkningskrets, allt detta, som ännu för ett par månader sedan så lifvade ditt hjerta — hvarför har det nu mistat sin kraft deröfver?»

»Jag vet icke!» svarade Henrik; »men sedan en tid är mycket förändradt inom mig; jag har ingen tro på min lycka. Det förekommer mig som om mina sköna förhoppningar skulle försvinna likt en dröm.»

»Och om så blefve,» sade ömt och ödmjukt forskande Leonore; »kunde du ej ändå finna sällhet, finna frid — i hemmet, i sysselsättning med dina älskade vetenskaper, i lifvet med oss, som älska dig allenast för din egen skull?»

Henrik tryckte Leonores arm till sig, men svarade icke. En häftig stormil nödgade dem ett ögonblick att stanna.

»Ett ohyggligt väder!» sade Henrik, i det han svepte sin kappa kring systemen.

»Men detta är ju ditt älsklingsväder!» svarade hon skämtande.

»Var skulle du säga. Nu mera håller jag ej af det. Kanske är det emedan det mot-

svarar något som plågar mig här inom!» ;Härvid drog Henrik Leonores hand inom sin kappa och lade den mot] sitt bröst. Det hände sig derinom våldsamt och underligt, hjertat bultade nästan hörbart.

»Herre Gud!» utbrast Leonore förskräckt; »Henrik! hvad är detta? Har du ofta så?»

»Ibland, sedan en tid. Men var icke orolig därför och säg för all del ingenting derom åt min mor eller Gabrielle. Jag har talat vid Munter derom, och han har gifvit mig medel därför, och tror ej det skall ha något att betyda. I dag har jag haft denna hjertklappning oafbrutet, och kanske har jag därför varit litet hypocondre; och förlåt mig, söta Leonore, att jag plågat dig dermed! Jag är mycket bättre och muntrare nu; denna lilla van-
dring har just gjort mig godt. Måtte du blott ej ha fått dig snufva på den, Leonore, ty då blir du visst straffad eller hotad med Charlottes elixir! Men far inte en resvagn fram till vår port, just som om den ville stanna der? Kan det vara Eva? Vagnen stannar; — det är säkert Eva!»

»Eva! Eva!» utropade Leonore med innerligaste glädje, och båda syskonen sprungo nu så hastigt fram till porten, så att Eva, när hon steg ur vagnen, mottogs af deras armar.

Eva.

Bland de behagligare tilldragelser inom ett lyckligt hem, är visserligen den, då någon af dess älskade medlemmar efter en tids frånvaro, återvänder i dess sköte. — Så återvänder biet från sina utflygter till sin trygga kupa med honungsskörd från jordens ångor. — Huru mycket är ej då ömsesidigt att berätta, att höra, se och njuta! Hvert moln på hemmets himmel blåser då bort, allt är solsken och glädje, och illa skall det vilja sig, om man icke ömsesidigt finner hvarandra förskönade och förkofrade; ty när allt går riktigt till, så är allt fortskridande i lifvet alltid på något vis en förkofran.

Klar var solskensstunden i Franska hemmet vid Evas återkomst. Den inbördes kärleken som strålade ut i omfamningar, lunden, tårar, skratt, ljufva välkomstord, tusen glädje- och ömhetsbetygelser, lät första timman försvinna i ett muntert rus. Och när allt blef lugnare och man närmare beskådade hvarandra, så samlades allas blickar och tankar med förtjusning på Eva. Hennes skönhet tycktes nu stå i sin högsta blomma, och det var ett tjusande lif i hennes blickar, hennes väsen, hennes rörelser, som man aldrig förr så hade sett der. Hennes högst moderna klädsel, en viss utveckling, en viss behagfull ledighet, som röjde hufvudstadens

eleganta kretsar, utöfvade sin trolldraft på hennes vänner och förtjusade isynnerhet Gabrielle, som följde den vackra systemen med strålande blickar.

Bergström gaf sig luft i köket och utropade: »Mamsell Eva är alldeles gudomlig!» Den blonda Ulla hade aldrig så fullt stämt öfverens med honom.

Leonore var den enda, som snart såg på Eva, väl med ömma, men ändå litet bekymrade blickar. Det var någonting verldsligt i Evas utseende och väsen, någonting, som lät Leonore ana, att en stor och icke lycklig förändring hade föregått inom den älskade systemen. Och snart visade sig, att Leonore anade riktigt. Eva hade ej varit många timmar inom hemmet, innan man tydligen såg, att hon hade föga interesse för dess angelägenheter; att föräldrar, syskon, vänner icke mer voro för henne hvad de förr varit. Evas själ var i sjelfva verket nu uppfylld af ett enda ämne; det upptog alla hennes tankar, alla hennes känslor och det var — major R***. Hans skönhet, hans glänsande gåfvor, hans älskvärdhet, hans kärlek, de sällskaper der hon råkat honom, de baler der de dansat tillsammans, de tillfällen vid hvilka de spelat roler, alla de romantiska utvecklingarne af deras förhållande — voro de bilder som nu allena lefde i hennes hjerta och dansade om i hennes af verldslig medgång uppspelade fantasi. Hennes fars allvar samma blick, då hon nämnde major R*** afhöll henne från att upprepa detta namn i hans närvaro,

under första aftonen hon var tillsammans med de sina. Men när hon sednare blef allena med sina systrar, när den ljufva pratstunden kom, som emellan vänner brukar vid sådana tillfällen räcka från aftonen och till morgonen, då gaf Eva fritt lopp åt det som uppfyllde hennes själ. Nu berättade hon utförligt för systrarne sin roman under sista året, der flera rivaler uppträdde, major R * * * var hjelten; och ej utan sjelfbehag framställde sig Eva sjelf som den hyllade och på alla medtäflarinnor segrande hjeltinnan. Så uppfylld var hennes själ af dessa tilldragelser, så öfverspänd hennes sinnesstämning, att hon ej gaf akt på systrarnes förlägenhet under hennes berättelse, deras oro, deras tvungna leenden, deras stundom nedslagna blickar. Först när Eva med glädjestrålände uppsyn förtrodde systrarna att major R * * * snart skulle inträffa i staden, der han hade släktingar, hos hvilka han ville tillbringa Julen, och att han då hos Evas föräldrar skulle an hålla om hennes hand, först då föll slöjan ifrån Evas ögon. Louise talade starkt emot major R * * *, undrade och beklagade att Eva kunde tycka om en »sådan människa.» Louise hade icke väntat sådant af sin syster. Eva, mycket sårad, försvarade med värma major R * * * och talade om intolerans och fördomar. Charlottes indignation stegrades än mer häraf; Gabrielle begynte gråta, Charlotte gjorde henne sällskap; de tycktes anse Eva nästan förlo-rad. Leonore var lugnare, sade intet ord som kun-

de såra Evas känslor, men suckade ibland djupt och såg stilla sorgset på den älskade, vilseförda systemen. När hon såg hvilken tragisk vändning samtalet tog, sade hon, med det uttryck af lugn innerlighet, som var henne eget:

»Låt oss icke tala mer om detta i afton; låt oss icke förstöra vår glädje. Vi få ju nu behålla Eva hemma och hinna då både tänka och språka tillsammans — då skall nog allt reda sig och bli klart och godt. Är det icke nu bäst att vi sofva på saken? Eva måste vara trött efter resan, och »våra blå» få icke gråta denna första afton!»

Leonores råd antogs. Med ömsesidiga »för-låt!» omfamnade hvarandra Louise, Eva och Gabrielle och skildes för aftonen. Leonore var glad att få vara allena med Eva och lyssnade nu lugnt och med interesse på hennes berättelser, hela natten igenom. Goda Leonore!

Major Victor R*** var allmänt känd såsom en bland dem, hvilka leka med qvinnohjertan, och lagmannen bedömde denna lek med en hos hans kön nog sällsynt stränghet, särdeles när, såsom här var fallet, icke hjertats men egoismens lättsinne förde spelet. För tio år tillbaka hade major R*** gift sig med en ung, rik flicka af lagmannens släktingar. Den sextonåriga makans enda fel var att alltför ömt och dyrkande älska sin man, och han belönade denna kärlek med en så skonings-

lös både hårdhet och otrohet, att den arma, unga Amelie dukade under därför och dog af sorg efter ett års äktenskap och efter att ha testamenterat till sin ovärdige make, all den förmögenhet, hon kunde disponera. Med hjelp af den fortsatte nu R * * * det lysande och lättsinniga lif han begynt. Alltid gjorde han sin cour till någon af dagens skönheter; flera gånger förlofvade han sig, men slog snart åter upp, utan minsta afseende på den flickas rykte och hjerta, som han derigenom misshandlade; ja, han satte hemligen sin ära uti att sålunda göra offer och låta hjertan blöda för sig; det läskade hans egenkärleks brinnande törst. Verlden gjorde rättvisa åt hans behagliga och lysande gåfvor; men de ädla af hans eget kön, äfvensom de af det andra, aktade honom ringa, emedan de ansågo honom som en man utan verkligt värde. Tanken på en förbindelse emellan denne man och hans älskade dotter uppreste en storm i lagmannens bröst.

Det var sådana underrättelser om den man hon älskade, som mötte Eva vid hennes återkomst till hemmet. Man var der allmänt stämd emot honom. Hvad Eva sade till hans ursäkt, slog icke an; hvad hon sade om hans djupa, troгна tillgifvenhet för henne, det trodde man tydligen icke på; och hennes egen kärlek, den som gjorde verlden så schön för henne, som fört de mest tjusande känslor till hennes bröst och öppnat för henne en

himmel af lycksalighet, den — den sörjde man öfver, grät öfver, ansåg som en olycka, ja ett fall! Sårad i själens innersta drog Eva sig tillbaka från de sina och anklagade dem inom sig för sjelfviskhet och obillighet. Louise förtjenade kanske något af denna förebråelse, men Leonore var ren, ren som Guds englar; men Leonore sörjde öfver Evas kärlek, och derföre tillslöt Evas hjerta sig äfven för henne.

Den spänning, som härigenom uppstod emellan Eva och hennes familj blef ännu starkare, när major R***, icke långt efter Eva, ankom till staden. Han var en stor, vacker man, vid fem och trettio års ålder, af ett stolt, men lättsinnigt utseende; ansigtet var gladt och blomstrande, blicken klar och djerf; en stor verldsvana, en oesterhärmlig lätthet och säkerhet gaf åt hans väsen och konversation den oemotståndliga makt, som inom sällskapslifvet tillhör dessa egenskaper.

Vid hans första besök i Franska hemmet vexlade lagmannen och han ett par blickar, i hvilka båda läste att — de ej tålte hvarandra. Men majoren låtsade om intet, var fullkomligt frimodig och glad, vände sin konversation förnämligast till Elise, talte nästan icke till Eva, men såg mycket på henne. Efter den första stela helsningen gick lagmannen åter in i sitt skrifrum. Denne mans åsyn var honom plågsam. Leonore var artig, ja, nästan vänlig mot majoren. Hon ville så gerna

älska den som Eva älskade. Assessor Munter var tillstädes vid detta besök; men när han en stund betraktat majorens blickar på Eva och sett deras trollmakt öfver henne, när han läst hela hennes hjerta i en enda blygsam blick, som hon lyfte till den hon älskade, då gick han tyst och hastigt sin väg.

Majoren återkom ej ofta till Evas hem; lagmannens blick tycktes ha förmågan att aflägsna honom derifrån; men deremot ställde han så till, att han nästan dagligen såg henne utom hus. Han mötte henne när hon gick ut; från kyrkan följde han henne hem; bjudningar kommo, släddpartier och baler blefvo tillställda, och Eva, som förr så väl trufdes inom hus, som så ofta föredragit aftonkretsen hemma framför nöjen ute i verlden; Eva tycktes nu mer ingen trefnad ha i sitt hem, tycktes ej kunna lefva utom i de kretsar och i de nöjen, der major R * * * lyste och der hon såg sig utmärkt af honom. Men just för dessa mötens skull önskade de öfriga af familjen, att så litet som möjligt vara ute i verlden. I det hela gynnades dock Evas önskningar; Leonore följde henne troget hvart hon ville. Lagmannen var mörk och orolig till sinnes, modren mild och medlande, och hvad Eva sjelf angår, var hon till den grad ömtålig för allt hvad som rörde hennes kärlek, att minsta motsägelse för hennes önskningar lät henne falla i tårar och hysteriska snyftningar. Allt mer fingo hennes vänner med

smärta inse, huru häftig och uteslutande den länsla var som hon hyste för major R***. En skymt af honom, hans steg, hans röst lät en skakning gå genom hennes väsen. Alla fordna kära förhållanden hade förlorat sin makt på hennes hjerta.

Det händer stundom att menniskor — vare sig af fysiska eller moraliska orsaker — på en gång bli sig förunderligen olika. Retlighet, häftighet, oförstånd, ovänlighet framträda plötsligen i en förr mild och älskvärd karakter, och liksom genom ett trollslag har den sköna gestalten förvandlat sig i en hexa. Det vill då mycket till, att icke äfven vännerna skola kallna och förvandla sig; det vill mycken godhet, mycken klarhet hos en menniska, att stå trofast kvar i samma kärlek, i samma tro, tålligt afbidande stunden då förtrollningen löses, då den förvandlande återkommer, och derunder mana den fram, blott genom tysta böner, milda blickar, kärleksfulla omsorger. Möjligen hade den aldrig kommit eljest. Jag säger *mycken klarhet*: ja, ty den sanna vännen förlorar ej ur sigte sin väns himmelska bild, han ser den genom alla tillfällighetens slöjor, om än den är skymd för alla, ja, äfven för den felande sjelf. Han tror på den, älskar den, lefver för den och säger: »Vänta! Tålmod! Detta går öfver, och då kommer han (eller hon) igen.» Och den som har en sådan vän, den kommer ock igen.

Så gick den stilla, kärleksfulla Leonore bredvid sin förändrade syster.

Henrik blef i denna stund välgörande för hela familjen och tycktes återfå hela sin förra älskvärda munterhet, för att med den utplåna alla störande intryck inom hemmet. Han följde, mer än förr, med de sina ut i verlden, och hade för sin syster och på majoren en ständigt vaksam blick.

Det dröjde icke länge, innan major R * * * förklarade sig och anhöll om Evas hand. Hennes föräldrar hade berett sig på denna krisis och bestämt sitt handlingssätt då den skulle inträffa. De ville icke göra sitt barn olyckligt, genom ett afgjort vägrande för hennes hjertas önskningar; men de hade beslutit sig till att fordra af henne och af majoren, ett års pröfningstid, under hvilket de båda icke skulle umgås, icke skriftvexla med hvarandra, och anse sig å ömse sidor fria från all förbindelse till hvarandra. Först vid denna tids slut skulle man åter kunna sätta en förening i fråga, så vida nemligen ännu Eva och majoren önskade den. Elise, som under allt innerligare och fullkomligare utöfning af sina pligter hade fått ett allt större välde öfver sin man, hade förmått honom att ingå på denna förmedlande väg, och sökte ingifva honom det hopp hon sjelf hyste, det nemligen att antingen skulle Eva under pröfvotiden inse majorens ovärdighet, vinnas af de sinas önskningar och ömhet, och öfvervinna sin kärlek, eller ock skulle majoren, förädlad genom

kärlek till Eva och beständig i denna, blifva henne värdig. Ty det var ju en af lagmannens ägnaste och mest älskade axiomer, att alla menniskor kunna förbättra sig, och gerna medgaf han, att inlet var ett kraftigare medel dertill, än en dygdig kärlek.

Med styrka och ömhet talade lagmannen nu med sin dotter, lade förhållandet klart för henne, dolde icke huru bitter för honom tanken på denna förbindelse varit och var, och väjdade till hennes egen billighetskänsla, om man fordrade för mycket i det uppskof och den pröfningstid, man begärde.

Eva grät mycket, men djuptrörd af föräldrarnes godhet samtyckte hon till deras önskningsar, och lofvade, ehuru med smärta, att efterkomma dem.

Till majoren, som hade friat skriffligen, skref lagmannen ett öppet och ädelt, men ingalunda sokersött svar, hvaruti han äfven fordrade af honom, att som en man af heder icke på något vis söka förleda Eva, att vika från de löften, hon gifvit sina föräldrar, och derigenom störa hennes hittills så lyckliga förhållande till sin familj. Detta bref, som fadren lät sin dotter läsa, och som kostade henne nya tårar, i det hon fåfängt sökte förmå honom att borttaga uttryck, som hon fann alltför stränga, men han snarare alltför milda, blef afsändt samma dag, och allt blef nu lugnare.

Troligen skulle nu Eva ha stilla fogat sig efter föräldrarnes vilja, den de genom mycken godhet

sökte göra henne ljuf att följa; om icke, på aftonen dagen derefter, en biljett ifrån major R*** kommit till Eva, som alldeles förstämde och upprörde hennes själ. Han klagade i den häftigt öfver Evas fars »orättvisa, obillighet och tyranni,» talade i de mest passionerade uttryck om sin kärlek, sitt gränslösa lidande, sin förtviflan. Eva blef sjuk efter detta bref, dock mer till sinnet än till kroppen, och begärte att tala vid assessorn. Husets vän och läkare kom genast till henne.

»Håller ni af mig?» Var Evas första fråga till honom, när de voro ensamma.

»Om jag håller af er, Eva?!» svarade han och såg på henne med en blick, som hade kunnat värma till någon ömhet ett hjerta, aunorlunda beskaffadt, än Evas då var det.

»Om ni älskar mig; om ni ej vill att jag skall bli allvarsamt sjuk,» fortfor Eva, talande fort och häftigt, »så måste ni skaffa till major R*** detta bref, och lemna i mina händer svaret derpå! Min far är intagen mot honom, alla här äro intagna mot honom; ingen känner honom såsom jag! Jag är i en belägenhet, som kan föra mig till förtviflan, om ni ej förbarmar er öfver mig. Men i hemlighet måste ni bistå mig! . . . Ni vill ej! Om ni älskar mig måste ni taga detta bref och . . . »

»Begär allt af mig, Eva, men icke detta. Jag måste säga nej dertill, och det just emedan jag så

mycket älskar er. Denne man är sannerligen icke värd er; han förtjenar ej»

»Intet ord mot honom! Jag känner honom bättre än ni alla; — jag ensam känner honom; men ni alla ären fiender till honom och till min sällhet. Ännu en gång ber jag er, ber med tårar! Är det då så mycket jag begär af er? Min välgörare, min vän, vill ni icke uppfylla er Evas bön?»

»Låt mig få tala vid er far!»

»Om detta? Nej, nej! Omöjligt!»

»Då, Eva, måste jag afslå er bön! Det gör mig mera ondt än jag kan säga, att jag skulle nödgas neka er någonting här i verlden. Men i denna sak vill jag ej befläcka min hand, icke vara medel till er olycka. Farväl!»

»Stanna! Stanna, hör mig ännu! Hvad fruktar ni för mig?»

»Allt! med en man af R * * s karakter.»

»Ni misskänner honom, och ni misskänner mig!»

»Jag känner honom, och jag känner er, Eva, och därför går jag hellre i elden, än med bref emellan honom och er. Det är mitt sista ord!»

»Ni vill ej! Ni älskar mig ej och jag har då ingen vän mer!»

»O Eva, Eva tala icke så! Ni syndar! Ni vet icke begär allt af mig, begär mitt lif — Ack! genom er har det re'n förlorat allt värde för mig — begär»

»Toma ord! afbröt Eva och vände sig otålig bort, jag begär ingenting mer af er, assessor Munter! Förlåt att jag besvärat er!»

Assessorn såg på henne tyst en stund, lade sedan hastigt handen mot sin venstra sida, såsom hade han känt en häftig smärta der, och gick ut mer lutad än vanligt.

En oväntad ljusning inträffade kortt derefter i det plågsamma förhållandet emellan Eva och hennes familj. Eva blef lugnare. Major R * * * reste på landet till en af sina bekanta, i granskapet af staden, för att der tillbringa julen. Samma dag kom Eva vid den vanliga tétiden ner i biblioteket, efter att ha tillbringat flera dagar på sitt rum. Alla mottogo henne med glädje. Lagmannen gick emot henne med öppna armar, kallade henne ljufva namn, satte henne vid modrens sida i soffan, bar sjelf té till henne, — en älskare kan ej vara mera öm och omsorgsfull. Eva var tydligen icke likgiltig för dessa kärleksbevis, men hon mottog dem icke med glädje. En flammande rodnad vexlade med blekhet på hennes kind, och det tycktes ibland, såsom ville en tår, en ångerfull tår, uppstiga i hennes ögon.

Emedlertid återvände dock från denna stund till en del det förra förhållandet, det förra lugnet inom familjen. Major R * * * nämndes af ingen, och, såsom när våren är inne gräset gror och löf slå ut, fast himlen ännu håller sig mulen och mången norrdanvind dröjer i luften, så sprungo inom Franska

hemmet ljufva intryck och glada stunder upp, ovilkorligen manade af vår-anden derinom. Ni skulle ha sett modren! Hur hon rörde sig der, som hemmets hjerta, hur hon deltog med alla, hur hon beredde trefnad och behaglighet för alla, hur hon gick omkring så huld, så trösterik och glädjerik! alltid med henne kom något ljust eller muntrande i ord eller gerning. Ändå var hon nu långt ifrån att sjelf vara lugn. Till bekymmer öfver hennes döttrar, sällade sig nu oro för Henriks framtid och lycka. Hans önsknings, hans känslor och tankar kände hon och förstod bättre än någon annan; derföre sökte deras blickar hvarandra så ofta i vänligt begripande; derföre också, på de dagar Stockholms-posten ankom, blef hon blekare i den mån som posttimman nalkades. Den skulle kanske medföra nyheter viktiga för Henrik.

»Min söta Elise!» sade lagmannen ömt bannande, hvarföre denna oro, denna oförståndiga ängslan. Jag medger att det vore en glädje och en lycka för oss alla om Henrik får den syssla han söker. Men får han den icke — nå väl! så kan han få en annan efter en tid. Han är ju unga karlen; han får väl vänta som mången annan. Och hans skaldestycke — om det nu aldrig blir ansedt som ett mästestycke eller vinner något pris, så — i Guds namn, hvad gör det? Han blir kanske en desto dugligare praktisk människa, om han blir mindre

lycklig som skald. Mig vore det alls icke emot, det tillstår jag. Och jag önskar både syssla och skaldstykke der pepparn växer, om du för deras skull skall gå och bli blek och nerfsvag. Lofva mig att nästa postdag vara förståndig och ej se ut som en måne i nedan; eljest lofvar jag dig att bli ganska ond och behålla hela posten för mig sjelf!»

Men till sina barn sade fadren: »ha'n j icke geni och uppfinning nog för att förströ och sysselsätta er mor på de olycksaliga postdagarne? Henrik! på dig bör det bero, att hon skall blifva lugn. Och om du icke öfvertygar henne att, huru det må gå med din lycka i verlden, så skall du bära det som en man, så skall jag säga att du ej förtjenar all den ömhet hon bär till dig.»

Henrik rodnade häftigt och lagmannen fortfor: »och du Gabrielle! Jag skall aldrig mer kalla dig min lilla qvicka flicka, om du icke i morgon postdags har tillreds en gåta som skall så förbrylla din mor att hon glömmmer allt annat.»

Morgondagen var särdeles liflig. Aldrig hade intressantare samtalsämnen blifvit bragta å bane af Henrik, och aldrig hade modren blifvit mera indragen i ungdomens diskussioner. När posttimman kom var modren som bäst sysselsatt att gissa en gåta, som Henrik och Gabrielle med sina infall och skämt sökte förvirra för henne, under det de föregåfvo att de hjälpte att lösa den. Den lydde så:

”För split och träta
jag evigt flyr,
för storm och väta,
till skogs jag flyr.
Bland hjertan kalla
jag fryser bort,
der eldhaf svalla
jag lefver kort.
Bland lås och bommar
jag kläms till döds,
der frihet blommar
jag evigt föds.
Min morgon randas
med vishets dag,
der kärlek andas
der andas jag.
Med hulda makar
jag följer hem,
för barnen vakar
jag glad med dem.
Och om jag gömmer
mig någon dag,
de goda glömmar
dock aldrig jag.
Om morgonväkten
du saknar mig,
med aftonfläckten
jag kysser dig.

Gåtan, som väl icke hörde till Gabrielles »al-drabästa» föranledde dock mycket nöje och från Henrik de mest besatta propositioner. Men modern lät ej förvilla sig, utan ropade, i det hon skrattan-

de sökte öfverrösta sina lekfulla barn, att gåtans ord var —

Lycka.

»Lycka!» upprepade lagmannen i det han inträdde med bref och tidningar i handen — jag tror ni befattar er här med att profetera. Gabrielle, mitt barn, du skall därför ha din lön. Läs upp detta för din mor!» Och han lade framför henne en tidning.

Gabrielle begynte, men öfvergaf hastigt tidningsorden, hoppade upp, slog ihop händerna och utropade:

»Henriks skaldestycke har vunnit högsta priset!»

»Och här Henrik!» sade lagmannen, »äro bref; — »du är utnämnd till . . .» Lagmannens röst dränktes i glädjeropen från de öfriga. Henrik låg i sin mors armar, omgifven af sina med våta ögon jubilerande systrar. Lagmannen gick med stora steg fram och åter på golfvvet; slutligen stannade han framför den lyckliga gruppen och utropade: »Se så då! Låt mig då få litet med af allt det der. Elise! Tack för det du gifvit mig honom! Och du pojke, kom hit, så jag får säga dig . . .» men det blef dock inga ord af; stum af innerlig rörelse omfam-

nade fadren sin son, och besvarade äfvenså sina döttrars kärleksbetygelser.

Många enskilda bref från Stockholm innehöllo smickrande ord, fröjdebetygelser öfver den unga skalden; Henriks unga vänner sjöngo triumfsånger.

Det var nästan för mycken lycka på en gång. Under de första ögonblicken efter dessa nyheter, var glädjen stilla och blandad med rörelse; sedan blef den munter och sprakade rakettlikt ut i tusen riktningar. Ett allmänt mouvement uppkom för att fira dagen och dess hjälte, och medan familjfadern bryggde en bål (hela huset skulle dricka Henriks skål) bryggde de öfriga planer till en Stockholmsresa. Hela familjen måste ju vara vittne till Henriks begåfvande med den stora guldmedaljen, den måste vara närvarande vid hans högtidsdag. Eva återfick nästan hela sin intagande liflighet för att skildra en dylik fest, till hvilken hon på Svenska Akademien varit vittne.

Henrik talade mycket om Stockholm; han längtade att få visa mor och systrar den sköna hufvudstaden. De skulle njuta af stengalleriet, af spektaklerna, höra och se den vackra mamsell H., den förtjusande Jenny L., och sedan slottet, promenaderna, utsigterna, kyrkorna, de vackra statyerna på torget — en enda af dem ville Henrik stjelpa omkull — o! det var så mycket vackert och roligt att es i Stockholm!

Modern log i glädje åt — anledningen till Stockholmsresan; fadren sade: »ja!» till den och allting; de ungas ansigten lyste af nöje; bålen doftade lycka.

Unga baron L., som mycket älskade Henrik och ändå mer all liflig rörelse och rumor, var i ett ordentligt raseri för att fira dagen. Han valsade om med alla menniskor; Louise fick ej sitta stilla; »lilla fröken» måste låta sig svängas omkring, — sant är att hon i sin glädje var föga mindre danslustig än han — lagmannen sjelf måste valsa med honom; slutligen valsade han om med stolar och bord, och punschens eld bidrog ej att nedstämma hans lifs-
andar.

Det var lagmannen påkostande, att han just denna dag måste skiljas vid sitt hem; men angelägena ärender tvingade honom dertill, och han måste resa samma afton, för att återvända efter tre à fyra dagar. Ehuru han nu lemnade de sina i blomman af välgång och glädje, tycktes den korta skilsmässan vara honom mera svår än vanligt. Se'n han redan hade tagit afsked af de sina, kom han åter in — något för honom högst ovanligt — omfamnade ännu en gång sin hustru, svängde om i vargskinspelsen liksom i munterhet med sina döttrar, och gick hastigt ut, i det han gaf en temlig hård knuff åt unga L., som i sin vilda glädje anföll vargskinspelsen som en hund. När lagmannen sedan,

från sin släda kastade ännu en blick upp mot biblioteksfönstren och helsade med handen sin hustru och sina döttrar, sågo de med öfverraskning, att hans ögon stodo fulla af tårar.

Men stundens fröjd och framtidens löften upptogo de hemma blifnas sinnen. Aftonen försvann under glädje och gamman. Baron L. drack punsch med husfolket tills de och han blefvo alldeles yra i hufvudet, och Charlottes goda moraler voro på denna eld förspilda vattendroppar.

Henrik var ädelt glad. Det strålande uttrycket af hans liffulla och sköna hufvud påminte om Apollos.

»Hvart ha nu dina mörka aningar tagit vägen Henrik?» hviskade ömt glad Leonore, — »du ser mig ut som om du nu kunde omfamna äfven — Stjernbök!»

»Hela världen!» sade Henrik i det han slöt systern till sitt bröst! »Jag är så lycklig!»

Och ändå fanns det någon i hemmet, ännu lyckligare än Henrik och det var — hans mor! När hon såg på sin sons sköna, förklarade ansigte, och tänkte på hvad han var, hvad han ännu kunde bli, tänkte på de lagrar som skulle kröna detta älskade hufvud, den framtid, som väntade hennes älskling, hennes sommarbarn — o! då blommade moderfröjdens högsommar i hennes bröst, och det svällde af en outhärlig sällhet, en sällhet så stor att

den nästan gränsade till ångest, ty den förekom henne för stor att bäras af jorden.

Och likväl — vi säga det med tacksam glädje — kan jorden bära ett stort mått af öfverjordisk lycka, bära det länge, utan att förflygtiga eller krossa det. Det är i det tysta, i det fördolda, som sådan lycka älskar att blomma; derföre vet verlden föga utaf den och tror ej rätt på den. Men Gud ske lof! den finnes rikeligen, i alla tider och i alla länder, och det är — vi hviska det till de lyckliga, för att glädja oss med dem — det är högst sällan att i verkligheten sker, som så ofta för effekten skull i böcker, att en mycket hög flod af lycka drar med sig i släptåg

Olycka.

Efter den glada aftonen kom natten, och medlemmarne af Franska familjen lågo djupt försänkta i sömnens armar, då plötsligen midnattstimman väckte dem med de förfärande ropen: »eld! eld!» Huset brann, och rök och lågor mötte dem öfverallt, ty med otrolig hastighet hade branden spridit sig. En namnlös förvirring uppstod, man sökte, man ropade hvarandra, mor och barn, husbondfolk och tjenare. Halfklädda och utan att ha kunnat rädda det min-

sta samlades husets innevånare på torget, der en otalig människomassa strömmade till, och brandredskap började arbeta, under det kyrktornens klockor klämtade häftigt och larmtrumman gick doft och vildt genom stadens gator. Henrik släpade med sig unga L., som var mållös och illa skadad af branden. Med vild och forskande blick, såg sig modren omkring bland de sina; plötsligen ropade hon: »Gabrielle!» och med ett genomträngande ångestrop störtade hon in i det brinnande huset. En krets af människor slöt sig hastigt kring döttrarne, hindrande dem med våld från att följa modren, och tvenne karlar bröto fram ur folkhopen och hastade med blixstens snabbhet i hennes spår. Den ena var hennes sköna — nu mer än någonsin sköna son; den andra liknade cyclopernas gestalter, sådana konsten afbildar dem i deras underjordiska smedjor, men två ögon hade han, och ur dessa sprutade i detta ögonblick flammor, som trotsade dem, med hvilka han gick att kämpa. Båda försvunno i lågorna. Ett ögonblicks tystnad uppstod. Larmtrumman upphörde, folket andades knappast; tysta vredo döttrarne sina händer; och brandklockan klämtade ängsligt till sprutornas fåfängliga regn, ty lågorna stego och stego. På en gång gick ett rop ut från folkmassan; dess hjerta slog gladt, ty modern blef på sonens armar buren ur lågorna, som hväsande sträckte sina tungor efter dem; och — ännu ett jubelrop! Den andre cycloper, assessorn med ett ord, stod i

ett fönster af andra våningen, och genom hvirflarne af svart rök, skymtade hvit den gestalt han tryckte till sitt bröst. En stege blef hastigt upprest, och svart och svedd, men lycksalig, lade snart Jeremias Munter den afsvimmade men oskadda Gabrielle i modrens och systrarnas armar. Sedan återvände han med Henrik till branden, och det lyckades dem att rädda en pulpet innehållande lagmannens vigtigaste papper. Några obetydliga småsaker frälsades äfven. Men detta var allt. Huset var af träd, och brann, brann, brann ned till aska, oaktadt alla bemödanden att släcka; men som det stod enstaka, brann det ensamt, utan att antända något annat.

När Henrik utmattad af ansträngningar återvände till de sina, fann han dem inqvarterade i assessorns lilla våning, som äfven låg vid torget, och Jeremias sjelf syntes plötsligen ha multiplicerat sig till tio personer för att förskaffa sina gäster hvad de behöfde. Hans gamla hushållerska var alldeles yr i hufvudet, af eldsvådan och af de nya gästerna i hennes husbondes mycket tarfligt inredda bo. Men *han* visste råd för allt, han kokade kaffe, han bäddade sängar, och tycktes dervid alldeles glömma sina temligen svåra brännskador. Han skämtade öfver sig sjelf och sina saker, allt emellan som han torkade ur sitt öga en tår för sina vänners olycka. Öm och rådig sörjde han för allt och för alla. Louise och Leonore biträdde honom med stilla fattning.

»Vill du vara förnuftig, kaffepanna, och inte koka öfver som en toka, för det du nn en gång får koka för damer!» grälade assessorn; »här, miss Leonore, äro droppar åt mamma och Eva! Syster Louise! var god tag hand om hela mitt skafferi! Och han, unga herre!» sade han till Henrik, i det han plötsligen fattade denne om armen och såg honom skarpt i ansigtet, »kom med mig, ty jag får lof att ta litet hand om honom, jag!» Det var också ingen minut att förlora. En häftig blodstockning åt bröstet satte den unge mannen i ögonblicklig lifsfara. Assessorn ref af honom rocken och slog honom åder nästan i samma ögonblick, som han förlorade sansningen.

»Sådant sjåp!» sade assessorn stött, när Henrik åter repade sig, »hur kan man vara ett sådant sjåp, när man är så pass — dugtig karl? Se så! Nu är faran öfver med honom! döden har skämtat med oss i natt; men vi skola vara lika goda! Låt oss nu gå och passa opp fruntimren, som artiga rid-dare. Vänta! Jag måste ha en skopa vatten öf-ver ansigtet, så jag ej mer än som är nödvändigt ser ut som »de la triste figure!»

Följder.

Den nya morgonens sol sken klar på de glänsande, snötäckta taken rundtomkring torget och färgade i de grannaste teinter af purpur, guld och svafvelblått rökmolnen, som långsamt hvälfde upp från det nedbrunna hemmets ruiner; och i fallaskan, som öfversållade snön på torg och kyrkogård, plaskade och plockade hundratals små sparfvar, under jubilerande qvitter.

Mor och döttrar vände tårfulla ögon mot den rykande plats, der deras kära, trefliga hem stått, men ingen öfverlemnade sig åt sorgen. Eva allena grät mycket, men af ett qval hos henne doldt. Eva visste, att major R*** hade tillbringat denna natt i staden och likväl — hade hon ej ännu sett honom!

Med morgonen kom mycket lif och mycket folk till assessorns våning. Familjer kommo, som tillbjödo den husvilla familjen hus och hem; unga flickor kommo med sina kläder; tjensthjon kommo med sina, till familjens tjensthjon; vackra servicer och möbler sändes, bågaren lemnade stora korgar med bröd, bryggaren dricka, andra sände vin m. m. Det var ett uppträde af det vackraste inom samhällslifvet, och som visade huru aktad och älskad Franska familjen var.

Fru Gunilla kom så god, så ifrig, beredd att träta med alla, som ville göra henne stridigt att i sin vagn enlevera sina gamla vänner och föra dem i den våning, hon i hast låtit inrätta för dem. Assessorn stred icke nu med henne, men såg stum sina gäster afresa och blickade med en tår i ögat efter vagnen, som förde Eva bort från hans hem. Det var honom nu så mörkt och öde.

Denna dag om aftonen var familjfadern åter i kretsen af de sina och tryckte dem alla med glädjetårar till sitt bröst. Ja, med glädjetårar — ty han hade dem ju alla kvar! Få dagar derefter skref han till en af sina vänner:

»Förr än nu, förr än efter denna olyckshändelse, visste jag icke allt hvad jag ägde i min hustru och mina barn, visste icke att jag hade så många goda vänner och grannar. Jag tackar Gud, som gifvit mig en sådan hustru, sådana barn och sådana vänner. Redan äro genom dessa sednare alla min familjs behof uppfyllda, ja öfverfyllda! I vår begynner jag att åter uppygga mitt hem, på dess gamla grund. Huru elden uppkommit vid detta tillfälle, vet jag ej och bryr mig ej om att veta. Olyckan är skedd och medför sin varnande lex för framtiden. Det är nog. Mitt hus har ej blifvit fattigare på kärlek, ehuru det blifvit det på gods. Den bär och botar allt. »Herren gaf och Herren tog, väl-signadt vare Herrans namn!»

Lagmannen ville verkligen icke höra några gissningar eller förmodningar öfver anledningen till eldsvådan. Vi våga icke dess mindre att här yttra våra. Det var nemligen högst sannolikt, att den tagit sin begynnelse i unga baron L. . . s rum, och att han sjelf i sitt halfrusiga tillstånd denna afton varit vållande dertill. Troligen såg han sjelf saken så; visst är, att denna händelse i förening med Franska familjens uppförande mot honom frambringade en stor förändring i den unge mannens lynne och karakter. Hans far afhemtade honom en kort tid derefter, och reste med honom — ty hans ögon hade blifvit farligt lidande efter branden — för att konsultera Köpenhamns skickliga ögonläkare. Våra ögon återse honom ej, förrän under en mycket sednare period af vår historia.

Döttrarne i familjen sysselsatte sig nu allvarligt med redan förut omtalta planer, för att söka en sjelfständig bergning och i närvarande omständigheter lätta föräldrarnes omsorger utan att falla någon annan till last. Eva önskade att för det första antaga en bjudning, som hon fått till en landegendom i grannskap med den, der major R*** nu uppehöll sig. Från Axelholm öppnades hjertan, armar, flyglar, corps de logis, m. m. för Franska familjens medlemmar. Det felades icke utvägar för kolonisationer; men lagmannen bad nu så hjerteligen de sina, att för närvarande låta allt detta vara och icke nu göra utvandringar från hemmet. »Om

ett par månader,» sade han, »i vår kanske, kunnen j göra huru j viljen; men nu — låt oss blifva tillhoppa! Jag behöfver nu se er omkring mig, för att vara säker på att jag verkligen ännu har er allesammans. Jag kan icke fördraga tanken att nu mista någon af er!»

Och likväl tycktes denna tanke snart vilja påtvinga sig fadren. Henrik hade sedan brandnatten icke haft ett ögonblicks helsa, en oupphörig hjertklappning hade begynt och fortfarit alltsen denna natt, och till denna plåga sällade sig farliga tillstötter af qväfning och kramp, som oaktadt alla deremot använda medel tycktes snarare ökas än minskas. Detta oroade lagmannen så mycket mer, som han nu mer än någonsin älskade och värderade sin son. Förrän efter branden kunde man icke säga, att förhållandet emellan far och son hade varit *varmt*.

Vackert säger Mahomedanarn, att, när dödens engel nalkas menniskan, kasta dess vingar i förväg en skugga öfver henne. Re'n i begynnelsen af Henriks sjukdom tycktes hans själ vara fördunklad af en ovänlig skugga, och under den första tiden af sjukdomens allvarsammare utbrott tilltog skuggans makt. O! det var icke så godt, icke så lätt för den unge mannen, så rikt begåfvad med allt hvad som gör lifvet skönt på jorden, och nu vid begynnelsen af en bana, på hvilken friska lægrar af kärlekens rosor vinkade honom, det var icke så lätt att från denna framtid vända sin blick och lyssna

till orden, som hans klappande hjerta tycktes hviska till honom natt och dag: »du skall gå ned i din graf! Jag skall ej upphöra att klappa förrän dess dörr upplåtes.» Men för sinnen sådana som Henriks är steget icke långt ifrån mörker och till ljus. Det fanns i hans själ hvad som låter menniskan säga till lifvets och dödens herre:

”Se vi klart vår dödsdom skrifven,
Herre, utaf dig,
Med en kyss derpå, vårt hufvud
Ödmjukt böjer sig! *)

Henrik hade en dag ett långt, enskilt samtal med assessor Munter, hans skickliga och omsorgsfulla läkare. När denne gick ut ifrån honom, hade han tårar i ögonen. Henrik åter var, när han återkom till de sina, blekare än vanligt, men ett slags mildt och högtidligt lugn var utbredt öfver hela hans väsen. Och ifrån denna stund var hans sinne förändradt. Han blef nu mild, lugn, äfven glädigt och älskvärdare än någonsin. Hans ögon fingo ett uttryck af obeskriflig klarhet och skönhet. Skuggan var alldeles viken från hans själ.

Men djupare och djupare lade den sig öfver en, som från begynnelsen af Henriks sjukdom icke mer var sig lika, och det var — Henriks mor. Val

*) Wird in dem Urtheilsspruch uns deine Handschrift klar,

Mit einem Kuss darauf beugt unser Haupt sich dar.”

talade hon och rörde sig och verkade som förr, men en tärande ängslan lefde inom henne; hon syntes frånvarande för det närvarande lifvet, och all befattning med det, som icke på något vis rörde hennes son, blef henne ligkiltig eller plågsam. Om-sorgsfullt aflägsnade derföre döttrarne från henne allt, som var henne störande. Modern fick nästan uteslutande egna sig till sin son, och många njutningsfulla stunder uppgingo ännu för dessa två, som kanske snart skulle skiljas för — lång tid.

Henrik hade blifvit förbjuden all stark själs-ansträngning, och hans sjukdom förbjöd den af sig sjelf. Han måste försaka sina älskade studier; men hans liffulla själ, som ej kunde slumra, hugsvalade sig vid konstens ungdomliga källor. Han sysselsatte sig mycket med en skald, som under sitt korta lif mycket lidit och mycket sjungit, som ur sin törnekrona låtit de skönaste »Sarons Liljor» uppspira. Stagnelius blef Henriks favoritläsning; han satte sjelf musik till flera af hans sånger, och hans mor sjöng dem för honom under de långa vinteraftnarna, — modren sjöng honom alltid bättre till pass än systrarne — och han fröjdade sig innerligen åt den rena kraft, som hos denna skald triumferande reder sig ur lifvets qval och qvalm.

Man märkte vid denna tid, att han ofta i sin mors närvaro vände samtalet åt den ljusa sidan af döden. Det tycktes som om han velat sakta bereda henne på en möjligen snar skilsmessa och på

förhand borttaga dess bitterhet för henne. Elise älskade förr samtal af denna art, älskade allt som spred ljus öfver lifvets mörka scener, men nu bleknade hon alltid när detta ämne bragtes å bane, oro målade sig i hennes ögon, och hon sökte med ett slags skräck aflägsna det.

En afton, då familjen var församlad i skymningens förtroliga stund, och assessorn med i dess krets, talade man om drömmar; så om sömnens tillstånd. Henrik påminde om den urgamla jämförelsen emellan sömnen och döden; han ansåg den mindre träffande, i afseende på tillståndet under själfva dvalan, än i afseende på likheten vid uppvaknandet derifrån.

»Och denna likhet — frågade Leonöre — hvaruti lägger du förnämligast den?»

»I medvetandets, i minnets, i hela sjäلتillståndets fullkomliga bibehållande och återlifvande, om morgonen efter den dunkla natten.»

»Godt,» sade assessorn, »och möjligt! Men hvad kunna vi väl *veta* derom?»

»Hvad uppenbarelsen derom uppenbarar!» svarade med lifliga blickar Henrik. »Behöfves väl ett starkare ljus deröfver, än det, som blifvit oss gifvet derigenom, att En af vårt slägte dött och uppstått ur sin graf, och visat sig efter sömnen i den mörka boningen, såsom alldeles densamme, med samma vilja, samma vänskap, och bärande i troget minne det minsta, äfvensom det största af sitt för-

flutna jordelif. Hvilket klart, hvilket vänligt ljus har ej detta tändt vid den mörka porten. Det har för-
enat de tvenne verldarne; det har kastat en bro
öfver det dunkla djupet; det gör att vandraren kan
nalkas det utan fasa, och att vänner kunna med
samma lugn säga hvarandra »god natt!» vid lifvets
som vid dagens afton!»

En arm slog sig härvid krampaktigt omkring
Henrik och moderns röst hviskade med ett slags för-
tviflan i hans öra: »du får ej gå! Henrik, Henrik
du får ej! . . .» Och hon sjönk sanslös till hans
bröst.

Ifrån denna stund uppkallade Henrik ej mer
i sin mors närvaro de samtalsämnen, som så ska-
kade henne. Han sökte snarare lugna och muntra
henne, och systrarne hjälpte honom troget härutin-
nan. De hade nu mindre än någonsin lust att vara
ute i verlden och deltaga i sällskapslifvet, men gjor-
de det likväl ibland, emedan brodern önskade det,
och emedan de då kunde hemta hem berättelser,
som roade och muntrade både honom och modern.
Det var merendels i Henriks rum, som rapporterna
aflades, och hvad der skrattades hjertligt! Ack! i
en innerligt förenad familj får sorgen så svårligen
fast fot, och kommer den in den ena stunden, så
jagas den ut den andra. Eva tycktes under denna
tid glömma sin enskilda sorg, för att blott, äfven
hon, vara en blomma i den krans af behaglighet
och ömhet, som slöt sig kring hemmets älskling,

och lagmannen slet sig oftare än förr från sina selsättningar och förenade sig med familjkretsen. Ett behagligare sjukrum, än Henriks, kan svårigen tänkas. Han kände det så. Vekare blifven genom sjukdomens inverkan, tårades lätt hans vackra ögon, och han sade ofta: »Jag är lycklig! för lycklig! Hvilken sällhet att kunna älska! Det är sällheten! Det är själens sommar. Äfven nu, midt under mina plågor, kan jag ju känna mig så rik, så lycklig genom er!» Och då räckte han ut handen efter sin mors eller sina systrars händer och tryckte dem till sina läppar, till sitt bröst.

En period af förbättring inträffade i Henriks sjukdom; han led mycket mindre. Det gick en glädjekänsla genom hemmet, och Henrik tycktes sjelf ibland åter fatta tro till lifvet. Han kunde nu åter gå ut, och dricka den friska vinterluften, — hans älskade luft. Lagmannen gick ofta med honom; det var vackert då, att se den kraftiga, lefnadsstarka fadren slå sin arm kring den bleka, sköna sonen, när stegen blefvo honom tunga, och så, fördröjande sin egen, vanliga raska gång, föra honom sakta åter mot hemmet; det var vackert att se uttrycket i bådas blickar.

Man talar mycket om det sköna af moderskärleken; — faderskärleken har kanske någonting nästan mera skönt mera rörande ännu, och det är min tro att den, som haft den lyckan att vårdas af en lika huld som rättskaffens fader, kan med fullare

känsla, med innerligare begrepp än någon annan upplyfta sitt hjerta till himmelen i menniskoslägtets allmänna bön: »Fader vår!»

Några veckor gingo om. En fru af Franska familjens vänner skulle vid denna tid med sin dotter resa till staden, der Petrea hade sitt hemvist, och önskade mycket att få Gabrielle — unga Amelies bästa vän — med sig. Gabrielle hade gerna velat taga detta tillfälle för att helsa på sin älskade syster och se sig litet omkring i verlden, men nu, då Henrik var sjuk, kunde hon icke tänka derpå, ville omöjligt gå in på att skiljas vid honom. Men Henrik sjelf yrkade ifrigt på att Gabrielle skulle göra denna resa, som för henne kunde bli så rolig. »Ser ni icke,» sade han, »att Gabrielle sitter här och ser sig blek på mig? och det är så oändeligen onödigt; isynnerhet nu, då jag är bättre, och blir nog om en tid alldeles bra. Res, res, söta Gabrielle, jag ber dig derom! Du kan ju emedlertid fägna oss med dina bref, och när du till påsk kommer hem till oss med Petrea, då — då skall du ingen sjuk och skral bror ha mer; jag skall till dess laga mig alldeles frisk!» Andra öfvertalelser kommo härtill — särdeles unga lifliga Amelies — och slutligen låt sig Gabrielle öfvertalas. Säker på, att numera all fara var öfver för brodern, afreste hon, med skämt på läpparne men tårar i ögonen. Det var vår »lilla frokens» första utflykt från hemmet.

Major R * * * hördes icke af, och ehuru Eva förhöll sig sluten mot de sina, tycktes hon nu vara lugnare än förr, och familjen började lugna sig för hennes framtid. Lagmannen, som för hennes uppförande visade henne en nästan tacksam ömhet, sökte förekomma hennes minsta önsknings och gaf sitt samtycke äfven till den, att hon med vårens första dagar skulle flytta till M. . s. Han hoppades att majoren då skulle vara långt från orten. Men ett smärtsamt ljus skulle snart gå upp för honom.

En mörk afton, i de första dagarna af Mars månad, stodo två personer under ett träd på Maria-kyrkans kyrkogård och samtalade sakta.

»Huru barnslig du är, Eva,» sade den ena, »med dina qual och tvifvel! Och huru klenmodig din kärlek! Vill du, sköna engel, lära huru en sann kärlek talar? Hör mig!

»Pourquoi fit-on l'amour, si son pouvoir n'affronte
et la vie et la mort, et la haine et la honte!

Je ne demande pas, je ne veux pas savoir

si rien a de ton coeur terni le pur miroir,

Je t'aime! tu le sais! Qu'importe tout le reste!"

»O Viktor!» svarade Evas darrande röst, det är icke för liten kärlek till dig, som är mitt fel.
»Ack! jag känner ju, och jag bevisar med mitt uppförande, att du är mig mer än far och mor och

syskon, mer än allt i världen. Jag vet ändå att det är orätt; mitt hjerta uppreser sig emot mig sjelf, — men jag kan ej stå emot din makt!»

»Derföre heter jag ju Victor, min engel! Himlen sjelf har sanktionerat min makt. Och *din* Victor är jag, min ljufva Eva, är det ej så?»

»Ack, allt för mycket!» suckade Eva. »Men nu, Victor, skona min svaghet, begär ej mer att återse mig, innan jag i vår — om en månad reser ut till M...s! fordra inte...»

»Fordra inga sådana löften af Victor, Eva! Han låter icke binda sig så; — men du — du måste göra som din Victor vill, — eljest skall han ej tro att du älskar honom! Hvad? Du skulle neka att gå några få steg för att glädja hans ögon, hans hjerta, för att se honom, höra honom — i sanning, du älskar mig icke!»

»Ack jag älskar, jag tillber dig! Allt kunde jag lida för din skull, äfven mitt eget hjertas samvetsqual, — men mina föräldrar — syskon! o, du vet ej hvad det kostar mig att bedraga dem! De äro så goda, så förträffliga — och jag! Ännu stundom strider kärleken till dem, med den jag bär till dig. Spänn icke bågen för hårdt, Victor. Och nu — farväl älskade! farväl! På M., om en månad, återser du din Eva!»

»Stanna! Tror du, att du får så lemna mig! Hvar har du min ring!»

»På mitt bröst! Dag och natt hvilar den der!
Farväl! Ack! låt mig gå!»

»Säg än en gång, att du älskar mig öfver
allting i världen! Att du vill vara allena min!»

»Allena din! Farväl!» Med dessa ord slet sig
Eva hastigt lös, och ilade liksom skrämmd med snab-
ba steg öfver kyrkogården. Majoren följde henne
långsamt. En mörk gestalt trädde nu hastigt fram,
liksom hade den stigit upp ur en af grafvarne, och
vandrade tätt utmed majoren. Denne studsade, och
kände en kall ilning genom hjertat, ty skepnaden,
stor och tyst, i denna mörka stund och på kyrko-
gården, hade någonting hemskt och spöklikt vid sig;
och då den fortfor att, synbart med afsigt, gå tätt
vid majorens sida, stannade denne och frågade
skarpt: »hvem är ni?»

»Evas far!» svarade en dämpad men kraftig
röst, och vid ett flämtande lyktsken, som vinden
dref ditåt, såg majoren lagmannens mörka ögon med
vredfull och hotande blick fästade på sig. Ett
ögonblick sjönk hans hjerta, men i det nästa sade
han, med hela sitt stolta lättsinne: »Nå, då behöf-
ver ej jag vidare vaka öfver henne! Och hastigt
vände han sig åt sidan och försvann i mörkret.

Lagmannen följde sin dotter utan att nalkas
henne. När han kom hem, låg på hans panna ett
bekymmer så djupt och smärtsamt, som man ännu
aldrig spanat der. För första gången i lagmannens
lif syntes det kraftiga hufvudet verkligen nedböjdt.

I dessa dagar kom Stjernhök oförväntadt till staden. Han hade hört om den olycka, som öfvergått Franska familjen, om Henriks gerning vid detta tillfälle, om hans sjukdom i följd deraf, och ville ännu en gång se honom innan han reste utrikes. Detta besök, för hvilket allena Stjernhök nu gjort en resa af öfver tjugu mil, öfverraskade och rörde Henrik djupt, och när Stjernhök kom in till honom, gick han emot denne med det mest öppna uttryck af hjertlig tillgifvenhet. Stjernhök fattade hans uträckta hand, och en plötslig blekhet betäckte hans manliga ansigte, när han såg den förändring, som få veckors sjukdom hade åstadkommit i Henriks utseende.

»Du var god som kom till mig! Tack Stjernhök!» sade Henrik innerligt, »jag hade eljest troligen ej fått se dig mera här i verlden. Och jag ville dock gerna ha sagt dig ett ord innan vi så skiljas.» Båda tego en stund.

»Hvad ville du säga mig, Henrik?» frågade slutligen Stjernhök, i det en sällsam rörelse målade sig i hans drag.

»Jag ville tacka dig!» svarade Henrik hjertligt, »tacka dig för din stränghet emot mig och säga dig hur fullt jag nu erkänner, hur rättvis och mig hellosam den varit. Jag ville tacka dig, för det du derigenom varit mig en verklig vän, och är nu fullkomligt öfvertygad om, huru redligt och väl du menat med mig. Detta intryck, detta minne af dig,

är det enda af vår bekantskap, som jag tar med mig, när jag lemnar denna värld. Du har ej kunnat älska mig, men detta har varit mitt eget fel. Jag har sört deröfver, men har nu undergifvit mig äfven deri. Dock vore det mig kärt att tro, att mina fel, mitt sednare uppförande mot dig ej lemnat hos dig ett alltför aflägsnande intryck; det vore mig kärt att få tro att du kunde tänka vänligt på mig när jag är borta!»

En hög rodnad blossade på Stjernhöks kinder, och hans ögon glänste i det han svarade: »Henrik! Jag känner mer än någonsin i denna stund, att jag hittills icke gjort dig rättvisa. Ett par sednare tilldragelser ha öppnat mina ögon, och nu — Henrik! har du ännu vänskap att skänka mig! Min har du, och det för alltid!»

»O! detta är en skön stund!» sade Henrik med svallande känslor. »I hela mitt lif har jag längtat efter den, och nu först blir den mig gifven, nu då . . . dock Gud ske lof äfven nu för den!»

»Men hvarföre,» sade Stjernhök ifrigt, »tala så bestämdt om din död? Jag vill hoppas och tror ännu, att ditt tillstånd icke är så farligt. Låt mig för dig rådfråga skickliga, utrikes läkare. Eller bättre! Res med mig för att sätta dig under K . . . s vård! Han är namnkunnig för behandlandet af hjertats sjukdomar. Låt mig föra dig till honom. Säkert kan och skall du blifva frisk!»

Henrik skakade vemodigt på hufvudet. »Der ligger hans bok!» sade han, pekande på en öppnad bok i fönstret. »Genom den vet jag allt om mitt tillstånd. Ser du, Nils Gabriell!» fortfor han med ett skönt leende, i det han slog sin arm om vänens skuldra, och med den andra visade mot himlen, i det han såg på honom med de stora, nu förstorade ögonen (ty mot döden bli ögonen större och klarare), »ser du! Der vandrar din stjärna! Den går upp! Dig förestår säkert en ljus bana! Men när den bestrålar din ära, skall den se ned på min graf; — jag har intet tvifvel mer derpå, och för en tid sedan var denna tanke mig bitter; — nu icke mer! När tanken trycker mig, att jag så oändeligen litet hunnit uträtta på jorden, skall jag trösta mig vid den, att du skall göra dess mer; och här, eller i en annan verld, skall jag glädja mig åt din verksamhet, din lycka!»

Stjernhök svarade ej. Stora tårar rullade ut för hans kinder och han tryckte Henrik varmt till sitt bröst.

För Henriks skull sökte han ge samtalet en lugnare vändning. Men Henriks hjerta svallade; det var nu för fullt aflif och känslor, att finna ro utom i deras meddelande. Förhållandet emellan de unga männerna syntes nu annorlunda än förr: det var Henrik, som ledde samtalet; det var Stjernhök, som följde honom, som lyssnade till honom med uppmärksamhet och omisskänneligt interesse, under det

den unga skalden gaf åt sina tankar, sina aningar ett fritt lopp, som de aldrig förr så vågat i den skarpa kritikerns närvaro.

Men i sanning, det ger en egen rang och världighet att vara gränsbo med dödens rike. Andarnes hviskningar från det hemlighetsfulla landet tros hinna det öra, som lutar derintill; derföre stå de visa och starka på jorden och lyssna tysta som lärjungar och fromma som barn till de ingifvelser, som af döende läppar utandas.

Lagmannens inträde gjorde att samtalet fick en annan vändning. Stjernhök ledde det snart på Henriks sista arbete; han talade derom, i det han förnämligast vände sig till lagmannen, med en verklig kännares förmåga, och med ett så fullt och hjertligt bifall, att det lika mycket öfverraskade, som förtjuste Henrik.

Det är en mycket stor njutning att höra sig berömd och väl berömd, af en person, som man högt värderar, helst när denna vanligen är sparsam på lof. Henrik erfor nu denna känsla i fullt mått, och till njutningen af beröm från Stjernhök sällade sig den kanske ännu större — att se sig förstådd af honom på ett sätt, som gjorde Henrik klarare för sig sjelf. I denna stund tyckte han sig först rätt klart fatta sin uppgift i lifvet, hvad han ville och hvad han kunde. Lifvets källa porlade mäktigt upp inom hans bröst. »Du gör mig frisk, Nils Gabriel!»

utropade han, »du ger mig lif på nytt! O! jag vill bli frisk! frisk för att åter lefva, arbeta bättre, klarare än förr. Jag har ju ännu ingenting gjort! Men nu, nu kunde jag. . . . Jag känner mig få nytt lif, jag har aldrig mått så bra! Säkert blir jag nu frisk eller ock — har det bästa vinet blifvit gömdt åt mig till sist!»

Aftonen skred fram ljuf och glad inom familjkretsen. Himmelens saliga englar äro icke skönare och gladare än Henrik var. Han skämtade med sin mor, sina systrar, med Stjernhök sjelf på det behagligaste och var en af de muntraste gästerna vid den citronsoufflé, som Louise serverade vid aftonmältiden, hvilken hon sjelf varit med om att tillreda och öfver hvilken »vår äldsta» icke var litet ärorik. Ja, hon var icke långt ifrån att tro, att det var ingenting annat än den, som gifvit Henrik nytt lif, och att anse dess kraft för undergörande. Men ack!

Det var just under det Henrik som muntrast skämtade med Louise häröfver, som han plötsligen öfverfölls af de häftigaste plågor.

Dessa fortvarade oafbrutet i tre dygn, och beröfvade den sjuke sansningen, under det de hastigt tycktes föra honom till det mål, som barmhertighetens hand satt för kroppsliga lidanden. På andra dygnet efter detta anfall greps Henrik af den flyttsjuka, som vanligen ger tecken, att själen bereder sig till den stora flyttningen. Lågmannen bar

sjelf sin son i sina armar från rum till rum, från bädd till bädd. Hela familjen sof knappt en blund på dessa förfärliga dygn. Med det tårlösa ångestfulla ögat, oafvändt fästadt på sin älskling, följde modren honom från rum till rum, från bädd till bädd, lutad ömsom öfver hans hufvudgård, ömsom sittande på sängkanten vid hans fötter, leende ömt mot honom då han tycktes känna igen henne, och nämnde helt sakta, men nästan oupphörligt hans namn.

På tredje dagens afton, återvann Henrik sans. Han kände igen de sina, talade vänligt till dem och tackade dem. Han såg att de voro bleka och trötta och bad dem enständigt att gå till hvila. Assessorn, som var närvarande, instämde allvarligt häruti, och försäkrade dem, att, efter all anledning, skulle nu Henrik få sjelf njuta en plågofri sömn. Sjelf ville assessorn vaka hos honom denna natt. Fadren och döttrarne gingo; men när man sökte öfvertala modren, vinkade hon blott med handen, med ett så smärftfullt leende, att man deri tydliggen läste orden: »det är icke värdt att tala derom!» — »Jag får ju blifva hos dig, Henrik!» sade hon bejdjande. Han log, tog hennes hand och lade den på sitt bröst; i det samma slöto sig hans ögon, och en stilla, hvilande slummer smög sig öfver honom. Assessorn satt tyst och såg på de båda, men snart måste han öfvergifva dem, ty ett angeläget sjukbud kom, som tvingade honom att begifva sig bort. Men

under nattens lopp skulle han återkomma. Assessor Munter kallades i staden »natt-doktorn», ty ingen fans der utom han, för hvilken natten tycktes vara detsamma som dagen, när fråga var om att hans hjälp behöfdes.

Modern andades djupt, när hon såg sig allena med sin son. Hon sammanknäppte sina händer och höjde sitt ansigte mot himlen med ett uttryck, som icke liknade det, som man sett der under föregående dagar. Det var icke mera den oroliga, nästan knotande ångesten; det var en smärtsfull, men djup, fullkomlig, ja nästan kärleksfull resignation. Sedan lutade hon sig öfver sonen och talade sakta så, ur sitt älskande hjertas djup:

»Gå min söta gosse, gå! Jag vill icke mer hålla dig qvar, ty det gör dig ondt. Må befriaren komma! Din mor skall ej mer strida med honom för att hålla dig qvar. Må han komma, som en vänlig engel och göra slut på dina plågor, och jag — vill då vara nöjd! Gå då, min förstfödde, mitt sommarbarn, gå! Och om aldrig någon sommar mer skulle komma för din mor, så — gå ändå! på det du må få ro! Gjorde jag din vagga ljuf mitt barn, icke skall jag göra din dödsbädd bitter med min klagan. Välsignad vare du, och den välsignad, som gaf mig dig, och som nu tar dig till sig, i ett bättre hem. En gång, min son, skall ock jag komma hem till dig. Gå då förut, mitt barn! — du är trött, så trött, — denna sista vandring

var dig svår; — nu skall du hvila. Kom då, befriare god, kom du kära död och vidrör hans hjerta; men lätt, lätt! Må han ej plågas, må han ej lida mer; — aldrig gjorde han sina föräldrar sorg!»

I detta ögonblick slog Henrik upp sina ögon och fäste dem stilla och klart på modren.

»Gud ske lof! Jag känner inga plågor mer!» sade han.

»Gud vare tack och lof, mitt barn!» sade hon. Mor och son sågo med djup och glad kärlek på hvarandra; de förstodo nu hvarandra fullt.

»När jag är borta,» sade han, med matt, afbruten röst, — »så — säg det varsamt åt Gabrielle! Hon är så ömsint, och — hon är icke stark. — Säg henne det ej på en dag, då — det är kallt och kulet; — men — en dag — när solen skiner varmt, — och allt är ljust och vänligt, då — då säg henne — att jag gått bort. Och helsa henne, och — säg henne från mig att — det icke är svårt att — dö! — Att det finnes en sol bortom» — han tystnade, men med ett vänligt leende på läpparne, och hans ögon tillslötos såsom af mattighet. Sedan sade han sakta: »Sjung något för mig min, mor. Jag skall då somna lugnare. »Det klappar! Jag kommer!»

Dessa ord voro begynnelsen af en sång, som Henrik diktat för få dagar sedan, under en sömnlös och plågfull natt och sjelf satt musik till. Skaldekonstens genius hade öfvergifvit honom under den

sista tiden af hans sjukdom; han kände det med smärta, men hans hjertelag förblef sig likt, och dess anda lefde ännu fullt i sången, som modren, på sonens bön, nu upphöjde med darrande röst.

”Det klappar! Jag kommer! Men ännu en gång,
förrän jag går ned i det tysta,
o dödsängel, unna mig höja en sång,
till tack och till afsked — min sista!

Haf tack, milde fader i himmelens höjd,
för lifvets välsignade gåfva;
för det under jordlifvets sorger och fröjd
jag lärt att dig känna och lofva!

För lifvet haf tack, tack för döden också,
som slutar all värk och all smärta;
hur bittert det var, blir det ljufligt ändå,
när ditt är den lidandes hjerta.

Mång blomma du satt uppå pröfningens stig;
mång fridens hugsvalande lilja;
dock bäst utaf alla är läran om dig
och bönen: ”ske fader din vilja!”

Farväl sköna jord, som mig festränd bar!
Farväl! o, J älskade vänner!
Farväl och förlåten hvad felat jag har!
I döden mitt hjerta det bränner.”

»Det bränner!» upprepade Henrik smärtsamt.
»Det är hemskt! Min mor, min mor!» Han såg
med orolig blick omkring sig.

»Din mor är här!» sade hon lutande sig ned öfver honom.

»Ack! då är ju allt godt!» sade han åter lugnt
»Sjung, min mor!» tillade han åter stilla, slutande
sina ögon; »jag är så trött!»

»Modern sjöng:

”Vi skiljas, — men en gång jag ser er igen,
ja, en gång förenas vi åter
i hemmet, der vän ej mer skiljes från vän,
der ingen mer klagar och gråter.

Och tack, hafven tack — — ack, jag ser er ej mer!
det mörknar för bristande öga,
det mörknar, men o! — bortom natten jag ser
ett gryende ljus i det höga!”

»O, om du visste hur det klarnar! Det är gudomligt!» sade nu den döende, i det han räckte ut sina armar; men hastigt sjönko de åter. En förändring föregick i den unge mannens ansigte; döden hade lätt vidrört hans hjerta och dess slag stannade. Men en underlig ingifvelse lifvade modren; hennes öga strålade klart, och aldrig hade hennes röst ägt så sköna, skära toner, som i det hon fortfor att sjunga:

”Du kallar! Jag lyder, o fader, ditt bud!
Farväl, o farväl, minn kära:
Förbi är mitt qval, ty — jag skådar nu Gud,
Dig Evige pris ske och ära!”

Ur sin oroliga slummer väcktes lagman Frank af en sång, hvars toner syntes honom nästan öfverjordiska. Det varade en stund, innan han kunde öfvertyga sig om, att rösten han hörde verkligen var hans makas. Då hastade han med en obeskriflig ångest in i sjukrummet. Han kom in under det Elise sjöng den sista versen, och vid den syn, som mötte honom, utropade han: »Min Gud!» och slog ihop sina händer.

Sången tystnade. Ett förfärligt medvetande trängde likt ett svärd igenom modrens hjerta. Hon såg framför sig sin sons lik, och med ett svagt, fasansfullt rop, sjönk hon liksom död ned vid dödsbädden.

Två månader sednare.

Elise till Cecilia.

När jag sist skref till dig, min Cecilia, var det vinter. Vinter, sträng, isande vinter låg äfven öfver mitt bröst; — min lefnads glädje lades i svepning, och det förekom mig, att ingen vår mer skulle komma, intet lif vara mer, och att jag aldrig mer skulle få hjerta att skrifva ett gladt, ett hoppfullt ord. Och nu — nu är det vår! Lärkan sjunger åter uppståndelsesången för jorden; majsolen trän-

ger med värmande strålar in i mitt rum och — gräset grönskar re'n på min förstföddes, min älsklings graf. Och jag. . . . Herre som slår, Herre som belar, dig vill jag prisa! Ty all sorg du sänder blir god, när den tages emot i tålamod. Och döljer du dig än en stund — som det synes för våra svaga blickar — så uppenbarar du dig snart, än mera god, än mera herrlig än förut. »En liten tid» och vi se dig icke, och »åter en liten tid» och vi se dig åter, och vårt hjerta glädjes och dricker kraft och njutning ur bågaren, som du Allgode evigt fyller. Ja, allt i lifvet blir godt, blott lifvet lefves i Gud.

Men i denna mörka vinterstund, då var det ofta mörkt och upproriskt inom mig. Ack, Cecilia! *Jag ville ej att han skulle dö.* Han var min enda son, mitt förstfödda barn. Vid hans födelse hade jag mest lidit, vid hans vagga mest sjungit, vid hans språng hade mitt hjerta först och högst sprungit af modersfröjd. Han var mitt sommarbarn, född i naturens och mitt lifs, min krafts midsommarstund; och sedan — han var så liffull, så skön och god! Nej! jag ville icke att han skulle dö, ej att min sköna son skulle läggas ned i svarta mullen! Men när det kom närmare och närmare, när jag såg att det måste bli så — då var det mörkt inom mig. Men den sista natten — o! det var en underlig natt — då blef jag annorlunda. Vet du väl, Cecilia, att jag har sjungit vid min förstföddes dödssäng gladt, ja triumferande! Nu

begriper jag det ej. Men denna natt, — han hade mycket lidit under föregående dygn, och hans plågor hade försonat mig med hans död. De aftogo äfven när döden närmades; han bad mig, som förr i barnåren, söfva honom med sång. Och jag sjöng, jag kunde sjunga. Han njöt af sången och den fick allt mera kraft. Med ett himmelskt leende sade han, i det himmelska syner tycktes skymta för hans blickar: »ack! det är gudomligt.» Och jag sjöng allt bättre och klarare. Jag såg hans ögon förvandlas och hans andedrägt stanna och visste, att det var skilsmässans stund emellan själ och kropp, emellan mig och honom; men jag kände det icke, jag sjöng ännu; jag tyckte att sången bar hans ande och lyfte den mot himmelen. Jag var salig i denna stund, böjd, äfven jag, liksom han, öfver all jordisk smärta. Ett utrop af min man väckte mig ur min lycksaliga dröm; och jag såg min sons lik och — sedan såg jag ingenting mer.

Det var en lång, djup dvala. Mig tyckes, att dödens måste vara lättare. När jag återkom till besinning, kände jag ett hjerta klappa mot min tinning, jag lyfte ögonen och mötte — min mans. Mitt hufvud hvilade vid hans bröst. Med de ömmaste ord återkallade han mig till lifvet. Mina döttrar stodo omkring mig; de gräto och kysste mina händer, mina kläder. Då grät äfven jag, och det blef bättre med mig. Det var nu morgon och det dagades i rummet. Jag lade mina armar om min

mans hals. »Ernst, håll af mig!» sade jag, »jag vill hjuda till. . . .» mer kunde jag icke säga; men han förstod mig, sade innerligt: »tack!» och tryckte mig till sitt bröst.

Och jag bjöd till, och det gick — med Guds hjälp. Några timmar på dagen hvilade jag stilla på min säng. Eva läste högt för mig; — hennes röst är ljuf. Vid téet kom jag ut och försökte att vara som förr. Min man och mina döttrar understödde mig; allt var frid och kärlek.

När dagen var slut, och Ernst och jag voro ensamma i vår sängkammare, då tog mig en fruktan för natten, för sängen och den sömnlösa hufvudkudden. Jag satte mig på soffan, jag bad Ernst läsa för mig; jag törstade efter skriftens tröst. Han satte sig bredvid mig, han läste; men orden, ehuru uttalade af hans manliga, fasta röst, gingo i denna stund liksom förbi mitt inre sinne. Jag förstod ingenting, och det var mörkt och tomt inom mig. I denna stund knackades sakta på dörren. Något förundrad ropade Ernst: »kom in!» och dörren öppnades af Eva. Hon var mycket blek och syntes upprörd, men tillika fast och besluten. Hon nalkades sakta, lade sig på knä emellan oss och tog våra händer emellan sina. Jag ville resa upp henne, men Ernst afhöll mig och sade mildt, ehuru allvarsamt: »låt henne vara!»

»Min far! min mor!» sade nu Eva med darande röst, »jag har gjort er oro! Jag har icke

skickat mig rätt; — — förlåt mig! Jag har bedröfvat er; — jag skall icke göra det mer; ack! jag vill icke lägga ännu en sten på er börda. Sen här huru olydig jag varit! Denna ring, dessa bref, har jag emot er vilja, emot mitt löfte emottagit af major R * * *. Nu vill jag sända dem åter. Sen här! Läsen hvad jag skrivit till honom. Vår förbindelse är för alltid bruten. Förlåten att jag tagit denna stund för att sysselsätta er med mig; men jag fruktade min egen svaghet, när denna stunds kraft skulle gå öfver. O, mina föräldrar! Jag känner det, jag vet det, han är icke värdig att blifva er son! Men jag har varit som förtrollad; — jag har älskat honom grnfligt, ack! älskar ännu; — — nej! gråt icke, min mor! Du skall ingen sorgens tår mer fälla öfver mig; du har gråtit nog allaredan. Se'n Henriks död är allt förvandladt inom mig. Frukten ej mer för mig, jag skall öfvervinna detta och bli ert lydiga, ert lyckliga barn. Begären blott icke af mig, att jag någonsin skall räcka min hand till en annan; aldrig skall jag gifta mig, aldrig tillhöra en annan. Men för er vill jag lefva, er vill jag älska och vara lycklig med er! Der min far! Tag detta och återsänd till den, som jag ej mer vill se! Och o, håll af mig! Håll af mig!»

Tårar sköljde öfver hennes ansigte, som hon lutade ned i sin fars knän. Aldrig hade hon varit så vacker, så intagande. Ernst var mycket rörd.

Han lade sina händer liksom välsignande på hennes hufvud, i det han uppreste det och sade:

»När du föddes, var du länge såsom död; — det var i mina armar som du först öppnade dina ögon för dagen; — då tackade jag Gud. Men högre tackar jag Honom för dig i denna stund, då jag ser i dig vår ålderdoms fröjd och välsignelse, då du förmår bekämpa ditt eget hjerta för att göra hvad som är rätt. Gud välsigne, Gud löne dig!»

Länge höll han henne vid sitt bröst, och hans tårar vätte hennes panna. Äfven jag slöt henne i mina armar och lät henne känna min kärlek, min tacksamhet. Med en blick, som strålade genom tårar, skiljdes hon från oss. »Vårt välsignade barn!» kallade vi henne då, ty hon hade välsignat oss med en stor tröst. Hon hade upprest våra sjunkande hjertan.

Ernst gick till fönstret och såg stilla ut i den stjernljusa natten. Jag gick till honom och följde hans i denna stund så skönt klara blick. Han lade sin arm omkring mig, i det han talade liksom för sig sjelf:

»Så är det godt! Så till sinnes — det är det väsentliga. Han har gått bort! Hvad mer? Alla skola vi bort, alla, förr eller sednare! Han hann intet fullborda, men han stod beredd, i vilja, i förmåga, när han ropades bort till en högre verkstad. Herre och Mästare! du tog ynglingen till dig. Väl

honom, ty han stod *beredd*. Det är det viktiga för oss alla!»

Ernsts ord, hans sinnesstämning verkade djupt på mig. Det kom ett lugn öfver mitt sinne. I nattens stillhet sof jag ej, men jag hvilade vid hans bröst. Det var tyst omkring mig, tyst inom mig. Och hemligen önskade jag, att så kunde fortfa- ra, att ingen dag skulle uppgå mer, ingen sol mer lysa på mina trötta, mina smärtade ögon.

Hur dagarne gå! Vid en stor sorg tyckes det oss att tiden stannar, allt tyckes stå stilla, eller hvälfva långsamt, plågsamt om, i mörka kretsar. Men det är icke så. Timmarne, dagarne gå i oaf- löslig kedja; som vågorna på hafvet stiga de och sjunka, den ena i den andra, och föra med sig vår lefnads farkost bort, — bort från glädje-öar, det är sant, men äfven bort från sorgeskär. Stunder kommo efter dem jag nyss omtalat, då ingen hug- svaelse ville lugna mitt hjerta, då jag fåfängt käm- pade med mig, sägande: »nu skall jag läsa, och så skall jag bedja, och så skall jag sova!» Men ändå ville ångsten icke släppa mig, utan förföljde mig under läsningen, hindrade mig i bönen och bannlyste sömnen; ja, flera sådana stunder ha varit, men de hafva äfven gått; några skola kanske ännu komma; men jag vet, att äfven de skola gå. Min mans, mina barns ömhet, hemmets frid, så månget behag derinom, tårarnes lättnad, den eviga trösten i det eviga ordet, — de ha hugsvalat och styrkt

min själ. Det är mycket, mycket bättre nu. Dessutom — han dog ren och fläckfri, ynglingen med den ljusa blicken och det varma hjertat. Han stod färdig — såsom hans fader sade det — att ingå i en högre verld! O! mer än en gång har jag erkänt det, midt i min djupa smärta, bittrare sorger gifvas, och mången lefvande son är sin moder en större sorg, än för mig den gode der under gröna kullen!

Vi ha planterat granar och poplar kring grafven; ofta prydes den af friska blommor. Ingen dyster sorg dröjer vid den vänliga ynglingens graf. Henriks systrar sakna honom djupt, men stilla — Gabrielle kanske mest af alla. Om dagen synes det icke. Då är hon för det mesta glädlig som förr; en liten sång, ett gladt skämt, en liten prydnad i hemmet kommer som förr att förfriska hennes föräldrars sinnen. Men om aftnarna, då hvar och en hvilar i sin säng, då hör man henne gråta, ofta så smärtsamt — det är en kärleksdagg på broderns graf; men hvar morgon är ögat, som fällde den, åter klart och leende.

Vid första underrättelsen om vår förlust, hastade Jacobi till oss. All för Ernst och mig i denna stund tryckande omsorg tog han ifrån oss och var för oss som den ömmaste son. Tyvärr måste han åter snart lemna oss; men anledningen dertill är en glädjande. Jacobi är på väg att bli utnämnd till pastor i T...; och denna befordran, som sät-

ter honom i stånd till att snart gifta sig och skänker honom, jemte en hederlig bergning, en verkningsskrets kär för hans hjerta och passande för hans gåfvor, gör honom obeskrifligt lycklig. Äfven Louise ser med stilla välbehag den förening och den lefnadsställning hon nu går emot, och jag tror nästan lika mycket för sin familjs, som för sin egen skull. Kärleken inom hemmet tyckes ha fått en ny tillväxt genom de olyckor, som pröfvat det. Mina döttrar äro älskvärdare än någonsin, i deras stilla omsorger för att förljufva sina föräldrars lif. Hofmarskalkinnan har varit som en mor för mig och de mina under hela denna tid, och månet dyrbart bevis af deltagande har från flera af de ädlaste och bästa i Sverige blifvit skänkta till Henriks föräldrar; den unga skaldens rena gloria har upplyst deras sorgehus. »Det är skönt att dö som han!» säger vår goda assessor, som icke lätt finner någonting skönt här i verlden.

Och jag, Cecilia, skulle jag bland så många ämnen för glädje och tacksamhet tillsluta mitt hjerta och sitta i mörkret med min saknad? O nej! äfven jag vill glädja den krets af menniskor, i hvilken jag lefver, öppna mitt hjerta för lifvets och naturens evangelier. Jag vill ta fatt på ögonblicken och det goda, som de bära. Ingen vänlig blick, ingen vårvind skall gå förbi mig onjuten, otackad; ur hvar blomma vill jag suga en droppa honung, ur hvar tidens stund en droppa evigt lif.

Och sedan — jag vet ju det — må min lefnadsdag bli längre eller kortare, må den taga en gladare eller sorgligare färg, så — —

”Dagen, den blir dock aldrig så lång,
att icke dess afton skall stunda,”

den afton, då jag får gå hem — hem till min son, mitt sommarbarn! Och då — o! då skall jag kanske vid hans sida erkänna sanningen af dessa profetiska ord, som så ofta upplifvat min själ:

”Jag skapar nya himlar och én ny jord, och de första skola icke ihågkommas, ej heller läggas på hjertat. Men gläder eder och fröjder eder evinnerligen vid hvad jag skapar.”

Jag har mycket gråtit under det jag skrivit detta; men mitt hjerta har frid. Det är sent nu, och jag skall smyga mig till min Ernst, och känner, att jag skall sofva lugnt vid hans sida. God natt, min Cecilia!

Nya motgångar.

Det var eftermiddag. Systrarna arbetade ifrigt på Louises brudtäckte; ty i Maj månads slut skulle Louise stå brud; så var det fastställt i familjkon-

seljen: Täcket var af grönt sidentyg, och en bred eklöfsranka utgjorde bården. Många och stora bekymmer och rådplägingar hade mönstret till den förorsakat, men också nu, hvilken fröjd, hvilken fortfarande beundran öfver det smakfulla, det »distinguerade», det obeskrifligt lyckade i arbetet, — särdeles betraktadt »från sidan»! Gabrielle hade väl några små invändningar i anseende till ekollonens proportioner, men Louise ville icke låta dem gälla. »Bården är alldeles charmant!» Gabrielle har smugit en nyss utsprucken månadsros i fästmöns ljusa lockar, och med ett eget behag ordnat dess gröna blad till krans kring flätan; det ser vackert ut, ty solen upplyser just nu hennes hufvud, och hennes ansigte har en mer än vanlig täckhet, kinden en högre färg, ögonen ett klarare blå, under det de som oftast lyftas upp från den gröna ekrankan och riktas mot fönstret. Jacobi, den nya pastorn, väntas i afton. Gabrielle går till sin mor och ber henne märka, huru bra Louise nu ser ut, och rosen, hur den klär! Modren kysser henne, men glömmer qvar sin blick på lilla frökens eget, vackra anlete.

Nålarnes flitiga upp- och nedstickning ackompanjerar systrarnas glädtiga samtal. Det rustas med pastoratet; det rustas med skolor, med filbunkar och ost. Hemmet inrättas, måltider och matordning m. m.; mycket skall Louise ställa efter föräldrabemmets mönster, litet också på annat vis.

»Man måste följa med sin tid.» Mycken gästfrihet skall finnas i pastorshemmet; — det är Jacobis glädje; — någon af sin familj hoppas Louise alltid få ha hos sig; ett enkom boningshus skall byggas för älskade gäster. Alla söndagar skall Louise vara i kyrkan och höra sin man predika eller mässa. När gummorna komma till prestgården med ägg eller andra små presenter, skola de hederligt trakteras, samt uppmuntras att med det första återkomma. Alla sjuka skola trakteras med Louises elixir. Alla felande skola moraliseras mer och mindre skarpt; läsning, flit, kyrkogång och trädplantering uppmuntras. Till söndagsmiddagen skall alltid några hederliga bönder och deras hustrur bjudas till prestgården. Komma kaptens och kronofogdens fruar på besök, sättes genast kaffekitteln på och pastorskans spår i kort för dem. Hvar ung bondflicka skall, innan hon gifter sig, tjena ett år på prestgården, för att pröfvas och inläras i sysslor och goda seder; — nb. detta vare henne lön nog. På bröllopet komma alltid pastorn och pastorskans äfvenså till fadderskap; hålla sedan fadderlig hand öfver ungarna, så att de uppfödas i tukt och Herrans förmaning. Vid midsommartid och höst- and är dans och kalas på prestgården för folket; nb. utan bränvin; men för öfrigt skall intet fela,

”Ingen glöms af matmor vid kalas,
ölet strömmar, nyckelharpan surrar,
polskan går vid oafbruten bas.”

För tiggare finnes vid prestgården passande arbete och derefter mat; för lättingar passande moral och derefter — marsch! Så beredes småningom gyllene åldern.

Ack! skada på de gyllne planerna och på gyllne åldern, som skulle planeras af dem: tvenne bref, som lemnades Louise, gjorde plötsligt slut på alltsammans. Det ena brevet var ifrån Jacobi, var helt kort och sade blott, att pastoratet gått ifrån honom, och att Louise ej skulle tadla honom därför, när hon fått veta rätta sammanhanget. »Jag längtar oändligen till dig,» fortfor Jacobi, »men har måst fördröja min ankomst till X., för att på P...rup uppvakta excellensen O***, som der blifvit uppehållen af en attack podager, under sin resa från Köpenhamn till Stockholm; Men den 6 Maj hoppas jag med visshet få vara hos dig. Jag har nya utsigter och längtar nedlägga alla mina känslor och tankar i ditt trogna bröst. Min Louise! Jag vill ej längre vänta och söka. Efter lyckan jemt springer undan mig, vill jag nu med ett språng taga henne fatt, och hoppas dervid på vår Herre, på dig, och slutligen äfven på — mig. Men din hand måste du räcka mig. Vill du det, min älskade vän, så skall jag snart vara din lika lycklige, som jag nu och evigt är

Din ömt tillgifne

J. JACOBI.

Det andra brevet var af en främmande hand, tydligen ett fruntimmers, och lydde, som följer:

»Hata mig ej, ehuru jag stått i vägen för er lycka! Hata mig ej, ty jag välsignar er, er och den ädle man, med hvilken ni förenat ert öde. Han är min välgörare, min mans, mina barns. O dessa små, hvilkas framtid han betryggat, de skola anropa himlen att skänka honom och er i dubbelt mått den lycka, som han nu så ädelt försakat! Mitt ändamål med denna skrifvelse är, att ödmjukligen anhålla om er förlåtelse, och att utgjuta ett tack-samt hjertas känslor inför den, som bäst kan belöna min välsignade välgörare. Värdes för hans skull lyssna till den korta, men ointeressanta framställningen af en lika vanlig, som sorglig belägenhet.

Kanske har herr Jacobi någon gång nämt för er min man? Han var under några år Jacobis lärare, och båda älskade hvarandra. Min man har i tjugu år bestridt med heder skolläraresyslan i W. Knappheten af hans lön, olyckor som öfvergått oss, många tätt på hvarandra följande barn, försvårade år från år vår belägenhet och ökade den skuld, som vi re'n måste ingå i den stund vi bosatte oss. Min man sökte pastorat, men ville icke begagna några af de vägar, som nu temligen allmänt brukas, och som så ofta föra lycksökaren och kryparen till målet, framom den förtjente; han var för enkel, för blygsam, kanske också för stolt dertill. Under en lång rad af år, har han sett sig gäckad i sina rätt-

visa förhoppningar, och år efter år blef tillståndet inom hans hem sorgligare. Sjukdom hade försvagat min arbetskraft, och på hans helsa gnagde fruktan, att icke kunna göra rätt för sig, att icke kunna betala sina skulder, och åsynen af sina — nio oförsörjda barn! Jag vet att jag skulle djupt röra ert hjerta, om jag målade för er taflan af denna, med nöden kämpande familj; — men mina tårar skulle utplåna min skrift. Må Jacobi skildra den; han har sett, har förstått den. Ty denna tafla, som jag hittills sökt dölja för allas blickar — detta bleka familjelände — för honom blottade jag dem, ja, ty jag var förtviflad! Min man var på förslag till stora T. pastorat. Han hade tredubbelt större lagliga meriter än Jacobi, var dessutom känd och älskad af församlingen, och alla röstägande af allmogén yttrade öppet sin afsigt att välja honom. Men tvenne stora godsegare skulle afgöra frågan. Grefvarne D ** och brukspatron B. kunde, när de höllo ihop, ensamma tillsätta pastor i stora T. Äfven de gifvo tillkänna sin aktning för min man, och att de gerna skulle i valet af honom förena sig med den öfriga församlingen. För första gången på många år, vågade vi se upp mot en ljusare framtid. Då fingo vi höra, att en mäktig gynnare af herr Jacobi använde sig i denna sak för honom, och snart derpå blef den afgjord. De två stora godsegarne lofvade gifva sina röster till Jacobi, och vår belägenhet blef mera hopplös än någonsin.

Valdagen var nära. Jag vågade icke tala med min strängt grannliga man om det förslag, som hvälfde inom mig. Men jag hade mycket hört talas om Jacobis förträffliga karakter; jag var en förtyvflad maka och mor, — jag uppsökte Jacobi. Jag talade till honom ur mitt hjertas djup, talade till hans rättskänsla, hans heder, visade honom huru vår sak stod innan han lät den falla genom medel, som icke kunde kallas ädla. Jag fruktar, att mina ord voro bittra. Desto englalikare af Jacobi, att höra dem så lugnt. Jag skildrade för honom vår närvarande belägenhet, sade honom huru han kunde frälsa oss ur eländet och — — bönföll hos honom att göra det.

Min anmodan var nästan orimlig, och i begynnelsen tycktes äfven Jacobi anse den så. Men han lyssnade till mig, han lät sig föras till sin fordna lärarens hem, såg den tärande sorgen målad i hans bleka, förfallna ansigte, såg att jag ingenting öfverdrifvit; — han grät, tryckte min hand med ett hugsvalande ord och lemnade oss hastigt.

Valdagen kom. Jacobi afsade sig alla anspråk. Min man fick stora T. pastorat. Gode Gud! Hur det ljud i våra öron, i våra hjertan. Längte kunde vi icke tro det. Efter femton års svikna förhoppningar vågade vi knappt tro på en sådan lycka. Jag längtade få omfamna min välgörarens knän; men han var redan långt ifrån oss. Några vänliga rader från honom kommo, som försonade min man med sin

lycka och Jacobis försakelse och rågade måttet på hans ädla uppförande. Jag har ej en gång fått tacka honom, men ni, hans älskvärda fästmö, som snart skall se, törhända re'n återsett honom, o säg honom, säg . . . »

Vi förbigå de utgjutelser som slutade brevet; de kommo synbarligen ur ett varmt, ädelt, i sin sällhet och tacksamhet öfverfullt hjerta. Synålarne föllo ur sömmerskornas händer, under det modren, på Louises bön, läste högt detta bref, och förvåning, deltagande och ett slags beundrande nöje lästes i deras blickar. Sedan sågo alla stumma och tårögda på hvarandra. Gabrielle var den första, som bröt tystnaden.

»Så få vi ännu litet längre behålla vår Louise!» sade hon gladt i det hon omfamnade henne. Alla instämde hjertligt, »men,» — sade Leonore suckande — »det var ändå litet skada på vårt bröllop och vårt pastorat. Vi hade det allt så väl i ordning!» Louise fällde några stilla tårar, men tydligen icke blott af felslagen väntan. Sednare på aftonen talade modren ensam med henne och sökte erfara huru hon kände denna motgång.

Med sin vanliga uppriktighet svarade Louise, att den först kostat mycket på henne. »Jag hade nu,» fortfor hon, »så fäst mina tankar vid den nära föreningen med Jacobi; — jag såg i min nya be-lägenhet så mycket, som kunde bli godt och glä-djande för oss alla. Men fast detta allt nu är om-

intetgjordt, — och kanske för alltid — vet jag inte rätt om jag önskar det annorlunda. Jacobi har handlat så rätt, så ädelt rätt; jag känner att jag nu värderar och älskar honom högre än någonsin!»

Lagmannen hade svårt denna afton att icke vara litet gladare än vanligt. Obeskrifligt hjertlig var han mot sin äldsta dotter, var förtjust öfver det sätt, på hvilket hon tog sin motgång och tyckte henne »växa» betydligt.

Dagen derpå fortsattes lugnt täckstickningen, under det Gabrielle läste högt vid den stora bågen, och »Erik Menveds barndom» flyttade med vederqvickande trollkraft allas tankar från pastoratet och dess förlorade paradiset till Danmarks rika medeltid och »Erik Kongen hiin unge.»

Nya utsigter och dito utvägar.

Jacobi var kommen. »Svåger,» beklagade sig skämtande Gabrielle för modren, »höll på att springa omkull lilla svägerskan, för att flyga till sin Louise!»

Louise tog emot Jacobi med mer än vanlig hjertlighet, och så gjorde alla inom familjen. Hvad Jacobi förlorat i jordiskt väl, det hade han yunnit

i sina vänners aktning och kärlek; och det låg hos alla ett hemligt begär, att liksom hålla honom skadeslös för pastoratet. Sjelf hade han äfven tänkt derpå, på sitt eget vis, och se'n han förfriskat sig med all den både jordiska föda och »himla-mat», som Louise i rikt mått dukat opp åt honom, och se'n han med sin fästmö haft en konferens af vid pass tre timmar, lades dess resultater för föräldrarnes blickar, som icke utan häpnad och oro betraktade de nya utsigter, som öppnade sig.

Det var nemligen Jacobis önskan och afsigt, att nu genast fira sitt bröllop med Louise och derefter resa till Stockholm, der han ämnade inrätta en läroanstalt för gossar. För den som visste, att Jacobis hopsparade förmögenhet utgjorde ett blott obetydligt kapital, att hans årliga inkomst var jemt 50 R:dr rgs, att han nyligen blifvit brouillerad med sin enda inflytelserika gynnare, att hans fästmö icke hade någon hemgift att tillföra honom, och att han således vid detta nya företag ingenting hade att räkna på, utom sin egen arbetsförmåga, var denna plötsliga bosättning något liknande en af dessa romaner med »diner de mon coeur et souper de mon ame», som i vår tid anses af så oändeligt dålig smak. Likafullt var det med fasthet och glad frimodighet, som Jacobi förelade föräldrarne sin re'n färdiga och genomtänkta plan, och bad om deras samtycke att med första få kalla Louise sin maka. Elise drog efter andan; lagmannen gjorde några in-

vändningar; men för dessa hade Jacobi lika förnuf-tiga som väl utlagda vederläggningar.

»Äro Jacobis planer äfven dina, Louise?» frå-gade lagmannen efter en stunds tystnad. »Ären j båda ense?»

Louise och Jacobi räckte hvarandra handen, de sågo på hvarandra och sedan på fadren, ögonen våta, men klara och vissa.

»J ären inga barn mer!» fortfor fadren, »j bören veta hvad j företagen. Men ha'n j väl besinnat detta?»

Båda jakade härtill. Redan innan T * * pasto-rat var i fråga hade de umgåtts med detta förslag.

»Det är ett arbetsamt lif, som j gån till mö-tes,» fortfor lagmannen allvarsamt, »och icke minst så för dig, Louise. På dig kommer till stor del att bero framgången af din mans företag. Vill du gladt och utan klagan draga, hvad det skall föra med sig; vill du af hjertat så dela hans arbetsdag?»

»Ja, det vill jag!» svarade Louise med full och hjertlig tillförsigt.

»Och du, Jacobi» — fortfor fadern med vack-lande röst, »vill du vara henne i stället för far och mor och syskon? Vill du lofva mig, att hon icke nu och icke framdeles — så vidt i din förmåga står — skall sakna sitt föräldra-hem?!»

»Gud hjelpe mig, så visst som jag vill bemöda mig derom!» svarade Jacobi mycket rörd och räckte lagmannen handen.

»Gå då barn,» utbrast fadern, »och begären er mors välsignelse! Min han j!» Med tårfulla ögon slöt han dem i sina armar.

Elise följde sin mans exempel. Hon kände i denna stund, att Jacobis och Louises fasta tillgifvenhet, arbetsvilja och förträffliga karakterer, — för hvarandra dessutom så passande — voro en säkrare borgen för deras lycka, än de största rikedomar. Men hon gjorde allvarsamma invändningar, i afseende på tiden för bröllopet. Det enda, som föräldrarne kunde gifva sin dotter, var ett någorlunda hederligt utstyr, och det kunde omöjligt komma så hastigt i ordning. Louise gick på modrens sida, och Jacobi såg sig, ehuru knotande, nödgad att samtycka, att det skulle bli vid den förut fastställda bröllopsdagen, nemligen Pingstdagen, som detta år inträffade i slutet af Maj.

Härefter skyndade de förlofvade, att meddela systrarne de nya utsigterne och utvägarne. Det blef »kors!» och »bevars!» och mången hjertlig omfamning, och bevars hvilken flit i eklöf och ollon!

Men när modern kom in, vid den vanliga samlingstiden om aftnarne, såg hon tydligen, att »lilla fröken» var något onådig mot sin svåger och föga uppbyggd af hans planer.

Genom det slags smitta, som finnes mellan sinnesstämmingar, äfven utan att de med ord uttalas, och särdeles mellan personer, som hålla af hvarandra, öfvergick »lilla frökens» misstämning snart på

modren, som började finna Jacobis planer allt mer lättsinniga och farliga. Och när Jacobi snart sökte en tête à tête med henne, för att få tala om sin Louise och sina utsigter, kunde hon ej låta bli att säga honom, att ju mer hon tänkte på tillställningen, ju mer fann hon den nästan — *dåraktig*. Men Jacobi svarade gladt:

»Vår Herre är dårars förmyndare!»

Elise påminde sig just en person af sina bekanta, som i hopp på samma förmynderskap hade gått in på ett företag, nästan i allt liknande Jacobis; men detta hade icke hindrat, att saken gått alldeles på tok och slutats med bankrutt och elände. Elise berättade detta för Jacobi, som svarade:

»Har min mor läst den visa anmärkning, som står i slutet af en viss läkarebok?»

»Nej! Hvad är det för en anmärkning?»

»Att hvad som hjälper skomakare, dödar skräddare.»

Elise måste skratta, och kallade Jacobi »en egenkär skomakare!» Jacobi skrattade äfven, kysste Elises hand och skyndade sedan att blanda sig i gruppen af de unga, som samlade sig kring tébordet, för att beskåda och bedöma en ny märkvärdig art af tébröd, hvarmed Louise ville beneventera sin fästman, och som hon ansåg ha många underbara egenskaper, utom den af färskaste färskhet.

Vid tébordet hviskade modren skälmaktigt till Louise, under det Jacobi sockrade sitt té:

»Min söta flicka! det kommer att gå åt bra mycket socker i ditt hus. Din man kommer ej att spara på det!»

Louise hviskade äfvenså tillbaka: »men han kommer aldrig att knota på, att det går för mycket socker åt i huset!»

»Så låt honom ta du! Låt honom ta!» sade modren, och båda skrattade.

När sednare på qvällen modren såg Jacobi dansa galoppaden med Louise och Gabrielle, görande med sin glädje alla glada, och ögonen strålande af lif och godhet, tänkte hon: »äfven dygden har *sitt lättsinne!*» Och hennes hjerta fick frid med honom och alla hans planer.

En dag berättade Jacobi för modren och Louise, förloppet af sin audiens hos excellensen O * * * på P * * * rup, och berättelsen lydde sålunda.

»När jag kom upp i salen, kom just biskop N * * baklänges ur hans excellenses rum, under djupa bugningar. Derinne hördes en kraftig röst uttala artiga och skämtsamma ord, och snart derpå syntes hans excellens själf, med fötterna i ullsockor, följande biskopen ut. Håret grått och kortklippt stod rakt upp öfver den breda, präktiga lejonpannan; den höga gestalten, nu insvept i en lång, mörkgrön morgonrock, syntes mig mera imponerande än vanligt.

I handen svängde han en käpp, på hvilken satt en grå pappegoja, som under det den sökte att hålla balansen, skrek af alla krafter efter biskopen: »Adjö me dej! Adjö me dej!» Det solsken, som var utbredt öfver excellensens uttrycksfulla ansigte, när han kom ut ur sina rum, försvann genast när han fick se mig. (Jag hade redan i bref underrättat honom om det bruk jag måst göra af hans godhet.) En sträng, fränstötande blick var hela den helsning jag fick. Vin och vatten stod på bordet, och excellensen bjöd biskopen att taga sig ett glas deraf och fortfor att muntert språka med honom, utan att låtsas bemärka mig. Ändteligen gick hans högvördighet åtföljd af pappegojans gälla afskedshelsningar, vid hvilka hans excellens nästan omärkligt smålog. Sedan vinkade han ut betjenterna, och fäste på mig sina ljusgrå, starka ögon, med en verkligt förtryckande blick, i det han frågade kort och skarpt:

»Hvad vill ni mig, min herre?»

Så, hade jag aldrig sett honom mot mig, och det var i det jag sökte öfvervinna en verkligen qväfvande känsla, som jag svarade:

»Jag ville tacka ers excellens, för den godhet, som . . . »

»Som ni vräkt ifrån er, som vore den en spottpenning!» inföll excellensen. »Ni lär ha rasande godt om pastorater kan jag förstå; ni har råd att skänka bort sådana till höger och till venster!»

Detta var sagdt i en hård och ironisk ton. Jag besvor honom att höra mig, förklarade åter min djupa tacksamhet för honom och framställde i kort-het, men så klart jag kunde, de skäl som tvungit mig att för-saka den lycka, hans godhet skaffat mig. Jag slutade med att säga, att det enda, som tröstade mig vid min förlust och vid faran att misshaga min välgörare, var känslan att ha följt min pligt och mitt samvete, var öfvertygelsen om att ha handlat rätt.

»Som en tok har ni handlat!» inföll hans excellens häftigt, »som ett riktigt dårhushjon har ni burit er åt! Sådant, herre, kan duga i romaner; men i verkliga lifvet duger det blott att göra tiggare af sig och de sina! Och ni har oförlåtligt komprometterat mig! För tusan! Alla de der sakerna och sentimangerna kunde ni ha besinnat, innan ni kom och anhöll om min bemedling i saken! Kan jag känna alla sökande med fattigdom och meriter och nio barn? För er skull har jag i denna sak skrivit bref, gifvit middagar, hållit vackra tal, sagt komplimenter, andra demarcher att förtiga. Jag skaffar er pastoratet, ett af de bästa i hela stiftet, och så ger ni bort det som vore det en det är verkligen för starkt! Kom bara aldrig mer och blanda mig i era affärer; det säger jag er! Jag befattar mig hädanefter aldrig mer med dem! Be mig aldrig mer om någonting!»

Jag var sårad, men ändå mer bedröfvad än sårad och sade: »det enda jag ännu vill bedja om och skall fortfara att bedja om, tills jag får det, är — ers excellenses förlåtelse! Ty mitt fel har verkligen varit stort i denna sak; men se'n jag insett det, hade jag intet annat att göra, än att rätta det, så vidt jag kunde, och se'n bära dess följder, — ehuru bittra jag i denna stund känner dem! Aldrig mer skall ers excellenses godhet af mig sättas på prof; den har gjort mer än mycket för mig allaredan. Min afsigt är nu att försöka som lärare ta mig ut med egna krafter. Jag ämnar etablera en läroanstalt för gossar i Stockholm, dit jag reser så fort»

»Försök, och res, och gör hur fan ni behagar!» afbröt mig hans excellens, »jag bryr mig inte derom. Jag har för sista gången befattat mig med era angelägenheter. Skaffade jag er än tio pastorater, så skänker ni bort dem på stund, åt den första staccare, som kommer och ber derom, med meriterna af hustru och nio barn! Lundholm! Tag och skölj det der glaset! Jag dricker aldrig efter biskopar!»

Hans excellens hade redan vändt mig ryggen och gick åter in i sina rum, svärjande öfver sin podager och utan minsta afskedsord till mig. Pappegojan deremot svängde sig om på käppen och skrek af alla krafter åt mig: »Adjö me dej! Adjö me dej!»

Med denna helsning, — kanske den sista — ur excellensen O * * * s hem, gick jag bort. Men jag tillstår att jag måste stanna några ögonblick i trappan och kunde ej hindra några tårar att väta stenarne der. Det var icke förlusten af en mäktig beskyddare, som smärtade mig; men — — o! jag har beundrat, jag har älskat denna man med verklig hängifvenhet. Jag såg upp till honom, det var mig en njutning att se upp till honom, som till en af jordens ädlaste och mest utmärkta menniskor. Äfven han tycktes verkligen hålla af mig; jag trodde så åtminstone, och denna tro var mig kär. Och nu, nu var han på en gång så förvandlad, så hård mot mig, och — som jag då tyckte — så obillig! Det kostade djupt på mig att finna honom mindre ädel, mindre rättvis. Så voro mina känslor i dessa första, bittra ögonblick. Sedan jag lugnare besinnat förhållandet, synes det mig troligt, att excellensen i förväg fått någon oriktig framställning om saken, under hvars intryck han var, då jag träffade honom. Han saknade i alla fall icke giltiga skäl att vara missnöjd med dess förlopp och mitt förhållande; — han var dessutom nu sjuk af podager. Jag har skrivit till honom härifrån och kan omöjligt uppgifva hoppet på att se hans sinnesstämning för mig mildrad.»

Men Louise tänkte icke så mildt om hans »sinnesstämning»; tyckte Jacobi vara alltför undfallan-

de och var på det hela ganska stött på hans excellens.

»Det är bäst att alls icke bry sig om honom!» sade hon.

Jacobi smålog. »Stackars hans excellens!» sade han.

Ett återfall.

Under det Maj skref sin roman med löf och lif, Jacobi och Louise sin i kyssar och många ljuf-
liga kapitel, under det att allt inom hemmet var i
rörelse för brölloppet, och glädje och skämt lefde
upp derunder, som fjärilar i vårsolen, sågs en blick
allt mera mörkna, en kind allt mera blekna, och
det var — Evas.

Man säger vanligen, att kärlek är en lek för
mannen och en lifssak för qvinnan. Om så ofta
nog förhåller sig, torde det vara mycket derföre,
att det praktiska lifvet vanligen tar i anspråk man-
nens tankar och verksamhet, så att han har föga
tid för kärleken; då qvinnan deremot lemnas att
sysselsätta sig med sig sjelf, och ingenting tar hen-
ne med kraft bort från kärleksqvalen. (Må hofmar-
skalkinnan förlåta, att vi så mycket orda om »man-
nen och qvinnan!» Det har icke fallit på vår lott
här i verlden, att skura golf och grytor, ehuru vi,

sanningen att säga, i alla fall icke tro oss alldeles okapabla dertill.) Eva fann icke i sitt lugna hem hvad som uppbar hennes krafter efter det offer hon gjort. Det var intet, som mäktigt drog hennes själ från de tankar, de känslor, som så länge varit hennes hjertas käraste. På den tyst glimmande elden blåste nu vårens varma vind, så full af kärlek, blåste nu i all oskuld de förlofvades lif så fullt af hjertlighet och sällhet — blåste en giftigare vind ännu. — Major R * * 's förlofning med en af hufvudstadens skönheter, en af Evas förra medtäflarinnor, var en af nyheterna denna vår och gaf ett djupt sår åt Evas hjerta. Hon ville dölja detta, ville dölja hvad som än var qvar af en kärlek, hvilken alla hade ogillat, och för hvilken hon nu sjelf måste rodna; ville dölja mycket, som hon hos sig afskydde; hon hade beslutit att icke mer bedröfva, icke mer besvåra de sina med sin svaghet, sitt lidande; hon ville icke störa den frid, den glädtighet, som nu begynte råda i hemmet, efter de olyckor, som hade skakat det; — men under försöket att allena bära sin börda sjönk hennes icke starka själ. Allt mera drog hon sig tillbaka från familjkretsen, allt mer blef hon tyst och sluten, sökte ensamheten och såg ogera, att någon störde den. Äfven för Leonore slöt hon sig, ehuru denna som en god ängel gick vid hennes sida. Hennes milda blick hvilade på Eva så ömt orolig; alla störande intryck sökte hon aflägsna från

henne, all för Eva plågsam sysselsättning tog hon på sig, och vårdade sig om henne, som en moder vårdar sig om ett sjukt barn. Eva lät henne göra, men tycktes knappt märka den kärlek, som så följde henne; hon försjönk dagligen mer i sitt stumma sinneslidande. Den närvarande tidpunktens förströelse inom hemmet hade hindrat de flesta derinom att gifva akt på Evas sinnesstämning; och så hade hon blifvit mycket lemnad åt sig sjelf.

Sedan ett par aftnar, hade Eva strax efter téet begifvit sig ner till sitt rum, — ty i boningshemmet »tills vidare» bodde några af döttrarne i redechaussén — och icke återkommit under aftonen, utan låtit ursäktat sig med en lindrig hufvudvärk. Det låg i föräldrarnas grundsatser, att sedan barnen blifvit stora, aldrig tvinga dem till något, hvarken stort eller smått, annorlunda än genom kärleken. Men den hade också en stor makt i detta hem; och familjfadrens glädje af att se sina döttrar omkring sig om aftnarne, var en tillräcklig orsak för dem, att icke uteblifva genom någon nyck eller onödighet. När nu Eva på tredje aftonen uteblef på samma vis, blef fadren orolig, och modren gick ned till henne, under det att den öfriga familjen och några af dess vänner uppförde en liten konsert. Men modren fann icke Eva i sitt rum. Det var tomt; och orolig ämnade hon sig åter upp, då hon mötte Ulla, som kom för att bädda.

»Hvar är Eva?» frågade Elise skenbart sorglöst.

Ulla studsade, rodnade, bleknade och svarade tvekande: »hon har . . . gått ut, tror jag?»

»Hvart har hon gått?» frågade Elise hastigt orolig.

»Jag tror — till unga herrns graf.»

»Till grafven? — så sent! Har hon gått flera aftnar dit?»

»Detta är nu tredje afton! Och, nådifru lilla! det kostar så på mig. Det är aldrig riktigt.»

»Hvad är icke riktigt, Ulla!»

»Att mamsell Eva går så sent till grafven — och inte kommer hon hem derifrån förrän kl. är tio slagen — och att hon vill vara så ensam! I går riktigt grät mamsell Leonore och bad henne så innerligt, att icke gå, eller, också att få följa med henne. Men det ville icke m:ll Eva, utan sade, att hon icke skulle gå, och bad m:ll Leonore att gå upp till det andra herrskapet och lemna henne allena. Men så fort m:ll Leonore lemnat henne, gick hon ut, med bara en tunn schal öfver hufvudet. Och i afton har hon också gått dit. Ack! jag har riktigt gråtit öfver det, nådifru lilla. Det måtte vara någon stor sorg, som tär henne, ty hon blir blekare för hvar dag!»

Mycket orolig öfver hvad hon hört, skyndade Elise att uppsöka sin man. Hon fann honom ifrigt sysselsatt bland sina papper och böcker; men han lemnade allt, så fort han fick se sin hustrus bekymrade ansigte. Hon berättade honom hvad

hon hört af Ulla, och sade honom sin afsigt, att sjelf genast gå till kyrkogården.

»Jag går med dig!» sade lagmannen. »Säg blott åt Louise, att hon fördröjer qvällsvarden tills vi återkomma; och jag tror, att ingen skall sakna oss. De äro så upputti musiken!»

Så sagdt, så gjordt. Makarne följdes åt. Klockan var omkring half tio. Man var i medlet af Maj, men luften var kall, och en våt dimma föll ned.

»Gode Gud!» sade lagmannen sakta, »hon går till döden med att dröja på kyrkogården i denna luft, och vid denna timma.»

När makarne nalkades kyrkogården, sågo de ett fruntimmer gå hastigt in genom dess port. Det var icke Eva, ty Eva satt på sin broders graf; hon satt orörlig på jorden der och liknade en vålnad. Kyrkogården var för öfrigt öde. Den person, som gick före makarna, nalkades sakta grafven och blef stående på några steg derifrån.

»Eva!» sade en bedjande, sorgsen röst. Det var Leonores. Lagmannen stannade med Elise bakom ett par yfviga granar. Just på samma ställe hade han stått en gång förr och hört ett samtal af mycket olika art.

»Eva!» upprepade ännu en gång Leonore, med ett uttryck af genomträngande ömhet.

»Hvad vill du mig, Leonore?» frågade Eva med

otålighet, men utan att röra sig, »jag har ju bedt dig att få vara allena.»

»Ack, jag kan icke lemna dig, Eva! Hvarföre sitter du här, i den våta, kalla aftonen, och på jorden? O! kom hem, kom hem med mig!»

»Gå du hem, Leonore! Denna luft är icke för dig. Gå hem till de glada och var lycklig med dem!»

»Mins du, Eva, när jag för flera år tillbaka var sjuk till själ och kropp? Mins du den, som då lemnade de glada för att trösta mig? Jag bad henne lemna mig, men hon gick icke ifrån mig. Icke heller går jag nu ifrån dig!»

»Ack gå! lemna mig allena. Allena står jag ändå numera i världen!»

»Eva! du gör mig mycket ondt! Du vet ju, att jag aldrig hållit af någon i världen så mycket som dig. Jag sörjde mycket när du lemnade oss och tyckte hemmet var tomt sedan; men jag tröstade mig med tanken: Eva kommer snart hem! Du kom, och jag blef så glad; jag tyckte vi skulle bli så lyckliga tillsammans. Sedan såg jag nog, att jag nu mera var mycket litet för dig; men jag höll af dig som förr, och om du tror, att jag icke känt det lidande, som du känt, att jag icke gråtit med dig och för dig, då gör du mig i sanning orätt! Ack Eva! så mången natt när du kanske trodde mig ligga i min söta sömn, har jag suttit vid din dörr, och lyssnat till huru du gråtit och

gråtit och bedt för dig; och jag vågade mig icke in i ditt rum, emedan jag trodde ditt hjerta vara stängdt för mig!» Leonore grät bitterligen.

»Du har rätt, Leonore!» svarade Eva, »mycket har varit stängdt inom mig, som förr varit öppet. Den der känslan, — den der kärleken till honom — o! den har uppsväljt hela min själ. En stund trodde jag att jag skulle öfvervinna den; men — nu tror jag det ej mer! . . . »

»Ångrar du din försakelse! Den var så ädel! Ville du ännu förena dig med honom?»

»Nej! Nej dermed är det förbi. Hellre ville jag nu mera dö. Men — o ser du, Leonore! Jag har så älskat honom! Jag har smakat kärleken! Den har låtit mig känna huru tjugande, huru gudomligt lifvet kan vara; — o Leonore! Den klara, solvarma sommardagen är icke mer olik denna dimmiga aftenstund, än det lif, som en stund gick upp för mig, är olika den framtid, som nu ligger för mig!»

»Nu tycker du så, Eva, nu tror du det; men — låt en liten tid gå om, och du skall få se, att det blir annorlunda! Det du känner, är dyningen efter stormen, men äfven den lägger sig i sin tid. Låt en liten tid gå om, och du skall få se, att de plågsamma känslorna skola lägga sig och lifvet skall klarna för dig. Mins du, hur du förr tyckte om att se på himmelen, när molnen skiljde sig, hur du sade: »se det klarnar! Hvad himmelen är vac-

ker!» Och dina blå ögon lyste dervid af glädje och frid. Tro mig, Eva, den goda tiden skall återkomma, då du så åter skall se upp till himmelen och känna så fridfullt och gladt!»

»Aldrig!» utbrast Eva, gråtande; »ack! aldrig skall den tiden återkomma! Då var jag oskyldig; — derföre såg jag himlen klarna öfver mig. Nu har så mycket ondt, så mycket orent fläckt min själ, ja, fläckar den ännu! O, Leonore! om du visste allt hvad jag känt se'n en tid — du skulle ej älska mig mer! Tror du väl, att Louises oskyldiga sällhet inger mig afund, att den glädtighet, som börjar åter lefva upp inom hemmet, låter mig känna bitterhet? — bitterhet mot mina närmaste, mina älskade! O, jag kan afsky mig sjelf. Jag har straffat mig sjelf med de strängaste ord, jag har bedt med bittra tårar, men ändå»

»Söta Eva, du måste ha tålmod med dig sjelf; du skall ej»

»Ack! jag är re'n så trött, så trött vid mig sjelf och vid hela lifvet. Jag känner likt någon, som re'n gått långt och vore så trött, men ännu måste gå, och aldrig skulle komma fram. Jag har känt som om jag skulle bli en börda för alla de mina. Och när jag sett er alla så lyckliga, så glada med hvarandra, och jag har känt mitt bröst och mitt hufvud brännande af bitterhet, då har jag måst gå ut, ut i den kyliga aftondagen; då har jag längtat hvila i jorden, på hvilken den faller; — jag

har längtat gömma mig för alla, långt, långt ner i grafven!»

»Men för mig skall du ändå ej kunna gömma dig, från mig skall du ej gå, Eva. Ty hvart du går, skall jag följa dig. O! hvad vore väl lifvet för mig, om du i förtviflan gick bort derifrån? Du skall icke mer gå ensam till grafven, Eva, ty jag skall följa dig; och vill du inte, att jag skall sitta bredvid dig der, så skall jag sätta mig der vid kyrkmuren, så att samma aftonsfukt, som genomtränger dig, skall genomtränga mig, samma nattvind, som går till ditt bröst, skall äfven gå till mitt, så att i den graf, der de lägga dig, skola de äfven lägga mig vid din sida. Och gerna skall jag dö för din skull, om — du ej vill lefva för min! O Eva! vill du ej? Vill du ej lefva för mig, för de många som älska dig? Allt skola vi försöka, för att göra dig lyckligare! Gud skall bjelpa oss, och den tid skall komma, då all denna tidens bitterhet skall vara som en dröm, då alla stora, ljufva känslor, alla behagliga små intryck, som lifvet äger, skola åter lefva upp för dig. Du skall åter bli oskyldig, du skall bli mer, — ty dygd är en högre, en förklarad oskuld. O Eva! om han, hvars stoft hvilat ännu under oss, hvars ande nu kanske osynlig omger oss, om han, som var bättre och renare än vi alla, kunde i denna stund göra sin röst hörd af oss, säkert skulle han bedja ned mig: »O Eva! lef, lef för dem som älska dig! Snart är ändå jord-

lifvet med dess qval och dess fröjder förbi; och då kännes det godt, att med sitt lif ha gjort någon glädje på jorden, och *det* ger glädje i himmelen. Den stora tröstaren öfver alla bedröfvade skall ej försaka dig. Försaka du ej honom! Haf tålmod, förbida! Friden kommer, kommer dock visserligen»

Orden slocknade; båda systrarne hade lindat kring hvarandra sina armar och blandat sina tårar. Evas hufvud hvilade på Leonores axel, då hon efter en lång tystnad talade med matt, oafbruten röst:

»Säg inte mer, Leonore! Som du vill, skall jag göra! Tag mig, gör med mig hvad du vill; — jag är för svag att bära mig sjelf i denna stund! stöd mig; — jag skall följa dig. Du är min goda ängel!»

Andra skyddande änglar nalkades nu, och slöto systrarne i hulda armar. Ledsagad af dessa, återvände Eva till sitt hem. Hon var fullkomligt hängifven och kärleksfull; och bad alla ömt och upprepadt att förlåta henne. Mycket angripen var hon af aftonens uppträde och mottog gerna af modren några nervstillande droppar; Leonore hjälpte henne att lägga sig och läste sedan högt för henne lugnande ord, tills hon somnade.

Samma natt gick lagmannen orolig upp och ned i sängkammaren, under det han sålunda talade med sin i sängen hvilande maka:

»En brunnsresa, — och det i sällskap med dig vore nog det bästa för henne! Men — jag vet icke hur jag nu kan vara utan dig; och dessutom, — hvar ska' vi taga pengarne? Vi ha gjort stora förluster och se stora utgifter för oss; — för det första Louises bröllop; och se'n, — utan en handpenning kunna vi ej heller släppa vår flicka ur sitt hem! — och uppbyggandet af vårt hus?... Men vi få låna mera pengar; — jag ser ingen annan utväg. Eva måste räddas, hennes själ förströs, hennes kropp stärkas; det må nu kosta hvad det vill. Jag måste se till att få låna.....»

»Det behöfs icke, Ernst!» sade Elise, och lagmannen stannade tvärt och såg förvånad på sin hustru, som, till hälften upprest i sängen, såg på honom med ett ansigte, som lyste af glädje. »Kom!» fortfor hon, »sätt dig här, och låt mig påminna dig om någonting, som tilldrog sig för femton år se'n.»

»Hvad är det för historier?» sade han, men log godt, satte sig på sängkanten och tog handen, som Elise räckte honom.

»För tjugufem år se'n.....»

»För tjugufem år se'n? Gud bevara mig! Du lofvade att icke gå längre tillbaka än femton.»

»Tålmod, lilla du! Det här är första afdelningen af historien. Mins du hur du för tjugufem år se'n, i början af vårt giftermål, gjorde planer för en resa till din mors sköna fädernesland — Ernst, jag ser nu att du mins det; — hur vi der

skulle vandra och njuta vår frihet och Guds sköna natur! Du var så glad åt denna utsigt. Men så kommo motgångar och omsorger och barn, och för dig särskildt ett oupphörligt arbete, som gjorde att vår norrska resa trädde år för år mera i bakgrunden. Längre blef den ändå en ljuspunkt för din blick i framtiden; — men nu, se'n en tid, tyckes du ha glömt den; ja, ty du har glömt dig sjelf och dina njutningar i arbetet för de dina, gömt all din glädje, dina planer i din verkningskrets och i ditt hem. Men jag har icke glömt den norrska resan — och beredt utväg för den nu i femton år.»

»I femton år? Hvad menar du?»

»Att jag nu kommer till andra afdelningen af min historia. Mins du, Ernst, att vi för femton år se'n icke voro så lyckliga som nu? — du har glömt det! Nå så mycket bättre! Jag mins det knappt sjelf; — kärlekens gummi elasticum har gått öfver de svarta dragen! Men det jag mins är, att jag på den tiden ännu icke var rätt hemma i det verkliga lifvet och i allt det goda det tillbjöd mig, och att jag derföre tröstade mig med att skriva en — roman. Men för att sköta mina roman-personer råkade jag ett par gånger försumma min herre och mans upppassning — ty herrarne ha en gifven oförmåga att sköta sig sjelfva — »

»Alltför aimabelt!»

»Håll till godo! Nå, en afton kom hans té och min roman i kollision; — det blef en förfärlig affär

utaf. Men jag lofvade i mitt hjerta att en dag försona de båda rivalerna. Ser du, — mitt manuskript — du hade den godheten att kalla det »smörjan» — det sände jag till en mycket upplyst man, en professor, en man af utmärkt smak och omdöme, hvilket äfven synes deraf, att han fattade smak för »smörjan» och — hvad tycker du? — betalade en liten treflig summa för att få behålla det och föra det ut i verlden. Se icke allvarsam ut, Ernst! aldrig har jag tagit i gåspennan för att göra romaner sedan: min egen roman har gifvit mig nog att sköta, och aldrig mer kunde jag ens önska göra något, som du ej gerna såg. Du har trängt ut alla rivaler, begriper du! Men denna första beslöt jag att göra till ett medel för den norrska resan. Den lilla summa af 200 R:dr Banko, som den förskaffade mig, satte jag till detta ändamål in i sparbanken, och under loppet af femton år, har den så förkofrat sig, att den nu bör kunna fullt uppfylla sitt ändamål. Och om någonsin stunden är att använda dem, så är den för handen nu. För mig har reslusten förgått. Jag önskar nu blott lugn. Men du och — »

»Och du tror, att jag skulle vilja taga dessa dina — »

»O Ernst! Hur skall du kunna låta bli det, när du får höra all den glädje, som tanken derpå skänkt mig? Dessa penningar, som år från år samlades för att en gång bereda dig ett stort nöje, de

ha varit mig som en skatt af förborgad glädje, som mången gång styrkt och upplifvat min själ. När någongång det kommit ett litet moln emellan oss, när jag varit svag och retlig, eller när du varit litet för sträng emot mig, då har tanken på denna skatt ljufligen hugsvalat min själ och försonat mig med lifvet. Gör mig nu fullt lycklig derigenom att du låter den glädja dig! Tag den, min Ernst, låt den skänka dig en sommars glädje; jag ber dig derom, äfven för våra barns skull. Tag Eva och, om möjligt, äfven Leonore med dig; ingenting skall mer upplifva Evas själ, än en sådan resa med dig och Leonore, i en stor och skön natur. Penningarne kunna lyftas om en månad; — några månaders tjenstledighet kan man omöjligen neka den, som oupphörligt arbetat i statens tjenst öfver trettio år. Och när Louise med sin man lemnar oss, när våren och naturen äro som skönast, då skall du vandra ut, hemta dig vederqvickelse efter så många års mödor, och läka såret i hjertat på vårt sjuka barn.»

Planer och motplaner.

Följande dagen på morgonen kom Eva, in sin fars arbetsrum. Han lemnade genast sitt arbete,

tog med stor ömhet emot henne, satte henne vid sin sida i soffan, och med en arm om hennes lif, och hennes hand i sin, såg han på henne med en god och forskande blick, i det han sade:

»Vill du mig något, mitt barn? Kan jag göra något för dig? Säg mig det, säg!»

Uppmuntrad af denna godhet skildrade Eva för fadren sin själs tillstånd. För att besegra detta, för att återvinna lugn och styrka, ville hon inträda i ett verksammare lif. En plats som lärarinna i en fruntimmerspension i staden var ledig, och Eva önskade genast antaga den, men blott för sommaren, under hvilken tid hon, jemte Leonore, skulle bereda sig att till hösten öppna den uppfostringsanstalt, som de länge berett sig till, och som skulle bereda dem sjelfva en nyttig och sjelfständig existens. Eva bad om sin fars samtycke till detta förslag. »Leonore och jag,» fortfor Eva, »ha mycket talat om detta i dag på morgonen; vi tro oss om att kunna utföra det, med de råd och den hjälp, som vi kunna hoppas på. Ack min far! Jag har blifvit helt rädd för min egen svaghet. Jag måste skyndsamt taga yttre medel till hjälp för att bekämpa den. Jag vill bli verksam, jag vill arbeta, och under arbetet glömma det förflutna, glömma mig sjelf, och blott lefva för att glädja dem, som hålla af mig och som jag gjort så mycken oro, så många bekymmer!»

Mycket rörd tryckte fadren dottren i sina armar i det han sade: »mitt barn! Mitt kära barn! Du har rätt och gör rätt. Du skall få det, som du önskar, och hvad i min förmåga står skall ske, för att befordra er plan. Bra mycket uppfostringsanstalter som komma att utgå från vårt hus! Men det skadar icke; det finnes inga nyttigare anstalter på jorden. En enda reservation gör jag vid ditt och Leonores beslut. Hösten och vintern må ni egna till ert institut; men sommaren — den måste ni skänka åt er far! och fru B. må ta lärarinna hvar hon kan få, men icke i mitt hus. Jag har ej råd att nu släppa till någon sådan!»

»Ack min far! hvar sysslolös stund är mig en börda! . . .»

»Vi skola bära den bördan tillsammans, mitt barn, Leonore, jag och du, på vår vandring vesterut. Om ett par veckor ämnar jag företaga en resa, som jag längtat till i många år; jag vill besöka min mors sköna fädernesland. Vill du, Eva, andas med mig dess friska bergsluft? Ensam, skulle jag föga glädje ha af den resan; i ditt och Leonores sällskap, skall den göra mig ung på nytt. Våra hufvuden ha blifvit nedböjda, mitt barn; men i Guds sköna natur vilje vi upplyfta dem på nytt och andas. Du följer mig, är det ej så? Godt! Kom nu med mig till din mor; ty allena hennes verk är det, att denna resa kan ske!» Och med sin arm om dotterns lif gick lagmannen in till sin hustru. Leo-

nore var hos henne. En quartett af Mozart är icke mera harmonisk än den, som uppfördes derinne.

Hela dagen var Eva ovanligt lifvad, men på aftonen hade hon brinnande feber. Det gick en ångestkänsla genom hela familjen. Man tyckte, att en ny graf var på vägen att öppna sig, och oro målade sig på allas ansigten. Med en ifver, som icke var fri från yrsel, begärte Eva, att assessorn skulle eftersändas. Han kom genast.

»Förlåt! förlåt mig!» utropade Eva i det hon räckte honom handen, »jag har varit så otacksam mot er! Men jag var så sjuk i hjertat, det var alldeles förändradt. Men det skall bli bra nu åter; Leonore har gifvit det helsa. Jag är mycket sjuk nu; mina händer bränna, mitt hufvud värker! Gif mig mitt lilla skrin, att hålla emellan mina händer, att luta mitt hufvud emot; förr blir det ej bättre med mig! Ni min vän skall göra mig frisk igen, på det jag må kunna glädja de mina. Jag vill ej, att någon mer skall sörja öfver mig!»

Assessorn torkade stum tårarne ur sina ögon. Under det Eva lutade sin panna emot skrinet, talade hon ifrigt, men ej fullt sammanhängande, om sina planer för framtiden.

»Mycket bra! Mycket bra!» sade assessorn afbrytande, och jag skall vara med om den saken; jag skall ge hela flicksvärmen lektioner i botaniken; och emellanåt skola vi drifva den till skogs och ut på gröna marken, att den må litet lära sig se

opp på hvad denna värld har vackert. Men nu får Eva inte prata mer, utan vackert dricka ur det här glaset.»

Villigt tog Eva emot den stillande drycken och blef efter den lugnare. Hon var den mest lydiga och älskvärda patient och visade sin gamla vän ett förtroende, som genomträngde hans hjerta. Dag och natt hade han velat sitta vid hennes säng.

Evas sjukdom blef en häftig nerfrossa, som i nära tre veckor höll henne vid sängen och hennes anhöriga i oro öfver henne. För henne sjelf, för hennes själs helsa voro dess skakningar välgörande; men mera välgörande ännu var den oändliga kärlek, med hvilken hon såg sig omfattad af alla. En dag i begynnelsen af sin tillfriskning, när hon satt uppe och såg sig omgifven af alla de behagliga ting, hvilka kärleken och hemmet samla kring en älskad lidande, lutade hon sig till Leonore och sade: »ack! hvem skulle ej vilja lefva, när man ser sig så afhållen?»

Emedlertid hade dagen för Louises bröllop kommit nära.

En öfverraskning.

Tre dagar före bröllopsdagen rullade en präktig resvagn, med fyra hästar förspänd, genom gatorna i staden X., och drog med sitt väldiga dun-der alla de nyfikna af husens invånare till fönstren.

»Såg, s'ta syster,» skrek grossörskan fru Snur till postmästarinnan Bask, »den granna resvagnen, som nyss for förbi? Såg du den söta gossen, som satt till venster och såg så förnäm ut med sin snöhvita hals och öppna skjortkrage? Kors hvad han såg på mig, och så söt han var! — som en riktig prins såg han ut!»

»S'ta syster,» svarade postmästarinnan, »såg väl icke den herrn, som satt åt min sida, till höger i vagnen! Det var en präktig herre, det kan jag avslut påstå! Han satt så hög och tillbakkalutad i vagnen, och så insvept i sin präktiga pels, så man aldrig ett grand kunde se af hans ansigte. Positift är det stort folk.»

»Jag såg en skymt af gossen,» sade den till händer och hy gråbruna Annette, i det hon såg upp från sin grofva linnesöm, med en blick lik fångens, när han ur fängelset blickat in i en friare och skönare existens; »hon såg så lugnt med de stora blå

ögonen ut genom vagnens spegelglasfönster; han såg ren och allvarlig ut som en Guds engel.»

»Ja, vi veta visst hur Guds englar se ut!» sade postmästarinnan fnysande, med en sträng blick på Annette, och det kan också vara avslut det samma. Men jag ville väl veta hvilka de der förnämiteterna äro. Det skulle inte surprenera mig, om det är hans konglig höghet, vår nådiga kronprins sjelf, som reser landet omkring inkondito med sin äldsta son!»

»S'ta syster säger en sak! Ja så måste det vara! Ty som en riktig prins såg han ut, den söta gossen, der han satt och såg på mig genom fönstret, han riktigt smålog åt mig.»

»Nå mitt herrskap, vi lär ha fått förnämt främmande till staden!» utropade pustande rådman Nyberg, i det han inträdde i rummet.

»Ha de stadnat här?» hördes från båda fruarne.

»Hustru min såg vagnen stanna, och . . . »

»Nå Gudbevars rådman, hvad tänker ni på, som inte gör romor i staden och lagar er till uppvaktning? För Jesu namn skull skaffa då ihop borgerskapet!»

»Huru? hvad? hvem?» frågade rådmannen i det han liksom yrvaken uppspärrade sina grå ögon, »skulle det vara . . . »

»Jo, troligen hans konglig höghet sjelf i egen proper person, möjligen hans majestäthet . . . »

»Herre Gud!» sade rådmannen, och såg ut som om rådstugan ramlat.

»Men så skynda då i Herrans namn, och spring då och se er om, och hör er om, och stå inte här och gapa som en dö byst!» ropade hes och utom sig postmästarinnan i det hon guppade upp och ned med sin stora kropp i den knakande soffan. »S'ta syster kunde väl ock ta till fötter litet, och Annette kan göra så med i stället för att sitta och låpa och tåpa med sin söm, som aldrig blir något af. Spring prompt Annette och se hvad som står på; men kom på eviga momangen igen, och berätta för mig stackare, som vår herre slagit med värk och vända, — se så då, marsch pannkaka!»

Rådmannen sprang, s'ta syster Suur sprang, m:lle Annette sprang, vi springa också, min läsare, för att se stiga ur den präktiga resvagnen en högväxt, något till åren kommen herre, samt en elfva-årig gosse, af en späd kroppsbildning och ädelt utseende. Det var excellensen O*** och hans yngsta son.

De stego af vid huset, der Franska familjen bodde, och gingo dit upp. Excellensen steg in i salen utan att låta anmäla sig och presenterade sig sjelf för Elise, som, ehuru öfverraskad, tog med sitt vanliga otvungna behag emot det oväntade främandet, beklagade sin mans frånvaro och tänkte inom sig, att Jacobis beskrifningar på excellensen O***s personlighet icke voro på minsta vis öfverdrifna. Hans excellens var nu vid det mest lysande lynne, fick en plötslig uppenbarelse om att

han och Elise voro kusiner, kallade henne hela tiden »min kusin,» sade henne vackra ord om hennes familj, om hvilken han hört mycket talas, särdeles af en viss ung man, på hvilken han satte högt värde. Excellensen sade vidare att, ehuru mycket det fägnade honom, att nu äntligen fått göra »sin kusins» personliga bekantskap, erkände han, att hans besök denna gång isynnerhet gällde besagde man, och han frågade efter Jacobi.

Jacobi eftersändes och kom hastigt, icke utan synbar rörelse målad i sitt ansigte. Excellensen O * * * gick emot honom, räckte honom lifligt handen sägande: »jag är glad att få se er! Min förbannade podager är ännu icke alldeles borta, men jag kunde icke resa så nära staden, utan att taga en liten omväg genom den, för att önska er lycka till er förestående högtidsdag, och äfven nämna för er en sak — — men ni måste presentera mig för er fästmo?»

Jacobi gjorde det med glänsande ögon. Excellensen tog Louises hand, i det han sade: »jag lyckönskar er att få till man, en af de bästa och hederligaste menniskor jag känner! Det är mig rätt kärt att personligen få säga detta till Jacobis fästmo!» Med vänligt genomträngande blick fäste han härvid sina ögon på henne och kysste hennes hand. Louise rodnade djupt och såg mera nöjd ut, än som väl rimmade sig med hennes yttrade föresats, att »alls icke bry sig om hans excellens.»

Äfven på de andra af husets döttrar, som voro tillstädes, fästade han sina starka ögon med en blick, som tycktes mera afse själen än kroppen. Med synbart välbehag hvilade de på den vackert rodnande Gabrielle, i det han långsamt sade: »jag har också haft en dotter, en enda — men hon togs ifrån mig!» Här tycktes en vemodig känsla fatta honom, men han skakade den hastigt af, steg upp, gick till Jacobi, som han tilltalade med hög och vänlig röst.

»Min bästa Jacobi, ni sade mig sist, då vi råkades, att ni ämnade i Stockholm inrätta en läroanstalt för gossar. Det fögnar mig, ty jag har bevittnat, att er förmåga som ungdomens lärare och ledare är af intet vanligt slag. Jag önskar få anmäla hos er en elev — min lilla gosse! Ni skulle visa mig en verklig tjänst, om ni efter två månader kunde emottaga honom; ty vid denna tid måste jag företaga en utrikes resa, som torde räcka länge, och jag ville då veta min gosse vara i goda händer. Jag önskar, att han minst två å tre år måtte förblifva i er vård. Ni kan lätt finna, att jag icke skulle lemna så till er det käraste jag äger på jorden, om jag icke hade för er det fullkomligaste förtroende. Derföre också ger jag er ingen föreskrift angående honom, ingen utom denna: anse hans själ i riksgälds och hans kropp i banko, särdeles under den första tiden. Och om böner kunde köpa moderlig omvårdnad,» fortfor excellensen i det han

vände sig till Louise, »så ville jag vända mig med dessa till er! Se väl till min gosse! Han har ingen mor mera!»

Med en hastig rörelse tog Louise gossen till sig, omfamnade och kysste honom med innerlighet. Ett solskenslikt leende spred sig öfver fadrens ansigte, och säkert hade inga ord af Louise så tillfredsställt honom, som detta hjertats stumma, men tydliga svar. Jacobi stod med tårar i ögonen, många ord kunde han icke säga; men excellensen förstod honom och skakade hjertligt hans hand.

»Få vi ej säga att hästarne spännas ifrån? Vill icke ers excellens ha godheten att spisa middag med oss?» Voro de bedjande frågor, som med stor hjertlighet upprepades omkring honom.

Men »omöjligt!» Så gerna än excellensen önskade det. Han hade låfvat äta middag på Strö.... hos gref Y...s, tre mil på andra sidan staden.

Men frukost! — litet frukost åtminstone? Den skulle på ögonblicket serveras! »Lilla gref Axel skulle visst gerna äta litet frukost!» försäkrade med vänlig tillförsigt Louise, som re'n tycktes ha tagit hand om sin mans tillkommande elev. Lilla gref Axel sade icke nej härtill, och excellensen, som med hvart ögonblick fick någonting mera hjertligt och gladt i sitt sätt att vara, sade att »litet frukost i ett sådant sällskap» skulle smaka honom förträffligt.

Med förtjusning och brinnande nit dukade Bergström bordet för den höga gästen. Emedlertid

språkade denne med synbart välbehag med Elise och Jacobi, och ställde ofta sitt tal till Louise, nästan omärkligt pröfvande. Och mor och fästman gladdde sig i sina hjertan åt, att hon med sitt lugna vett så förträffligt bestod profvet.

Vid ett fönster underhöll unga gref Axel Gabrielle med att låta sin nya guldlocka repetera för henne, hvilket frälsade den allvarsamma och gerna tysta gossen, från att på annat vis underhålla konversation, och Gabrielle, som gick in i hans idéer, förundrade sig mycket öfver klockans förunderliga egenskaper, och lät den repetera om och om, under det att hennes vackra och lifliga leende, hennes skämtsamma ord mer och mer framkallade unga Axels förtroende.

Frukosten blef färdig, serverades af den lyckliga Bergström, spisades och prisades af hans excellens, som allt var kännare, och enkom begärde af Louise beskrifning på inläggningen af den förträffliga anjovisen, och drack i Madeira hennes och hennes fästmans skål.

Mot slutet af frukosten kom lagmannen hem. Det drag af sjelfständighet, närmande sig till stolthet, som ibland røjde sig i lagman Franks väsen, och som kanske äfven stack fram, under hans aktningsfulla men enkla helsning för excellensen O * * *, framkallade hos denne en flygtig skymt af höghet. Men denna stolthet försvann snart å ömse sidor. Dessa män kände och värderade ömsesidigt hvar-

andras karakterer och verksamhet, och snart voro båda så inbegripna i samtal, att excellensen glömde både en och två timmars fart.

Vi beklaga dem på Strö, och deras middag; hvad de måtte väntat och den måtte åldräts! Men vi kunna omöjligt hjälpa dem.

Sen excellensen eklipserat sig, lemnade han ett ljust intryck inom Franska familjen. Det var ingen, som icke blifvit på ett välgörande sätt lifvad af hans väsende och af hans ord. Jacobi tog i glädje ett högt entrechat, omfamnade Louise och sade:

»Nå Louise, hvad säger du nu om mannen? Och en elev ha vi nu fått, som skall draga minst tjugu efter sig!»

Louise var fullkomligt försonad med hans excellens.

Bergström begynte från denna dag en ny tide-räkning. Allt som skedde, var antingen »för» eller »efter esk lensens visit.»

»Kors! att det skulle vara excellensen O * * *!» sade »s'ta system» Bask, till »s'ta system» Suur.

»Ja tänk det! Och att han lär kommit till staden, enkom för att helsa på Frankens, och har ätit frukost der och dröjt der i flera timmar! Han lär vara kusin med lagmanskan.»

»Kusin med henne? Bah! Inte mer kusin till henne, än jag är kusin till kungen. Positivt inte!»

»Ja ja, men emedlertid lär han ha kallat henne: »min nådiga kusin.» Och nog måste man tillstå, att någonting fint och förnämt är det hos lagman-skan, och maken till händer hon har, har jag aldrig sett!»

»Hum! Det är ingen konst att se förnäm ut och att ha vackra händer, när man går omkring som ett sjöp i huset, tvättar händerna i rosenvatten och ingenting gör med dem, som duger, hela dagen igenom! Det vet jag pertinent.»

»Ja ja! Inte har den, som vill vara litet duglig i sitt hus, råd att hålla sig sådana händer och sitta och läsa romaner dagen igenom. Jag undrar hur det skulle gått med salig Suurs bageri, (på hvilket han slutligen fick sitt grossörskap,) om jag velat vara en förnäm dam?! Inte för det jag ej kunnat — S'ta syster vet att jag allt hade mina partier; ja och en fallenhet att kludda och skriva, ja så gu' hjelpe mig om inte min smula-sundt förnuft hade satt i tider p. för den galenskapen, så hade jag kunnat bli en riktigt — vitter, en annan — tockonhär — madam Stael! Men när jag gifte mig med salig Suur, så beslöt jag ge det tokeriet på båten, och göra heder åt bageriet; och nu har jag kladdat ner mina små talanger, så att de äro så godt som begrafna. Men derföre är jag väl nu ej mer passande sällskap för Frankens kan tänka, och blir det väl allt mindre, när de komma att klifva allt högre opp.»

»Låt dem klifva så mycket de vilja, så tänker jag icke krusa för dem; det vill jag lofva dem, — det skall jag absolut inte! Det förargar mig nog, att Annette skall vara så galen efter dem. En vacker dag ta de henne ifrån mig med hull och hår — det blir min tack för allt hvad jag kostat på henne. Men jag skall säga det herrskapet jag — — ja, jag tänker absolut inte krusa för dem eller deras excellenser, att en ann är så god som en ann. Positivt skall jag säga dem det!»

Aftonen före brölloppet.

»Gud välsigna ungarne! Men när man besinnar hur litet barn äro en raritet här i verlden, så kan man blott gapa öfver, att menniskor orka att hålla ett sådant fjäs och väsen med sina ungar. Kära hjertandes! må de kallas englar så mycket som helst, men nog vill jag slippa att hålla dem länge i knäet. Allrärst är det med det första barnet i huset. O! han är en lycka och ett underverk, och kan ej nog öfverhoppas med smekningar och presenter, af far och mor, tanter, kusiner och hela verlden. Skriker han och väsnas, så är han ett gryende genie; tiger han, så är han re'n i vaggan en

filosof, och knappt åtta dar gammal, förstår han svenska, och nästan tyska med. Och — »han bits, den söta engeln! — han har fått en tand! Han riktigt bits! Ack han är gudomlig!» Kommer nu det andra barnet, så är det redan vida mindre underbart; dess skrik och tänder äro ej hälften så märkvärdiga. Kommer det tredje, så är underverket alldeles borta; tanterna börja runka på sina hufvuden och säga: »ingen brist på arfvingar i det huset! Nå nå! Måtte det räcka till att föda alla!» Komma härefter det fjerde och femte och sjette; — ja då äro grufningarne i full gång. Föräldrarne resignera sig, men vännerna beskärma sig: »kära hjer-tandes! Hvert skall det taga vägen! Huset fullt med ungar. Dussinet snart färdigt! Stackars fru den och den! af sådant blir man både kroppssvag och sinnessvag! Ja ja, mina vänner, sådant der sätter man inte i romaner, men så går det till i verkligheten! Jaha!»

Det var hofmarskalkinnan, som i andans ifver höll denna lilla predikan för det unga paret, som dagen derefter skulle blifva hustru och man. Hon åt denna afton pingstgröt med Franska familjen, och kastade derunder ut några helsosamma läror för framtiden. Jacobi skrattade hjertligen åt historien om barnen, och sökte fånga upp Louises blickar, men dessa voro stadigt riktade på postiljon, som hon lade ut med en högst viktig och allvarlig min. Lagmannen och Elise sågo leende på hvarandra, och

räckte hvarandra handen. Sinnesstämningen var för öfrigt alldeles rosenfärgad denna afton inom familjen. Bref från Petrea hade innerligen tillfredsställt hennes vänner, och i familjens krets satt Eva med återvändande, fast bleka rosor på kinderna. Lagmannen satt emellan Eva och Leonore, och utstakade på kartan planen för sommarens resa. Tistedalen, Ringeriget, Thellemarken skulle besökas, och vägen tagas öfver Trondhiem mot Norrlandet, der man skulle helsa midnattssolen.

Gabrielle såg om sina blommor och vattnade myrträdets, af hvilket hon morgonen derpå skulle bryta qvistar, för att fläta Louises krans och krona. Jacobi satt bredvid modern och tycktes ha så mycket att säga henne, man hörde ej hvad, men ofta förde han hennes hand till sina läppar, och det såg ut som om han tackade henne för sin lefnads lycka. Han såg mild och lycklig ut. Man hade redan ordnat allt för morgondagen, så att man kunde tillbringa denna afton i lugn.

Vigseln skulle ske i kyrkan, enligt Jacobis önskan, och man skulle derefter äta middag »en famille.» Men på afton skulle ett stort sällskap samlas, i en dertill särskild tagen lokal. Den S... ska salongen med tillhörande trädgård var till detta ändamål upplåten åt familjen. Detta var lagmannens tillställning, som önskade att för sista gången, troligen på många år, samla kring sin dotter hennes många bekanta och vänner, som äfven voro famil-

jens, och med det samma visa dessa en välkommen artighet. Han sjelf med hjelp af Leonore — som var allas hjelp — och Jacobi, hade åtagit sig hela bestyret af aftenens fest, på det Elise ej måtte ansträngas och oroas deraf.

Vid aftenmåltiden sutto de förlofvade bredvid hvarandra och åto sjuskinnsgröt. Jacobi låtsade ibland misstaga sig om sin och Louises tallrik, hvilket förorsakade flera »värdiga» blickar och tillrättavisningar, hvilka åter förorsakade mycken munterhet.

Sednare, då man skulle begifva sig till hvila, fann Louise sitt toilettbord öfvertäckt af skänker, från fästman, föräldrar, syskon och vänner. En mängd arbeten voro från Petrea. Dessa gåfvor väckte hos Louise blandade känslor af glädje och smärta, och när hon hastade att ännu en gång omfamna de älskade, som hon snart skulle skiljas vid, föllo ömsesidigt några tårar. Men aftondagg är profetia om klar morgondag; och äfven här slog den in.

Bröllopsdagen.

Solen lyste klar och varm på Pingstdagsmorgonen. Blommor och löf glänste i morgondaggen, foglarne sjöngo, kyrkans klockor ringde högtidligt

gladt. Myrtenkronan var tidigt flätad och modern med Leonore och Gabrielle voro närvarande vid brudens toilett. Man väntade sig, att Jacobi skulle vara af högsta elegans och ville icke, att hans vackra utseende skulle fördunkla brudens. Louises systrar voro vida mer angelägna derom än hon sjelf. Gabrielle klädde håret — hon hade verklig talang i den kousten — halfutspruckna törnrosknoppar stuckos in i myrtenkransen; och med det ena och det andra af toilettens oskyldiga konster frambringades en högst lycklig verkan. Louise såg särdeles väl ut, i sin enkla och smakfulla brudklädsel — för det mesta hennes egna snälla händers verk — och den tillfredsställelse, det sköna lugn, som var utbredd öfver hennes ansigte, göt förklaring öfver det hela.

»Du ser så blek ut i dag, min lilla Eva, i den hvita klädningen!» sade Leonore, i det hon hjälpte henne att kläda sig. »Du måste sätta någonting rödt om halsen, som lyser upp dig, eljest blir vår brud ängslig, när hon får se dig.»

»Som du vill, Leonore. Skall jag knyta den här schaletten om halsen? Jag kan sätta rödt på mina kinder med. Jag vill ej bedröfva någon mer!»

När den högtidsklädda familjen kom tillsammans för att frukostera, var den vacker att se. Men

familjfadren såg icke glad, snarare dyster ut. När Jacobi kom in, såg man med förvåning, att hans toilett var temmeligen vårdslös. Han hade varit ute, var varm, håret låg i oordning, han var tydligen i en upprörd sinnesstämning; men han var vacker af allt detta. Han kysste ömt sin brud på hand och mun, gaf henne en bukett nyss plockade, vackra ängsblommor, samt några utmärkt väl inbundna böcker, innehållande Franzéns och Wal-lins predikningar, hvilken gåfva skattades högt och mottogs med stort nöje af vår redbara och prediko-älskande Louise.

Efter frukosten skyndade Jacobi sig att få sin toilett i ordning. Sedan gick man till kyrkan. Vädret var oändligt vackert, skaror af högtidsklädda menniskor strömmade till, något för prostens skull, som i dag predikade, något mer för brudparets skull. Det var familjen en behaglig öfverraskning, när vid kyrkogårdsporten flera unga flickor begynte strö blommor framför brudparet, vägen fram till kyrkodörren: äfven kyrkan var prydd med löf och blommor.

När lagmannen här fattade sin dotters hand, kände hon att hans var kall och darrande. Hon såg på honom och läste i hans ansigte den oro, som arbetade i hans själ.

»Min far!» sade hon sakta till honom, »jag känner mig så lugn, så lycklig!»

»Då är jag det äfven, mitt barn!» sade han, i det han tryckte hennes hand, och från denna stund var hans hållning lugn och fast som vanligt.

Jacobi var lifligt upprörd före och straxt efter ceremonien; han grät mycket. Louise deremot var till det yttre alldeles lugn. Hon syntes något blek, men hennes öga var klart och nästan gladt; — en nog ovanlig kontrast hos ett brudpar.

Under vägen tillbaka från kyrkan föreföll en liten händelse, som gjorde alla, serdeles lagmannen, nöje. När man gick förbi lemningarne af det nedbrunna hemmet, sågs plötsligen en stor bisvärm stiga öfver trädgårdens träd; den slog en lof kring torget, som om den sökt husrum, vände slutligen åter, och slog ned midt ibland ruinerna af den fordna köksspisen, och tycktes vilja utkora bakugnen till blifvande hem. Detta ansågs för det lyckligaste omen; och så fort lagmannen fört hem sin dotter, begaf han sig sjelf åstad för att hemföra sina bien i passande bo; och Gabrielle följde honom, med friherre L—s afhandling öfver biskötsel i handen.

När Louise åter slöts i sin mors famn, (modren hade jemte Eva förblifvit hemma) öfverfölls hon af en lätt darrning, som räckte i flera timmar, obemärkt af alla, utom af modren. Något allvarsammare än vanligt förblef hon hela dagen. Jacobi deremot, se'n han gråtit ut, omfamnat alla menniskor, kysst sin bruds läppar, lockar, hand och fot, fick

en lust att dansa om med hela världen. Han var så sprittande glad och lycklig och så älskvärd der-vid, att han lockade alla att närma sig hans sinnes-stämning.

Klockan half fem på eftermiddagen samlades man i den s...ska trädgården, der tiden på det be-hagligaste tillbringades med musik, spatserande, sam-talande, glaciers och frukters förtärande, till hvilket allt vår Herre bestod den klaraste himmel och lug-naste luft. Sednare på aftonen dansade man i den stora salongen. Ingen dam fick sitta, och knappt någon herre fick stå, ty alla måste hoppa. Vi ha intet mer att berätta om balen, men kunna icke med tystnad förbigå hvad som tilldrog sig efter den. Då sällskapet skulle ifrån danssalen gå öfver träd-gården till matsalen, blef man varse, att det hade ej obetydligt regnat samt att det stänkte ännu. Det blef en stor bestörtning bland damerna, ty alla öf-verplagg voro på andra sidan: man hade i det vack-ra vädret alldeles glömt bort dem. Nu var det, enligt folktron i Sverige, alldeles i sin ordning och lyckligt, att det kom regndroppar i brudens krona; men att hennes sidenskor skulle bli våta, var stö-tande både för försigtighets- och ägodelssinnet. Och alla de andra fruntimren sedan! Man måste skaffa öfverplaggen öfver. »Jag skall säga till härom!» ut-ropade Jacobi, tog i detsamma sin öfverraskade brud i sina armar, och bar heune öfver trädgården. Hvad han under färden hviskade i hennes öra, kunna vi

ej säga, men kunna deremot berätta, att denna bedrift lände honom till mycken gunst hos damerna.

Ännu några dagar efter bröllopsdagen tillbringade de nygifta i föräldrahemmet, och glada dagar voro dessa, blott alltför mycket upptagua af förströelser, ty alla vänner och bekanta ville se hos sig och undfåga de unga tu. Hofmarskalkinnan gaf dem en middag, på hvilken hon tillkännagaf, att hon på samma gång med dem skulle resa till Stockholm, der angelägna afärer påkallade hennes längre vistande. Så ledsen Elise var att mista denna förträffliga, nästan moderliga vän, så glad var hon öfver det som Louise och Jacobi genom denna flyttning vunno. Louise och fru Gunilla hade väl aldrig så fullkomligt harmonierat, ty båda ville lära hvarandra; men Jacobi och fru Gunilla dess bättre; och redan hade hon bedt de nygifta att när som helst äta hemma hos henne i Stockholm. I afskedets stund sade hon med tårar i ögonen till Elise och hennes man:

»Få se, när vi härnäst råkas? Gumman är gammal — duger ej mer till mycket i verlden — nå nå! Vår Herre sörjer väl för henne som förr. Och hör på,» tillade hon med klippsk, skälmaktig min, »var inte orolig för det der unga folket; jag skall se till, att de skicka sig anständigt! På första barnet bjuder jag mig till fadders! Kanske träffas vi

vid fadderskapet! Ja ja, det just anar mig att vi se hvarandra igen i Stockholm! Se så, farväl nu söta lilla Elise! Gud välsigne er, mina vänner, och låte er gå väl! Tänk ibland på gumman! Adjö!»

Efter inpackningens bråk — Louises alla saker kan tänka! — och skilsmässans stilla sorglighet, återvände lugnet i hemmet, endast och på angänämt vis stördt af tillredelserna för resan vesterut. Lagmannen tycktes föryngras mot den tiden, och en förökad innerlighet röjdes makarne emellan. Så uppgå stundom de skönaste sommardagar, se'n redan hösten tagit sitt inträde i året. Af hvad orsak? Gud vet!

Vår historias osynliga genius förer oss i detta ögonblick långt från det fredliga hemmet till en fjerran strand, för att der låta oss blicka in i

Ett sjukrum.

När solen skiner på den korsfästes hufvud, när fogeln höjer sin glada sång för ett brustet hjerta, så synes det grymt. Men vacker är naturens medvetslösa ironi i jämförelse med den, som rör sig i de menckliga tingen. Ett exempel härpå möta vi här. Se dessa glittrande, falska stenar, dessa röda florsbitar, dessa spillror af teatergrannlåt! de tyckas håna uselheten i rummet, der de ligga strödda; i

den eländiga boningen är brist på dager, brist, ej blott på alla lifvets comforts, men äfven på dess förnödenheter. Och likväl — hvar behöfdes de bättre än här? Öfvergifvet ligger på en torftig bädd ett fruntimmer, som tyckes ha sett skönare dagar, ty hon sjelf är skön ännu, ehuru lidelse och lidande tyckas i förtid ha uttärt det ännu unga ansigtet. Feber brann på den insjunkna kinden, i det svarsta ögat, och hennes läppar rörde sig vildt, — men ingen var der, som med vänlig hand läskade de torra läpparne, den heta pannan; ingen svalkande feberdryck stod på bordet vid sängen. Tvenne nyfödda barn lågo qvidande bredvid den sjuka modern. Oroliga fantasier tyckas skaka den olyckliga. Stundom reser hon sig upp i sängen med vilda åtbörder, men åter dignar hon kraftlös tillbaka på sin bädd, och de bleka, af krampryckningar kringflugna läpparne uttala följande föga sammanhängande stycken ur ett sönderslitet inre:

»Det är en bitter . . . en bitter väg! Men jag måste . . . måste bönfälla om . . . hjälp! Min kraft är bruten . . . jag förmår icke . . . hör barnen qvida, hungriga, halfnakna! Föräldrar! Syskon! Hjälp!

— — — — —
— — — — —

Det är natt! Det blåser så kallt! Jag fryser vågorna svalla och svalla De drifva mot stranden ett vrak; — de vilja slå det sönder mot stenarne! . . . Ack . . . hvarföre sjönk det ej med

ens i stormen ute på vida hafvet? Att sönderbråkas lefvande är så svårt! Och du som vållar det — du sitter kall och ser derpå. — Eländige egoist! Finns intet hjerta i ditt bröst? Templet är sönderslaget, och du, som splittrat det, trampar dess ruiner! — — — Jag visste ej hur olyckan såg ut; — — visste icke att den var sådan! Uselhet! Men du usling, som

Tyst! Är det hon? Är det min fostermor, som kommer, så ljus, så mild och sakta? Det ljusnar. Hon skall lägga sina varma händer på mina små barn, svepa täcket kring dem, som hon gjorde på mig. »Det sitter en dufva på liljeqvist!» Är det hon? Nej, det är månan, som stirrar blek ur svarta moln. Hur kallt den ser på mig och mitt elände! Bort, bort!

Systrar, jag törstar! Vill ingen ge mig en droppe vatten? Ha'n j alla, alla öfvergifvit mig? Jag tyckte jag såg er nyss Men mitt hufvud är så underligt. Kanske blir jag tokig, om jag längre skall törsta. Det är mörkt! Jag är rädd! . . . rädd för den svarta fågeln! . . . När han kommer åter, skall han begynna sönderslita mitt hjerta Men blir jag frisk en gång, frisk och stark, så skall jag dräpa honom med mina egna händer skall jag förgöra honom! Dag och natt brinner en veke i mitt hjertas lampa, den heter *hat*, och dess olja är *bitterhet*

När blir jag stark åter? Ser ni hur han miss-handlat mig, bundit mig vid sjuksängen? Hör ni barnen qvida? Barnen, som genom fadrens miss-handling kommo för tidigt i verlden, och som nu dö. Gif barnen föda, för Guds barmhertighets skull, systrar! Låten mig dö, men hjälpen barnen:

Nu äro de tysta! Tack! tack! Skall jag dö i morgon? Nej, nej inte än! Det djupet är så mörkt! Hu, hvilken afgrund

Snart kommer den svarta fågeln! Jag hade flytt från honom, — men han förföljde mig och ryckte af mig vingarne, så jag ej mer kan fly

Hjälpen mig opp; jag måste kläda mig. Hit med min präktiga dräkt! Skynda! I afton skall jag ånyo uppträda för allmänheten och beundras, höra handklappningar, bravo-rop, se kransar falla för minna fötter! Sen j, systrar, det är präktigt, det är en stund att lefva, ett riktigt fröjderus! Sen j hur det lyser, hur jag strålar! Hören j bifallets storm! Hur den dånar! Men hvarföre domnar den? Hvarföre är det nu åter så tyst? tyst och mörkt som i grafven! Det var en kort fröjd! Förbannad vare den som gjorde den så kort: — — — —

Se icke så strängt på mig, fosterfader! Är jag ej nog slagen allaredan? Din stränga blick — den genomborrar mig! Gif mig din hand, att jag må lägga den på min brännande hjessa! . . . du vänder dig bort! Du går! O!!! — — — —
— — — — — — — — — —

Det är så ödsligt! Den stranden har så skarpa stenar! Det är svårt att brytas mot den!

Jag vill inte dö. Jag är så ung ännu; — så lefnadsstark min själ! Jag vill ej gå ned i det eviga intet! Nej!

Hvem räddar mig? Der komma skummande vågor! Eller är det era hvita armar, systrar, som räcka sig ut efter mig? Är det er, som jag ser likt grå, dimmiga vålnader irra kring likkusten? Ären j också döda? Hör bullret? Det är döden, det är den svarta fågeln, som kommer. Nu måste jag fly... fly... fly... eller dö!» — — —

Med en häftig ansträngning hade den yraude rest sig ur sängen; hon gjorde ett par steg och — föll liflös ned. Hufvudet stötte mot sängkanten och en blodstråle sprang från hennes tinning.

I detta ögonblick inträdde sakta en lång, svartklädd man. Ljusa lockar omgäfvade det ädla, något åldriga hufvudet, ansigtets milda, allvarliga uttryck, det blåa ögats kärleksfulla blick, visade ännu bättre, än mannens dräkt, hvilkens tjänare han var. Honom följde ett fruntimmer, hvars icke vackra ansigte dock bar prägeln af samma själens skönhet som mannens. Med en blick af djup ömkan såg sig detta par omkring i rummet och nalkades sjuksängen. »Barmhertige Gud!» hviskade hon, — »vi komma för sent. Barnen äro döda, och — modren äfven!»

Från denna mörka tafla vända vi nu våra blickar och hvila dem på ett ljusare; den visar oss

Ett Landskap.

På en af Dovrefjells höjder se vi tre vandrare, en äldre man och två unga fruntimmer. Han skyr icke mödan hvarken för sig eller dem; han tyckes vilja öfva dem att leka med den. Men han gör det så kärleksfullt; han går framför dem så vänlig, så god, räckande dem sin hand, uppmanande dem att ännu göra en ansträngning, och de skola snart se den herrligaste utsigt, och de skola få hvila, och »Säter-hyddan» deruppe skall gifva dem förfriskning! Och döttrarne följa honom leende, öfvervinna svaghet och trötthet för hans skull. Nu äro de uppe på höjden han vill nå; — och väl var den värd att sträfva upp till! Jorden ligger der nedanför så rik med sina höjder och dalar, mörka skogar, fruktbara slätter, och längst bort förena sig haf och himmel i majestätligt lugn. Med ett »Ah!» af förtjusning utbredde fadren sina armar mot den herrliga utsigten, och bergets vind, här icke skarp, utan mild som vårens ande, svalkade ljufligt de vandrandes kinder.

Fadren går till »Säter-hyddan», för att begära mjölk för sig och de sina. Emellertid hvilar en af döttrarne på en mossklädd sten med ryggen skyd-

dad af klippväggen. Mandeldoftande Linnæer slå en krans kring hennes fötter, och fåglarnas glädjesånger uppstiga ur dalen. Systemen, som står bredvid henne, (mot hvilken hon lutar sitt vackra hufvud, under det vinden leker i de bruna lockarne) ser på de trefliga gårdarne, som ligga der nere bland gröna träd och klara vatten, och hennes kärleksfulla men passionfria hjerta gläder sig åt scenen, som tyckes säga: »här kan man lefva lugnt och lyckligt!» Då hör hon sitt namn nämnas af en ljufvlig röst, det är Evas, som, i det hon med blick och hand visar mot himmelen der skyarne börja dela sig och blåa ljusningar likt vänliga ögon blicka fram, ömt leende säger: »Leonore! Ser du, det klarnar!»

»Klarnar det? Ack Gud ske lof!» hviskar Leonore tillbaka med glädjetåradt öga, i det hon stilla lutar ned sin kind mot systemns panna.

Ut och in; upp och ned.

När inom bikupan den nya svärmen blifvit färdig att försöka egna vingar, hör man, under stilla aftnar, manande röster inom det lilla samhället ropa: »ut, ut, ut!» Man har tydt det så, att det är den gamla Visen, som manar den unga ut i verl-

den, att skapa sig ett eget rike. Jag ville hellre tro, att det är den unga, som sålunda sjunger ut sin och de sinas åtrå. Vare dermed hur det vill, så är visst, att inom menniskokupan, *hemmet*, liknande röster stundom låta höra sig. Ty äfven der, när den unga svärmen blifvit stark af hemmets honung och vax, finner den »stugan för trång» och den längtar »ut, ut!» Detta är gemensamt för alla hem; men hvad som enkom tillhör det goda och lyckliga hemmet är, att samma röster som ropade: »ut, ut!» sedan ännu lifligare ropa: »in, in!» Så förhöll det sig i Franska hemmet.

Den period, i hvilken vi nu vilja kasta en blick dit in, förer oss några år framom den, då vi sågo fadern och döttrarne på Dovrefjell, och visar oss vår Petrea nyligen återkommen till hemmet, efter en längre tids utflygt derifrån.

Modren, Petrea och Gabrielle äro inbegripna i ett samtal, som tyckes lifligt intressera alla tre, och modrens milda röst höres säga:

»Du är fri mitt goda barn att besluta öfver dig; du vet det väl. Men som du beskriver herr M. . . . sköld, och med den känsla, eller rättare brist på känsla, du har för honom, kan jag aldrig tro du blir lycklig med honom, och jag kan ej råda till detta giftermål. Se här litet krakmandel, min söta flicka! Vi glömma icke så snart bort dina små tycken. Jag ställer korgen här framför dig.

»Och grefvinnan Solenstråle,» sade skälmaktigt den lifliga Gabrielle, »har sjelf talat för sin herr neveu och tilljudit dig sitt hus! Mycket artigt och väl gjordt af henne! Och du, Petrea, har ingen lust mer på denna uppkomst?!»

»Ack nej, Gabrielle!» svarade Petrea, »denna barnsliga håg är längesedan förbi. Det är ett annat slags uppkomst, till hvilken jag längtar.»

»Och den heter?» frågade Gabrielle, med en stråle i sina vackra ögon, som visade, att hon nog visste hvad hon dock nu ville höra på ord uttaladt.

»Jag vet ej hvad jag skall kalla den, men här lefver och rör sig en längtan svår att beskrifva;» sade Petrea i det hon lade handen på sitt bröst och hennes ögon fylldes af tårar. »O! om jag kunde komma upp — — upp till ljus, upp till ett högre, friare lif!»

»Du får icke vilja dö!» sade ifrigt Gabrielle. »Icke för det, att jag nu mera fruktar döden. Sedan Henrik har gått den vägen, känner jag det så olika mot förr. Himmelen har kommit helt nära grafven. Att dö, det är för mig, att gå till honom, till hans hem. Men jag är dock så glad att få lefva med de mina här, och du, min egen Petrea, måste känna så med. Ack! lifvet på jorden med dem man älskar kan ju vara så skönt!»

»Så tänker, så känner också jag, Gabrielle, och mer än någonsin när jag är hemma hos de mina. Derföre vill jag gerna lefva på jorden, åtminstone till dess jag blifvit mera färdig. Men just detta *lefva* behöfver jag känna i utöfningen af ett värf, en verksamhet, i hvilka jag kan komma till medvetande af hvad som lefver inom mig; — det rör sig inom mig en ännu fängslad ande, som längtar till befrielse!»

»Besynnerligt!» sade halft missnöjd Gabrielle, »huru olika människorna äro! För min del känner jag rakt ingen håg till verksamhet. Jag ovärdiga tycker bäst om att göra — ingenting!» Och hon lutade sitt täcka hufvud med halfslutna ögon mot modren, som såg på henne med en blick som tycktes säga: »Lef blott! så gör du nog.»

Petrea fortfor: »När jag läst eller hört om människor, som fått lefva och arbeta för någon stor sak, någon utveckling inom menskligheten, som fått egna alla tankar, alla krafter dertill, som fått lida och dö derför, o! då har jag gråtit af brinnande längtan, att äfven jag må få så använda och offra mitt lif. Jag har sett mig omkring, jag har lyssnat, jag har väntat och ropat på tillfälle dertill. Men ack! världen gick sin gång, mig förbi. Ingen och intet behöfde mig!»

Petrea både grät och skrattade vid dessa ord, och på en gång tårögda och leende lyssnade modren och Gabrielle till henne. Hon fortfor:

»När nu tillfälle kom för mig att bli gift, tänkte jag: jag skall bli verksam i denna krets. Men ack! jag känner det klart, det är dock ej den rätta för mig, eller ock ej den som jag passar för, isynnerhet med en man af så olika smak, så olika känslor med mig.»

»Men min goda flicka, afbröt modren litet bekymrad, huru kom det sig då, att han kunde tro er sympatisera så väl, att han tog sig för att fria. Det synes på hans bref, att han tror sig vara viss om din tillgifvenhet, och att j två mycket väl passa tillsammans.»

»Ack!» svarade rodnande och ej utan bryderi Petrea, »det har väl sina två orsaker och är dels hans, dels mitt eget fel. På landet, der jag träffade honom, var han mycket lemnad åt sig sjelf, ingen brydde sig om honom. Han hade ledsamt, och derföre började jag roa honom.»

»Mycket ädelt!» sade leende Gabrielle.

»Icke så alldeles som du tror!» svarade åter rodnande Petrea, »ty, — först och främst ville jag visserligen roa honom, men sedan — ville jag äfven litet roa mig sjelf. Ja, sanningen är den, att . . . att . . . jag hade ingenting att göra, och i det jag sysselsatte mig med herr M . . . sköld, tyckte jag, att det ej var så ledsamt att litet sysselsätta honom med mig. Derföre gick jag in på hans konversationer, om smått sällskapssqvaller, derföre syltade jag aprikoser åt honom, derföre berättade jag historier för

honom, derföre också sjöng jag om aftnarne i skymningen för honom: »välkommen o måne!» och lät honom tro, om han ville, att han var månen Min mor, Gabrielle, förlåt! Jag vet hur litet nätt och hyggligt det der allt är Men ack! Ni tror ej hur farligt det är att sitta sysslolös, med en verksam ande inom sig, och ett föremål framför sig som J skratten! Gud välsigne er derför! Det är också intet annat värddt, ty tragisk är saken dock på intet vis — men kunde kanske bli det, om jag gjorde allvare af den, och för mina synders skull gifte mig med herr M . . . sköld. Jag skulle dock aldrig för honom ha värde utom som hushållerska, och som rodocka, och det skulle alls icke bära sig på längden. Han älskar mig dessutom icke, kan icke älska mig på allvar, och skulle visst ganska lätt trösta sig öfver mitt afslag.»

»Så lät honom trösta sig; och tänk ej vidare på den saken!» utbrast lifligt Gabrielle.

»Jag håller med Gabrielle,» sade modren, »ty att gifta sig blott för att bli gift, få en försörjning, en etåt och hur det allt kallas, är icke rätt, och dessutom i din belägenhet det onödiggaste i verlden. Du vet, mitt bästa barn, att vi ha nog för både oss och dig, och en verkningskrets efter ditt behof, skall du nog finna i sinom tid. Din far kommer snart hem, och då få vi tala med honom derom. Han skall hjälpa oss till rätta!»

Petrea suckade i det hon sade: »Jag har väl haft aningar, förhoppningar — drömmar kanske, — men ännu lefva de i min själ, — om en väg, en verksamhet, som skulle göra mig nyttig och lycklig enligt min kraft. Jag har mindre stora anspråk på lifvet nu än förr, jag tror vida mindre om mig sjelf, — men o! finge jag såsom den ringaste atom af ljus, sluta mig till en af de strålar, som genomgå menskligheten, vederqvickande människornas själar, så skulle jag tacka Gud och prisa mig lycksalig. Jag har gjort ett försök — min mor och du Gabrielle veta det, att i en bok uttala något af det som lefvat och som lefver inom mig, och har sändt manuskriptet till en litterärt bildad boktryckare för att bedömas, och — om domen blir fördelaktig — vidare utsändas i verlden. Skulle detta lyckas, skulle på denna väg en verkningskrets öppnas för mig — o! då kunde jag en gång bli en nyttig och lycklig människa, som gjorde de mina glädje och kunde bereda»

Petrea blef här afbruten af ett stort paket, som inlemnades och som var adresserad till henne. En hemsk aning genomför Petrea, och hennes hjerta klappade häftigt, i det hon bröt förseglingen, och igenkände — sitt eget manuskript. Det var den litterärt bildade boktryckaren, som återsände det, åtföljdt af en liten skrifven lapp, som innehöll den roliga underrättelsen: att han ej kunde bjuda det

allraminsta för boken; icke heller sjelf påkosta dess tryckning.

»Således äfven denna väg stängd!» sade Petrea, och hon lutade pannan i handen, på det ingen måtte se huru mycket det kostade på henne. Hon hade således misstagit sig om sin gåfva, sin förmåga. Men denna väg stängd — hvad skulle hon företaga? Giftermålet med herr M... sköld började åter spöka i Petreas hufvud. Hon famlade om i ett mörker.

Men Gabrielle ville icke anse den litterära vägen stängd; hon var mycket stött på boktryckaren. »Han var säkert en människa utan all smak!»

»Ack!» sade halft leende Petrea, »jag vill väl äfven gerna smickra mig härmed, och att om blott man kunde få boken tryckt, så skulle men derpå är ej att tänka!»

Gabrielle fann detta mycket värdt att tänka på och tviflade ej, att man på ett eller annat sätt kunde finna medel att »en vacker dag förskaffa herr boktryckaren en — lång näsa.»

Modren instämde, talade om sin mans hemkomst. Han skulle ställa till rätta allt. »Blif nu endast i ro hos oss,» tillade hon ömt tröstande, »och låt oss i lugn tillsammans besinna saken. Och var icke orolig för medlen till din bok; de skola finna sig utan svårighet, blott vi få litet tid på oss.»

»Och,» inföll Gabrielle, »du skall här ha så mycket ro du någonsin vill. Om du vill använda hela dagen till läsning och skrifning, så skall ingen störa dig, jag skall slåss med alla dina goda vänner och bekanta, om det behöfs för att skydda ditt lugn. Jag skall blott komma opp och säga dig när det är frukost och när det är middag; och när postdagen kommer, så kommer jag vid posttimman och knackar på din dörr och tar emot och skickar bort dina bref. Och om aftnarne, då — då få vi ju se dig ibland oss! Du kan icke tro hur välkommen du skall bli. Ack! säkert skall du känna dig lycklig ibland dem, som så mycket hålla af dig! Och din bok! Ja den skola vi skicka ut i verlden, och den skall bli lycklig en dag också!»

Ljufva röster! röster hemma i de lyckliga hemmen, hvilken motgång, hvilken smärta hugswalas icke af er!

Petrea kände deras helande balsam. Hon grät tårar af kärlek och tacksamhet. En timma derefter stod hon lugnare vid fönstret och såg på scenen derutanför. Julen närmade sig, och allt var i liflig rörelse för att gladt fira den sköna festen. Bodarne prydde sig, och människorna köpte.

En liten fågel kom och satte sig på fönsterblecket, såg på Petrea, qvittrade gladt och — flög. Det gick en frisk känsla igenom Petrea.

»Du är glad, lilla fågel!» tänkte hon, »många varelser äro glada! Min motgång gör ej ondt, ej skada åt någon. Hvarföre skall den då nedtrycka mig? Verlden är stor; rik och god dess Skapare. Duger ej denna väg för mig, — välan! så skall jag finna ut en annan!»

Och hon var glad denna afton med de sina.

Men när natten kom och Petrea blef allena, när den yttre verlden icke mer visade henne sina mångskiftande taflor, när inga älskande, ljufliga röster mer lockade henne ut ifrån sig sjelf; då återvände qvalet och oron till hennes bröst.

Ur stånd att sofva, och drifven af en oemotståndlig åtrå, satte hon sig suckande att genomse sitt olyckliga manuskript. Hon blef derunder varse många blyhartzstreck; frågetecken, spår efter tummar i marginalerne, som tydligt utvisade att *kännare* genomgått det med fördömande hand, och fällt deröfver domen: »*det duger icke.*»

Ack! på dess duglighet hade Petrea byggt så mången plan för sig och de sina, så mångt hopp om »uppkomst». Skulle nu allt detta bli om intet? Petrea läste. Hon erkände rättvisan af mången marginalanmärkning, men fann allt mer, att de för det mesta rörde vissa uttryck och andra småsaker. Petrea läste och läste och blef ovillkorligen helt intresserad af hvad hon läste. Hennes hjerta svällde, hennes ögon tändes, och plötsligen lifvad af den känsla, som (»*sans comparaison*» sagdt) gaf mod åt

Coreggio och tröst åt Galiléi, reste hon sig, slog handen på sitt manuskript med utropet: »det här duger ändå!»

Och innerligt upplifvad, sprang hon till Gabrielle, och omfamnade henne skrattande sägande: «du skall få se att jag en vacker dag kommer mig upp!»

FJERDE AFDELNINGEN.

Petrea till Ida.

Från min eremitage, vindsammaren.

»**I**llusioner! illusioner!» ropar du öfver all glädje, all tro, all kärlek i lifvet. Af alla mina krafter ropar jag tillbaka öfver dina ord: illusioner! illusioner! Allt kommer an på hvad vi sätta vår tro, vår kärlek uti. Lifvets skönhet, lifvets värde skulle vara förbi för qvinnan, när dess första vår, dess kärleksblomma, dess roman-ögonblick äro förbi?! Nej, tro det icke, Ida! Intet i verlden är illusion såsom denna tro. Lifvet är rikt; dess träd blommar evigt, ty det suger sitt lif ur odödliga källor. Olika blommor drifver det, skilda i färg och glans, sköna äro de alla; låt oss misskänna ingen; alla kunna de bära sin eviga — lifsens frukt.

Den ungdomliga kärleken! — Jordens strålande passionsblomma! Hvem ville neka dess tjugande skönhet, hvem ej tacka Skaparen att han gaf den åt jordens barn? Men o! Jag vill ropa till alla

dem, som dricka dess nektar och till alla dem som måste umbära den, det finnes blommor lika ädla, och mindre utsatta än denna att blekna för jordens frost, blommor för hvilkas kalkar j äfvensom ur denna kunnen suga lif af den Eviges lif.

O att vi blott rätt förstode huru nära oss Försynen lagt våra sällhets-källor, att vi rätt förstode att från barndomsdar odla och begagna dem! — vårt lif skulle då sällan gå genom torra öknar. Lyckliga de barn hvilkas ögon tidigt af föräldrar och hem öppnas för lifvets rika verklighet! De skola äfven erfara hvilken sötma, hvilken glädje och frid kan flöda ur lyckliga familjförhållanden, ur innerliga förbindelser emellan syskon, emellan föräldrar och barn; de skola känna huru dessa förhållanden, rätt vårdade i vår ungdom, bli välsignelser för våra mognare år.

Du ber mig tala om mitt hem, om min familj. Men om jag begynner dermed, Ida, hvem vet om jag skall veta att sluta? Det ämnet är för mig så rikt och kärt, och likväl, — hur svag skall ej min skildring bli, hur liflös emot verkligheten!

Boningshemmet — som förhåller sig till det egentliga hemmet, såsom kroppen till själen — står åter, uppståndet ur askan, på samma plats der det brände ner för nu tretton år sedan. Jag ville att du i går hade varit med mig vid frukosten, i biblioteket. Det var Leonores födelsedag, och familjen hade beredt henne en öfverraskning genom

en liten gåfva, alldeles efter hennes smak, som är: prydlighet förenad med bekvämlighet. Det var en obetydlig gåfva; — hvarföre gjorde den oss alla så mycket nöje? Hvarföre voro i hennes fromma ögon, och äfven i våra, ljufva tårar? Vi voro alla så stilla, och dock kände vi, att vi voro mycket lyckliga, och det, emedan vi mycket älskade och mycket *tyckte om* hvarandra. Solen sken in i denna stund, — — ser du, Ida! den der solstrålen, som dag efter dag lyser in i hemmet, är bästa bilden af dess tillstånd. Det är den som förjagar allt mörker derinom och som använder skuggorna till förherrligande af sitt ljus. — — — Jag vill nu tala litet om husets döttrar, på det du, lifliga Ida, ej måtte finna min tafla alltför känslsam. Jag begynner med att — ära ske den ära bör! presentera för dig

»Vår äldsta»

bekant för flit, moralitet och moraler, domkyrkominer och många goda egenskaper. Hon gifte sig för elfva år sedan, på ett mer än vanligt litet kapital af jordisk förmögenhet; men hon och hennes man förstodo sig på, att göra sina pund gällande, och så blef boet småningom, under deras vårdande händer, hvad man kallar ett behållet bo. Åtta yra Jacobiner uppkommo undertiden derinom, utan att verka någon revolution; — de insögo så goda moraler med modersmjölken. Jag kallar dem »ber-

serkarne,» emedan de voro riktiga små vidunder i kraft och raskhet, när jag såg dem sist, och emedan vi nu lita på deras krafter vid störtande af ett visst plank — hvarom mer sedermera — hvarföre jag vill på förhand inspirera dem och deras mor med en viss forngötisk äregirighet. Nå väl! Sedan det Jacobinska äkta paret i elfva års tid hållit skola, *han* lärt gossar historia, latin m. m. *hon* tvättat, kammat och moraliserat dem, och i sanning varit en mor åt mången moderlös, har Vår Herre i nåder behagat kalla dem — icke till himla precist, men, genom sin engel, konsistorium, till pastoratet i denna stads landsförsamling, högsta målet för deras önsningar, sedan de begynt önska tillsammans. Deras instundande flyttning hit förorsakar en stor glädje — svårt att säga hvar störst — i våra båda familjer. Så blir då Louise pastorska, kanske snart prostinna, och kommer då i en välsignad ställning för att med kraft kunna utdela moraler, hvaraf systern Petrea torde behöfva och med smak skall emottaga sin del. Men också ha vår äldstas moraler en vida mildare anda än förr. Det kommer sig af Jacobis inflytande. Med honom och henne har skett så, som sker i hvarje lyckligt äktenskap: de ha förädlat hvarandra, och det är en stående och gående sägen i vår familj, att »hon hade icke blifvit hvad hon är utan honom, men icke heller hade han blifvit hvad han är utan henne.»

Familjens ros, dottern Eva, hade en gång i sitt lif en stor sorg, en svår kamp; — men den gick hon segerrikt igenom. Sannt är att en engel gick vid hennes sida och hjälpte henne. — Se'n har hon lefvat till sin familjs och sina vänners glädje, vacker och älskvärd och lycklig, tid efter annan utdelat korgar, men torde snart bli satt ur tillstånd att fortsätta den rörelsen.

Jag sade, att en engel gick vid hennes sida i den svåra kampen. Det var en tid som den engeln var en ful, obehaglig flicka, ledsam för sig sjelf och omtyckt af ingen. Nu är ingen i familjen mera omtyckt och älskad än hon. Aldrig skedde — genom Guds makt — en större förvandling. Nu mår man ordentligt väl af att se på henne och vara henne nära. Bugten, som hennes näsa troddes få, uteblef väl; icke heller blef hyn synnerligen röd och hvit; men hon blef vacker ändå, vacker af kärlekens och vettets innerliga uttryck, vacker af hela väsendets lugna anspråkslösa behag. Hennes enda anspråk är att tjena alla och hjälpa alla, och så ha alla småningom lutat sig till henne, och hon har blifvit hemmets hjerta, hemmets frid, — och sjelf har hon derunder slagit rot i hemmet och blifvit lycklig genom alla dess behag. Innerligast har hon slutit sig till systern Eva, och dessa två kunna ej lefva skilda från hvarandra.

Du känner det företag, som dessa systrar gingo in på tillsammans vid ännu ganska unga år; du vet

också huru väl det lyckades, huru det erhöill förtroende och fasthet, och förvärfvade dem som förestodo det allmänt anseende, och efter tio års förlopp äfven medel till en tarflig, men af denna anstalt oberoende bergning. De kunna nu, om de ville lemna den, och den kan dock fortfara att blomstra under vården af Annette P., som de från början antogo till medhjelparinna och som utvecklatsig till en person af sällsynt värde i anseende till karakter och skicklighet. Systrarne Franks namn stod hedradt i spetsen för denna nyttiga anstalt; men fråga är om den så lyckats, så vackert och så väl utvecklat sig, utan en persons biträde, som dock sorgfälligt dolde för allmänhetens blickar sin verksamhet dervid, och hvars namn aldrig prisades därför. Utan assessor Munters outtröttliga omsorg och biträde hade — så säga systrarne sjelfva — saken aldrig så gått fram. Hvilken förunderlig kärleksfull ihärdighet ligger icke i denna menniskas själ! Han har varit och är vår familjs välgörare, men säg honom något derom om du vill se honom ond, och höra huru han riktigt grälar ifrån sig all tack! Det är en sorg i hela staden, att han nu ämnar flytta derifrån, för att bosätta sig på sitt landtställe; men han kunde omöjligt härda ut längre på det sätt han anstränger sig, både dag och natt. Hans helsa har synbart aftagit se'n en tid, och vi äro glada, att han tar sig någon ro, hvarigenom han kan hemta nya krafter. Vi älska honom alla innerligen, men en af

oss har mot honom uppgjort en komplott, för att tvinga en annan af oss att — alliera sig med honom; och därför är vår goda assessor nu utsatt för en hemlig förföljelse, som men jag glömmmer, att jag skulle redogöra för husets döttrar.

Der är en egen liten värld i hemmet, en värld dit intet ondt får komma; der lefva blommor, fåglar, musik och Gabrielle. Morgonen skulle sakna sitt täckaste behag, om icke Gabrielles fåglar och blommor spelade roller under den, och mer dunkel skulle aftonskymningen blifva, om icke den lifvades af Gabrielles guitarre och visor. Hennes blomsterbord har småningom förstorat sig till ett orangeri, visst icke *stort*, men likväl tillräckligt för att rymma en skön vinranka — nu som bäst betäckt af drufklasar — och många vackra och äfven sällsynta vexter, samt skänka familjen ett litet Italien inom hus, der den, midt under nordisk vinter, kan njuta alla söderns behag. En täckt gång leder från böningshuset ned i orangeriet, och det är vanligt, att man om vintern dricker eftermiddagskaffet der. Volieren är flyttad dit. På ett grönt bord ligga böcker i botaniken, samt svenska trädgårdsföreningens skrifter, med deras ofta intressanta artiklar. Der stå tvenne beqväma länstolar sydda i tapisseri med de grannaste både blommor och fåglar, — du gissar lätt för hvilka. Der sitter min mor så gerna, och läser, eller ser på sin »lilla fröken» (från den titeln växer hon aldrig) hur hon ansar blommorna i

solen, eller leker med de tama fåglarne. Man kan i sanning säga, att Gabrielle blomsterströr hennes lefnads afton.

En man, kär för svenska hjertan, har sagt att »det naturliga grunddraget i det nordiska lifvet är — — en öfvervunnen vinter,» och detta gäller äfven för lifvet i det enskilda, hemmets, människans. Det vill så gerna frysa och stelna, det vill så gerna falla snö på hjertat; och vintern vill göra sin makt gällande så inom, som utom hus. För att hålla varmt derinne, för att lifvet må frodas och blomma, måste man oupphörligt hålla den heliga elden vid makt. Kärleken får icke kolna och dö. Gör den det, då blir allt möda och svårighet, och man orkar med intet, utom — sofva! Den gör det icke, om den lånar eld af himmelen, och då värmer den hjertat och stugan, och lifvet blommar oupphörligt, under den på tusen utvecklingar rika leken: att göra hvarandra nöje. Och är det så inom hus, då — — snöga derute, vinter snöga!

Men jag återvänder till Gabrielle, hvars qvickhet och glada lynne, i förening med hennes ömma och oskyldiga hjerta, göra henne med skäl till föräldrarnes älskling och allas glädje. Hon fortfar att påstå sin oduglighet, onyttighet samt ohjelpiga kärlek till ett ljuft »far niente»; men ingen håller med henne häruti, ty ingen kan dock vara utan henne, och man ser henne, när det gäller, vara rådig och duglig trots någon. Gabrielle gör se'n en tid inga

gåtor mer. Jag tror nästan, att det kommer sig af att en viss baron L **, som en tid misstänktes att ha tändt eld på ett hus och nu misstänkes att vilja tända eld i ett hjerta, sätter henne, med vissa ord och vissa blickar, myror i hufvudet, jag vill icke säga — i hjertat.

Och så ha vi ännu »den der Petrea», såsom en af husets vänner ännu kallar henne, dock nu ej mer i ondo. »Den der Petrea» har i verlden haft åtskilliga aflärer, först med sin egen näsa, som hon ej kunde komma öfverens med, och sedan med åtskilligt annat, så inom så utom henne, och det såg länge ut, som skulle aldrig hennes egen verld komma fram ur chaos.

Den har kommit! Med en tacksam tår i mitt öga vågar jag säga detta, och en gång kanske skall jag närmare säga *hur* det så kommit sig. Och väl-signadt vare det hem, som afvändt hennes förirrelser, läkt hennes hjertas sår, bjudit henne en lugn hamn, ett kärleksfullt skydd, der hon efter stormarne fått tid att hvila, sansa sig och finna sig sjelf. Utan detta hem, utan inflytandet derifrån hade Petrea bestämdt blifvit — ett troll, och icke såsom nu en — hjälpligt förnuftig menniska.

Du känner den verksamhet, som nu är min, och som, under det den förer mig djupare in i lifvet, låter mig se der mera skönhet, mera poesi, än jag anat i min ungdoms drömmar! Icke *blott* ge-

nom den, men likväl mycket genom dess inflytande har bortom mina trettio år en vår lefvat upp för mig, som ej skall kunna alldeles vissna, om icke genom mitt eget fel. Och om ännu ofta en smärtsam tår faller öfver fordna förirrelser eller närvarande fel, — om längtan till ett ännu oupphunnet bättre, renare, klarare förorsakar månet qual — hvad mer? Hvad mer om ögonvattnet gör sveda, blott ögat blir klart? Om himlen förödmjucar, blott den drager — uppåt?!

Ett ibland Petreas sällhetsmedel är att behöfva mycket litet af denna verdens lekamliga ting. Hon anser sådana ting såsom nära släkt med illusionernas familj, och vill derföre ha med dem så litet som möjligt att skaffa. Derigenom har hon också medel att förvärfva sig mången hjertlig och bastant glädje. Jag vågar dock ej svara för, att hon icke snart torde få det raptus att ge en fest uppe på sin vindskammare och dervid producera hvarjehanda illusioner, såsom t. ex. kycklingar — min mors älsklings-illusioner — och citron-soufflée — »vår äldstas» nästan réela sällhet, och i hvilken hon ville proponera sin älskade »äldsta», att äta en försoningsskål med hennes »raptus».

Ville du nu göra ett summa summarum af Petreas tillstånd, så säg det så här: hvad som var henne en källa till oro, har blifvit henne en källa till ro. Hon tror på lifvets verklighet och på sitt eget lufs deri. Hon låter icke förstöra sin frid af

tillfälliga störingar, yttre eller inre; hon kallar detta strömoln, öfvergående stormar, efter hvilka solen åter kommer fram.

Och skulle en dag hela hennes lilla vindskammare krossas, så skall hon äfven taga detta som en öfvergående olycka, och i ödmjukhet hålla sig beredd att flytta — ännu litet högre upp!

Men nog om Petrea och hennes uppkomst.

En dotter ägde ännu hemmet, och hennes sköna bild står ännu qvar i allas minne, men ett sorgflor hvilat öfver den. Ty hon öfvergaf hemmet, och icke med frid, och hon blef ej lycklig, och mörker har i många år hvilat öfver hennes lif. Man tror henne vara död, hennes vänner ha länge trott det och sört öfver henne, men en bland dem är, som icke tror derpå. *Jag* tror ej att hon är död; jag har en stark aning, att hon skall återkomma och att det ännu skall bli mig gifvet att visa henne huru kär hon är för mig. Jag tycker, att jag nu mera skulle ha så mångt godt och äfven välgörande ord att säga henne; jag har byggt planer på hennes återkomst — och väntar den beständigt, eller ock att få en vink om hvar jag kan finna henne; och är det i Grönland eller i Öde Arabien hvarifrån hennes röst ropar mig, så skall jag finna väg till henne!

Jag ville nu kunna skildra för dig det åldriga par, till hvilka alla inom hemmet se upp med kärlek och vördaad, de snart i fyratio år förenade

makarne, som nu mer icke tyckas kunna lefva utan hvarandra; men här känner sig min penna alltför svag. Blott några flygtiga konturdrag skall den våga. Min far är nära sjuttio år; men tror du han unnar sig någon hvila? Han blir helt missnöjd, om han en morgon sofvit litet längre än vanligt, och låter väcka sig alla mornar klockan sex; så angelägen är han att förlora så litet som möjligt af lifvet. Ledsammt är, att hans aftagande syn nu tvingar honom till en mindre verksamhet. — Han tycker om, att vi om aftnarne läsa högt för honom — romaner! Min mor prisar sig skämtande att ha förfört honom till denna läsning; han erkänner leende, att den verkliga är nyttig för » gammalt folk », ty den hjälper att hålla hjertat ungt. I allt är han sig för öfrigt lik, kanske ännu mera god, mera storsinnad än någonsin, och derföre ock är han oss så vördnadsvärd och kär. O Ida! Det är en lycksalig känsla att kunna innerligen älska och värda dem, som gifvit oss lifvet! — Och nu, måste jag, med blödande hjerta, öfver hemmets ljusa tafla kasta en sorglig skugga, och likväl kommer den från en så skön bild. Det är — min mors! Jag fruktar, jag fruktar, att hon är på vägen att lemna oss! Sedan två år är hon aftynande. Hon har ingen bestämd sjukdom, men hon mattas synbarligen af, och inga läkarekonstens medel ha hittills velat visa sig verkamma. Nu talar man om nästa vårs luft, och seltzervatten och en sommarresa; — min far ville

resa till världens ända med henne — man hoppas med visshet, att hon skall bli bra; hon hoppas äfven, hon säger leende »ja!» till seltzervatten och resa och allt hvad vi föreslå; hon säger, att hon vill gerna lifva med oss, att hon är lycklig med oss, — — och likväl är det något hos henne, och i själfva hennes leende, som säger mig, att hon själf icke har full tro till det hopp hon talar om. Ack! när jag ser hennes för hvar dag mer bleknande ansigte, det öfverjordiska uttrycket i hennes milda drag, när jag ser hennes allt långsammare gång, der hon vandrar omkring, stilla ordnande inom hemmet och beredande små behagligheter för de sina, — då vid tanken att hon snart kanske skall gå ifrån oss, har jag ibland svårt att återhålla mina tårar. Men hvarföre skall jag vara så misströstande? Hvarföre skall jag ej hoppas som alla andra? Ack! jag vill hoppas, och i synnerhet för *hans* skull, som utan henne ej mer skulle vara glad på jorden. I denna stund är hon starkare och lifligare än hon varit det på länge. Louises och hennes familjs hitkomst verkar dertill, och ännu en annan glädjedag, som snart stundar och som egentligen gäller min far. Hon går nu så förnöjlig med almanachan i handen och tänker ut och bereder allting till den glada högtiden. Min far har länge önskat sig äga en betydlig tomt, som stöter intill vår lilla trädgård, för att der göra en större och allmän nyttig anläggning; men han har offrat så mycket på sina barn,

att han ingenting har qvar för att utföra sin älsklings-plan. Men barnen ha nu se'n mer än tolf år dels lagt ihop, dels nu slutligen lånat ihop en summa, hvarmed de inköpt tomten. På fadrens sjuttonde födelsedag skall, genom berserkarnes åtgärd, gränsskranket falla, och den nya tomtens genius, föreställd af Gabrielles täcka person, skall öfverlemna honom köpekontraktet, som är afslutadt i hans namn. Huru lycklig han skall bli! O, det gör oss alla lyckliga att tänka derpå! Hvad han nu skall rödja, gräfva och plantera, och hvad det skall glädja och uppfriska hans ålderdom! Må han lefva att se de träd, han sätter, hvifta lummiga grenar öfver hans hufvud, och deras sus låta honom ana de välsignelser, som efterkommande i tredje och fjerde led skola uttala öfver hans välgörande verksamhet.

Jag borde tala om den krets af vänner, som allt hjertligare slutit sig till hemmet, om den nya landshöfdingen Stjernhök och hans hustru, som vi alla älska, och hvars flyttning hit var isynnerhet min far kärkommen, som ser i honom nästan en son; jag borde äfven tala om tjenarena i hemmet, som äro ännu mer vänner än tjenare; men jag fruktar att göra mitt bref för långdraget. Och kanske beskyller du mig hemligen att ha målat taflan alltför enformigt ljus; kanske vill du fråga:

»Förekomma icke inom detta hem de små stötar, rubbningar, rifningar, hastigheter, dumheter, försummelser, förluster, och hvad de allt heta; des-

sa andeliga muskitos, som med sina styng förorsaka retning, oro, ledsnad, och som icke pläga för sina besök förskona äfven de lyckligaste hem?»

Jo visserligen. De komma, men flyga nästan lika hastigt som de komma och lemna aldrig någonting i styngen; ty mot dem användes ett universal-medel, som heter: »förlåta, glömma, bättra sig!» hvilket appliceras ju förr dess hellre, och gör äfven de stygga kräkens besök allt mer sällsynta. Dessutom trifvas de aldrig rätt i rena och milda atmosfärer.

Och vill du, bästa Ida, öfvertyga dig om tafelns sanning, så — kom hit och se! Kom! Det vore oss alla kärt! Kom, och låt vårt hem bjuda dig den förströelse, kanske också det lugn, ditt hjerta behöfver! Kom, och tro mig, Ida, när man ser verlden litet högt ifrån — t. ex. från en vindskammare — så får man se illusionerna gå som dimmor öfver jorden, men himlen stå i evig klarhet öfver dem.

En morgonstund.

»God morgon!» sade Jeremias Munter, i det han, med fickorna fulla af böcker, kom in i Petreas vindskammare, som utmärkte sig från andra kammare blott genom sin fullkomliga enkelhet och brist

på all prydnad. Ett glas med vackra friska blommor var dess enda lyx.

»O så hjertligen välkommen!» utropade Petrea, i det hon med strålade blickar såg på den inträdande och hans dyrbara utstoffer.

»Jo, jag menar att jag är välkommen i dag,» sade assessorn. »Här är namnam för miss Petrea. Se här, och se här, och se här.»

Assessorn lade härunder upp på bordet den ena boken efter den andra, nämnande deras innehåll. De voro af det slags, som för den tänkande människans blick öppna nya verldar; och Petrea tog emot dem med en förtjusning, som blott de kunna förstå, som sökt och törstat och funnit samma fröjdekälla som hon. Assessorn njöt tyst af att se hennes glädje, under det hon beskådade böckerna och talade om dem.

»Hvad ni är god!» sade Petrea, »hvad ni är innerligen god, som så tänker på mig. Men ni måste se, att jag äfven väntat er i dag!» Och med ögon som strålade af innerlig välmening, tog hon fram ur ett skåp tvenne äkta porslinstallrikar, på den ena låg svällande hvetebröd, och på den andra höjde sig den herrligaste drufklase, hvilande på en krans af egna blad, i flera schatteringar, smakfullt ordnade och följande tallrikens guldkant. Anrättningen ställdes på ett litet bord i fönstret, och så att solen sken derpå.

Assessorn såg derpå med blicken af en holländsk fruktmålare, och tycktes njuta af den i sin sort fullkomligt vackra taffan.

»Ni får ej blott betrakta, ni måste äfven äta er frukost,» sade den lifliga Petrea. »Brödet är — hembakadt, och — det är Eva som lagt upp drufvan och burit den upp hit.»

»Eva!» sade assessorn, nå, hon tänkte väl ej, att jag skulle komma hit i dag?»

»Just emedan både hon och jag trodde det, ville hon själf besörja om er frukost. Petrea såg härvid skälmaktigt forskande på assessorn, som icke dolde en glädjerörelse, bröt en drufva, satte sig och sade — — intet.»

Petrea vände sig åter till sina böcker. »Ack! att lifvet skall vara så kort, då det finnes så oändligt mycket att lära! Men sant är, att det är orätt och fåkunnigt att tänka sig lärdomstiden inskränkt; — också kommer det talet om lifvets korthet och konstens längd från den hedningen Hippokrates. Men Gud ske lof för hoppet, för vissheten att få vara lärjunge i all evighet! Ack, farbror Munter! jag glädjer mig hjertligt åt vår tids industriella riktning. Den skall göra det lätt för massan af menniskorna att kläda och föda sig, och då skall massan begynna lefva för anden. Ty sant är det mer än tvåtusenåriga ordet: »När de nödvändiga behoven äro tillfredsställda, vänder menniskan sig till det allmännare och högre.» Derföre, när jordens

stora arbetsvecka är tillryggalagd, skall den sabbat inträda, på hvilken ett folk af stilla tillbedjare skall utbreda sig på jorden, icke mera fikande efter dess förmultnande skatter, utan sökande dess eviga, ett folk, hvars lif skall vara att betrakta, begripa och tillbedja, dyrkande sin skapare i andan och i sanningen. Då kommer den dag, om hvilken englarne sjöngo: »Frid på jorden!»

»Frid på jorden?» upprepade Jeremias långsamt och sorgset, »när kommer den? Den måste först komma i människornas hjertan, och der . . . der lefver så mången dämon, så mången oro och smärtsam längtan, som icke lugnas af men hvad nu? Hvad står nu på?»

»Ack, min Gud!» utropade Petrea utom sig; »hon lefver, hon lefver!»

»Hvilken hon? Hvem lefver? Nej! det står verkligen ej rätt till med Petrea i dag!» sade assessorn, i det han steg upp.

»Se! se här!» utropade Petrea, darrande af sinnesrörelse, i det hon visade assessorn en sönderrifven pappersbit; »se! den låg här i boken!»

»Nå än sedan? Den är ju rifven från en sepia-målning; en hand som strör rosor på en graf, tror jag. Har jag ej sett det der någorstädes i sin helhet?»

»Jo visst! Jo visst! Det är fruntimret vid törnrosbusken, som jag gaf Sara, som barn. Sara lef-

ver! Se! här har hon sjelf skrivit. Baksidan af målningen var fullklottrad som af en barnhand, men på en ren fläck var skrivet med Saras egen, utmärkt vackra stil:

»Ingen ros på Saras graf!
O Petrea! Visste du»

Meningen var ej fullbordad; ett par fläckar tycktes vittna, att tårar slutat den.

»Besynnerligt!» sade assessorn. »Dessa böcker, som jag fick i går, äro köpta i U***. Skulle hon vara der? Men»

»Säkert, säkert är hon der!» utropade Petrea. »Se här boken, der märket låg; se på första bladet står namnet: »Sara Schwartz», fastän utstruket. O! säkert är hon i U*** eller ock kunna vi der få underrättelser om henne. O Sara! Min arma Sara! Hon lefver, men kanske i nöd, i sorg! Än i dag skall jag vara hos henne, om hon är i U***!»

»Det låter väl miss Petrea bli, om hon icke kan flyga,» sade assessorn. »Det är sjutton mil härifrån till U***.»

»Ack att min far just i dessa dagar skall vara borta och ha vagnen med sig! Han skulle eljest ha rest med mig. Men han har en gammal chäs; den skall jag taga och»

»Bra hyggligt för ett ensamt fruntimmar att känka af i chäs, och på dessa af regn alldeles förderfvade vägar och se se hvilken molnmassa

der kommer upp med sunnanvind! Ni får ett ösregn öfver er i chäsen hela dagen — «

»Om det än regnade eldgafflar!» afbröt Petrea ifrigt, »så skall jag fram! O, min Gud! hon var ju min syster; hon är det än — hon skulle förgäfvnes ropa på mig? I denna stund springer jag ner till min mor, och . . .» Petrea tog hatt och kapp.

»Sansa sig en smula, miss Petrea. Jag säger er, att ni ej kan fara så. Chäsen håller icke ihop. Jag har proverat den sjelf, gunås. Ni kan ej fara i den.»

»Nå väl, så skall jag gå; kan jag ej gå, så skall jag krypa; fram skall jag komma!» utropade Petrea bestämdt.

»Är det ert fasta beslut?»

»Mitt fasta och sista!»

»Nå, då får jag väl krypa med!» sade assessorn leende, »om ock blott för att se hur det går till. Jag går nu hem, men skall vara tillbaka om en timma. Lofva mig att ha tålamod så länge, och ej skena af . . . krypa af, ville jag säga, mig förutan!» Assessorn försvann, och Petrea hastade ner till sin mor och sina systrar.

Ännu innan deras meddelanden och rådpläging voro slutade, stannade en lätt resvagn för porten. Assessorn steg derutur, kom upp och bjöd Petrea sin arm. Snart satt han åter der vid hennes sida, ifrigt protesterande mot det knyte mat-

säck och den butelj vin, som Leonore det oaktadt stoppade in, och nu bar det af, ut på

Äfventyr.

Det var för andra gången i deras lifstid, som assessorn och Petrea voro ute på tåg tillsammans, och nu, som förr, tycktes icke blida stjernor vilja lysa öfver deras färd, ty knappast var den börjad, förrän det begynte regna, och en himmel tung och mörk som bly sammandrog sig öfver deras hufvuden. Det är något tryckande, att, vid den frågande blick åt höjden, som man gerna lyfter vid begynnelsen af en vigtig resa, möta en sådan himmel. Härtill kommo andra, mindre lyckliga omina. Hästarne stegrade sig flera gånger, liksom ovilliga att gå fram, och en uggle tog sig för att följa vagnen, satte sig på trädqvistar eller gårdsgårdsstörar vid vägen, och flög upp vid vagnens annalkande, blott för att afbida dess ankomst ett stycke längre bort.

När de resande kommo in i en skog, der de för den djupa vägens skull måste köra mycket långsamt, sågo de på höger hand en liten gråsvart gumma träda fram, så hexa, så trollpacka, så ohygglig till utseende, som någonsin en gumma kan vara; hon stirrade ett ögonblick på de resande och försvann sedan plötsligen mellan skogens stammar. Assessorn ryste ovilkorligt vid hennes anblick, i det

han sade: »hvilken skilnad emellan qvinna och qvinna! Det mest älskliga på jorden och det mest afskyvärda är — qvinna.» Han blef likasom litet dyster efter att ha sett den gamla hexan. Med henne hade emellertid ugglan försvunnit; kanske af den orsak att »kaka söker maka». Men kanske att jag här på det syndigaste förtalar lilla gumman, som gernå (för hvad jag vet) må vara den allrabeskedligaste lilla gumma i verlden. Godt att vår Herre vet bättre reda på oss än vi!

Petrea satt emellertid tyst. Hur upplyst och fördomsfri menniskan än må tro sig vara, gör hon sig dock aldrig fullkomligt fri för intryck af vissa tilldragelser, som under namn af aningar, spådomar, varslar, förebud, likt ugglorna med ljudlös flygt draga genom verlden, allt se'n Adams fall ropande sitt hemska »hu!» eller »klä hvitt!» (Man vet att Hobbes, som på det ifrigaste förnekade uppståndelsen, aldrig tordes ligga nära ett rum, i hvilket fanns ett lik.) Petrea, som icke hade ringaste likhet med Hobbes, var icke böjd att förneka någonting inom möjligheternas rike. Af naturen var hennes sinne böjdt för litet vidskeplighet, och som de flesta människor, hvilka sitta mycket stilla, hade hon vid begynnelsen af en resa en viss oro för »hur det skulle gå». Men denna dag, under den blytunga himlen och de obehagliga förebudens inflytande, steg denna oro till en verklig olycksaning. Gällde den Sara eller henne sjelf, — det visste hon ej,

men hon var böjd att tro det sednare och frågade sig, såsom hon ofta gjorde det, om hon var beredd på en händelse, som skiljde henne vid hvad hon älskade på jorden. Petrea kände dervid lifligt, huru djupt hon numera var fästad vid sin jordiska existens, huru kärt lifvet hade blifvit henne, och hon kände det nästan med förskräckelse.

Alla människosjälur ha sina höjder, men de ha äfven sina kärr, snår, gropar, jag vill ej tala om afgrunder, (ty många själar äro för grunda att ha sådana.) Det är ett oftare uppstigande eller jemnare vistande på dessa höjder, som gör människans närhet med himmelen. Petreas själ var en ojemnare mark än de flesta människors, men i hennes natur låg äfven, såsom vi redan sett, ett afgjort begär att »komma upp», och i samma stund hon kände sin kärlek för mycket bunden vid det jordiska, sträfvade hon i tysthet allvarligt att uppstiga till en af de höjder, hvarifrån all inskränkt tjustning försvinner för en vidsträcktare utsigt, och all bunden kärlek befrias och upplefver i en högre. Det lyckades henne också, det lyckades henne att känna det bästa af detta lifvet i innerligt sammanhang med det, som begynner sedan detta är slut. Hennes lifliga inbillning uppkallade efter hvarandra en mängd olikartade olycks- och dödsscener, och hon kände att hon i ögonblicket, innan hennes lif krossades, skulle kunna upplyfta sitt hjerta med ett: »Gud vare evinnerligen lofvad!»

Vid denna känsla, och viss på att hennes företag i denna stund var godt och nödvändigt, hurudana ock dess följder skulle bli, blef Petreas hjerta lätt och frimodigt. Med glada blickar och ord vände hon sig nu till sin reskamrat, och förstod att småningom draga honom in i ett samtal, som blef så intressant för båda, att de glömde både väder och vägar och elaka förebud. Och trots väder, vägar och förebud, olycksaningar och dödsberedelser, gick resan så lugnt och så väl, som någonsin höstresa kan gå. Icke skymten af en fara mötte på vägen, vinden sof i skogarne, och på gästgifvaregårdarne hördes blott en och annan sömnig bonde öppna munnen till ett saktmodigt: »dj....len anfäkt!»

Andra resdagen på förmiddagen, kommo våra resande lyckligt till U***. Petrea gaf sig knappt tid att njuta någon förfriskning, innan hon begynte sina efterspaningar. Resultaterna af hennes och assessorns förenade bemödanden vilja vi i korthet berätta.

Att Sara, jemte en liten dotter, varit i staden och bodt i samma värdshus der Petrea och assessorn nu befunno sig, blef dem snart otvifvelaktigt, ehuru hon reste under ett dem främmande tillnamn. Man beskref henne, som ytterst svag och sjuklig, och huru hennes omständigheter voro, syntes deraf, att hon bedt värden i huset för henne försälja ett par böcker, som hon hade med sig, hvilket han äfven gjort. Det var en af dessa böcker, som

hade kommit till Petrea, med det glömda märket uti. Sara hade för sin svaghets skull varit nödsakad att dröja några dagar der på stället, men hade rest derifrån för omkring en vecka sedan, och man såg af dagboken, att hon ämnade sig till en gästgifvaregård, belägen på vägen till Petreas födelsestad, ehuru en annan väg än den hon kommit, och som var kortare, men äfven mycket sämre.

Sara var således på vägen till hemmet; ja, kanske var hon redan der! Denna tanke var en obeskriflig hugsvalelse för Petreas hjerta, som blifvit ytterst beklämdt vid beskrifningen på Saras tillstånd. Men då hon eftersinnade den långa tid, som förlupit sedan Saras afresa från staden, blef hon ängslig på nytt, och fruktade att Sara insjuknat på vägen derifrån. Gerna skulle Petrea, ännu samma afton velat vända om, och uppsöka Saras spår, men omtanka för hennes gamla vän afhöll henne, till och med från att tala derom. Assessorn mådde verkligen icke bra och behöfde hvila. Det kulna och regnduskiga vädret verkade ofördelaktigt på både hans kropp och själ. Det togs för afgjort, att man först morgonen derpå skulle fortsätta resan.

Assessorn hade sagt Petrea, att denna dag var hans födelsedag, och kanske var det tanken derpå, som gjorde att han hela den dagen var ovanligt vemodigt stämd. Petrea, som oändligt gerna ville göra honom litet muntrare, skyndade sig, medan han

om afton var borta för att uppsöka en bekant, att bereda en liten fest till hans återkomst:

Genom blommor och löf, som Petrea skaffade sig — Gud vet hvarifrån, (när människan riktigt vill något, *måste* medlen infinna sig) — genom ljus, eldbrasa, bord uppdukadt med Jeremias' älsklingsanrättningar m. m., frambringades, i det temligen otrefliga vårdshusrummet, den bild af comfort och behaglighet, som assessorn så mycket älskade.

Pappor och mammor och alla medlemmar af lyckliga familjer äro vana vid födelsedagsfester, blomsterkransar och uppdukade bord. Men ännu ingen hade firat assessorns födelsedag under hans ensliga vandring; han var icke bortskämd med detta lifvets små blomstersurpriser, (om vi få kalla dem så); derföre också var det med ett: Ack! af öfverraskning och innerligt nöje, som han från den mörka och våta gatan inträdde i det festliga rummet.

Petrea, å sin sida, var obeskrifligt hjertlig, och blef riktigt lycklig, när hon såg sina bemödanden att muntra sin gamla vän så väl lyckas. De båda tillbragte en angenäm afton tillsammans. Öfver olycksförebuden vid resan och de intryck de gifvit, gjorde man ömsesidiga bekännelser och gaf hvarandra små pikar, samt slutade med att stadfästa, att sådana förebud oftast förebådade — — ingenting. När de skiljdes för natten, tryckte assessorn Petreas hand med de orden: »en så glad afton har

ännu ej denna dag gifvit mig!» Tacksam för de orden, tacksam för hoppet att snart återfinna sin förlorade och begråtna ungdomsvän, gick Petrea till hvila. Men assessorn gick uppe länge ännu; midnatten såg honom skrifvande.

Man och qvinna! — det ordas mycket, särdeles i romaner om mannen och qvinnan, såsom skiljda väsen. Hur det är — människor äro de båda, och det är som människor, som moraliska kännande och tänkande varelser, som de förnämligast verka på hvarandra och på lifvet. Deras sätt, deras medel äro skiljaktiga, och det är denna olikhet, som under ömsesidig välvilja, ömsesidigt sökan-
de att förljufva hvarandras lif, frambringar något ljuft och fullkomligt.

Följande morgonen lystes af den klaraste sol. Men assessorns ögon voro dimmiga, såsom hade de njutit föga hvila. Under det han och Petrea frukostade, kallades han ut för att se om någonting på vagnen. Var det arfsynden från moder Eva, eller var det någon annan orsak, som gjorde att Petrea *då* hastigt närmade sig ett bord, på hvilket lågo assessorns papper och pengar färdiga att inläggas i resportföljen? Allt nog, hon gjorde det, hon gjorde hvad säkert ingen rättskaffens läsarinna skall förlåta henne — hon genomögnade hastigt ett af dessa papper, som helt nyligen hade emottagit tankens och pennans intryck, och hon — — tillägnade sig det! Snart derpå kom assessorn in och

som det hade blifvit något sent, skyndade han att lägga in sina papper; och — man reste af.

Vädret var herrligt och Petrea njöt som ett — nej, vida mer än ett barn, af föremålen, som mötte hennes blickar, och som nu efter regnet och i det klara solskenet, stodo liksom uti helgdagsglans. Verlden var allt ännu, och i sanning mer än någonsin en Zauberring för henne, icke mer den förvirrande, halft hedniska, utan den äkta kristliga, i hvilken hvarje ting och hvarje moment har sin betydelse, på samma vis som hvarje dagdroppe får sin strålande dagpunkt i solens ljus. Hösten var dessutom Petreas favorit-årstid, och dess rikedom gjorde äfven nu hennes själ rik på angenäma tankar. Det är tiden, då jorden ger gästabud åt alla sina barn, och glada och vexlande scener häraf uppfördes längs med vägen. Här reste kornåkern mot den blå himlen sina guldgula kärfvar, och skördefolket sjöng; der kretsade kring rönträdet purpurklasar granna flockar af qvittrande siebensvansar; vid ensliga backstugan vinkade potatesåkerns blommor, att frukten var mogen, och muntra sprungo små barfotabarnen åt skogen för att plocka lingon. Petrea tackade i sitt hjerta himlen för all oskyldig glädje på jorden. Hon tänkte på sitt hem, på sina föräldrar och systrar, på Sara, som snart skulle vara i deras krets, på huru hon (Petrea) skulle vårda och försörja henne, försona henne med lifvet och

sällheten. I den saliga, sköna morgonstunden, klädde sig alla tankar i ljus; Petrea kände sig mycket lycklig, och sprattet hon ämnade spela sin vän, assessorn med det röfvade papperet, bidrog äfven ej litet att uppspela hennes lifsandar till stor liflighet. »Hvaraf hjertat fullt är, deraf talar munnen!» och Petrea verkade ovilkorligt upplifvande på sin reskamrat, under det båda roade sig att med äpplen och päron bombardera små barn vid vägen, som — icke förskräcktes deraf.

De hade nu tagit samma väg, som den Sara skulle farit, och på första gästgifvaregården bekräftades deras förhoppningar, ty Sara hade varit der, och tagit skjuts derifrån till den nästföljande; allt på vägen till hemmet. Så förhöll sig äfven på trenne följande skjutsombyten, men på det femte ifrån staden förlorades plötsligen Saras spår. Man hade icke der sett någon resande såsom hon beskrefs, och hennes namn syntes ej i dagboken. Nej, stor oro för Petrea. Efter någon öfverläggning beslöto hon och assessorn, att vända om till den gästgifvaregård, hvarifrån de nyss kommit, för att söka utforska hvart Sara derifrån tagit vägen.

Emedlertid hade det blifvit afton och solen var i nedgången, då våra vänner tågade igenom en af Sverges dystraste och sämst beryktade skogar, om hvilken man nyligen sagt: »skogsdungarne rufva öfver minnen lika hemska, som de sjelfva, och mord-

monumenter stå utmed vägen. Numera falla väl icke bergens mantlar i så täta draperier som fordom; men ännu finnas dalar, der aldrig yxhugg dånade, och fjäll, dem solens stråle hittills icke vidrört.»

»Här ha två menniskor mördat hvarandra!» sade skjutsgossen med den gladaste min i verlden, i det vagnen höll stilla för att hästarne skulle få pusta, ty vägen var tung; och med piskan visade han på en hög af ris och stickor, som låg straxt framför de resande till venster bredvid vägen, och som hade någonting ohyggligt vid sig. Det är sed, att hvar förbigående kastar en sten eller sticka på en sådan blodmärkt plats, och så växer mordmonumentet under en samhällets fortgående förbannelse. Så stod det nu der, styggt och ohyggligt, midt ibland de sköna granarne, och det tycktes, som hade marken måst lemna det fulaste den ägde i missformade qvistar och förvridna trädrötter för att bilda högen. Men midt uti styggelsen hade en nyponbuske vuxit upp, och sträckte sina friska grenar ut mellan de torra risen, och som friska blodsdroppar glänste dess bär på högen belysta af solen, som nu i sin nedgång gjorde öfver den breda landsvägen en väg af ljus genom skogen.

»När den busken står i blomman,» sade Jeremias, betraktande den med sin uttrycksfulla blick, »måste den låta tänka på, att hvad samhället med

rätt förbannar, kan en högre makt med sin kärleks rosor öfverskyla.»

Solen drog bort sina strålar. Vagnen satte sig åter i rörelse, men just som hästarne skulle förbi högen, skyggade de så häftigt, att vagnen rycktes ned i diket och — stjelpte.

»Farväl!» ropade det inom Petrea till lifvet, men innan hon sjelf visste huru, var hon ur vagnen, och stod fullkomligt oskadd på mjuka ljunger. Med assessorn var det icke så väl. En svår stöt på högra benet gjorde honom omöjligt att stödja derpå, utan stor smärta. Några steg ifrån honom låg hans gamla betjent, som agerade kusk under resan, afsvimmad, och blödde starkt ur ett hål i hufvudet, och bredvid sina hästar stod lilla skjuts-gossen och grät. Stunden och belägenheten var icke den trelligaste. Men Petrea kände sig, efter första ögonblickets förskräckelse, fullkomligt lugn och rådig. Med begjutningar af regnvatten, som fanns i öfverflöd på stället, fick hon den afsvimmade till lif, och med sin näsduk förband hon hans hufvud. Sedan hjälpte hon honom att sätta sig upp, men stå förmådde han icke utan att svindla. Snart sutto husbonde och tjenare bredvid hvarandra, med ryggarne lutade mot en tjock furustam, och sågo rätt bedröfliga ut, ty fastän assessorn var vida mer bekymrad för sin betjent än för sig sjelf, och försäkrade, att hans egen åkomma var blott »ett lappri», var han dock ganska blek af smärtan, som den

förorsakade honom. Hvad var att göra? Hade man blott kunnat få vagnen upp ur diket, och de två blesserade männerna uti den, så hade Petrea satt sig upp på kusksätet och kört så godt som någon; ingenting var lättare, tyckte hon; men just de två första vilkorens uppfyllande var det svåra, och i närvarande belägenhet det omöjliga, ty vår stackars Petreas armar och händer voro alldeles icke vuxna hennes goda vilja och mod. Skjutsgossen sade, att en half fjerdingväg vid pass derifrån låg ett torp i skogen, nära landsvägen; men det stod icke till, att förmå honom sjelf springa dit, eller på något villkor lemna sina hästar. »Låt oss vänta!» sade assessorn tåligt och lugnt; »säkert kommer någon snart här förbi, som vi kunna bedja om hjälp.» Man väntade, men ingen kom, och med hvar minut mörknade skuggorna; det såg ut, som om menniskorna skydde den hemska skogen, vid denna timma. Petrea, ganska orolig för sin gamla vän, om han skulle länge förblifva på den fuktiga marken och i den tilltagande aftonkylan, tog därför inom sig ett tyst beslut. Hon bäddade in assessorn och hans betjent med alla plagg hon hade att tillgå, sin egen kappa deribland, glad att detta ej bemärktes af den förre, och sade derpå beslutsamt till honom: »nu går jag sjelf och skaffar oss hjälp; jag skall vara snart tillbaka!» Och utan att låtsas höra de förbud, böner och hotelser, hvarmed han sökte stanna hennes fart, sprang hon hastigt af, åt den

sidan der skjutsgossen sagt torpet vara beläget. Hon skyndade fram med snabba steg, i det hon sökte aflägsna alla tankar på personlig fara, och blott fästa sig vid hoppet att snart förskaffa sin vän hjälp.

Hastigheten af hennes gång tvingade henne om en stund att stanna, för att draga andan. Den starka rörelsen, som satte blodet i raskt omlopp, luftens friskhet, skogens skönhet och lugna storhet, ingaf henne nästan, i strid med hennes vilja och hjerta, en oemotståndlig känsla af välbehag och nöje; hvilken dock hastigt minskades då hon hörde det prassla i skogen. Vinden kunde det ej vara; kanske ett kreatur? Petrea återhöll sin ännu flämtande andedrägt. Det tasslade, det hviskade — det var — människor i skogen! Huru tapper, eller rättare sagdt, huru dumdristig Petrea i vissa ögonblick var, så drog sig nu hennes hjerta tillsammans, vid tanken på hennes ensamma, försvarslösa belägenhet, och på de skräckscener, för hvilka denna skog var beryktad. Dessutom var hon icke mer i de år, då människan står på flygande fot i lifvet, sorglös och öfverdådig; hon hade satt sig i lifvet, hade sitt stilla rum, sin lugna verkningskrets, som hon nu älskade mer än alla världens mest lysande äfventyr; icke underligt då om hon bäfvade tillbaka för de osköna och ohyggliga, som äro hemma på landsvägen. Med våldsamt klappande hjerta lyssnade ännu Petrea. Prasslet kom allt närmare. Ett

ögonblick tänkte Petrea att gömma sig på motsatta sidan om vägen, men i det nästa ropade hon tappert: »hvem är der?» Allt blef tyst. Petrea ansträngde sina ögon för att upptäcka någon på den sida, der bullret hördes, men förgäfvdes; skogen var tjock och det var blefvet ganska mörkt. Ännu en gång ropade Petrea, sägande: »är någon menniska der, så i Guds namn, kom olyckliga resande till hjälp!» Äfven rövare, tänkte hon, blifva bevekta af förtroende; och böner om hjälp kunna taga mordtankar ur deras hjertan!» Nu begynte åter prasslet i skogen och nu höjde sig röster af — — barn! En obeskriflig glädjekänsla genomfor Petreas hjerta. En hel armé, med Napoleon i spetsen, hade icke ingifvit henne en känsla af trygghet och skydd, som i denna stund dessa barnaröster. Snart kommo ur skogen två små barbenta människovarelser, en gosse och en flicka, som med mycken förundran gapade på Petrea. Hon gjorde sig dock snart bekant med dem, och de lofvade på hennes bön föra henne till deras stuga, som låg ett stycke derifrån. Under vägen gåfvo de Petrea lingon ur sina fallna näfverskåppor, och berättade henne, att de dröjt så länge ute, emedan de skulle »fösa hem kon,» men ej kunnat finna henne, hvaröfver den lilla tioåriga flickan var mycket bekymrad, ty »den sjuka frun skulle ha mjölk till qvällen.»

Under det Petrea, anförd af sina små skyddsen-
glar, vandrar genom skogen, vilja vi göra en ut-

flygt och berätta hvad som för några få dagar sedan tilldrog sig der.

För få dagar sedan tågade derigenom en reskärria, i hvilken satt en fru och en liten flicka. Då deingo i sigte ett litet torp, som gjorde, med sin blommande potatisåker, en vänlig ljusning i den täta skogen, sade frun till bonddrängen, som skjutsade henne: »Jag förmår icke mer! Stadna här; jag måste hvila en stund.» Hon steg ur, släpade sig, med drängens tillhjelp, fram till stugan och bad gumman, som hon träffade der, om ett glas vatten, och att få lägga sig ned ett ögonblick på hennes säng. Rösten, som bad om detta, var knappt hörbar och ansigtet dödsblekt. Den lilla flickan snyftade och gret bitterligen. Knappt låg den arma sjuka på den torftiga och föga snygga bädden, förrän hon sjönk i en djup dvala, ur hvilken hon först om tre timmar uppvaknade. Då fann hon, att bonddrängen, som skjutsat henne, hade burit in hennes saker i stugan, spännt sin häst från karran och ridit bort.

I tre dagar gjorde den sjuka flera fåfänga bemödanden att skilja sig vid sängen, men knappt hade hon gjort ett par steg, förrän hon måste sjunka dit tillbaka, och då darrade hennes läppar och några bittra tårar smögo ned för de bleka kinderna. Den fjärde dagen låg hon alldeles stilla, men på eftermiddagen bad hon gumman att skaffa henne en säker och redlig person, som, mot hederlig be-

talning, ville föra den lilla flickan till ett ställe, som ett bref, han skulle medhafva, närmare skulle anvisa honom. Gumman föreslog sin brorson, som en på allt vis bra och pålitlig karl, och lofvade, på den sjukas bön, att ännu denna dag gå och vidtala honom; men som han bodde temligen långt bort, fruktade hon att ej kunna vara tillbaka förr än sent på aftonen. Sedan hon gått, tog den sjuka fram ett papper och en blyhartspenna, och skref med svag och darrande hand följande:

»Jag hinner icke fram, — jag känner det! Jag sjunker innan jag hinner hamnen. O fosterföräldrar! goda systrar! Förbarmen er öfver min lilla, öfver barnet, som skall klappa på er dörr och räcka er min ödmjuka, men sista bön: låten henne få ett varmt hem, när hennes mor hvilar i sitt kalla! Sen huru god hon ser ut! Sen på hennes unga ansigte, att hon är bekant med nöden! — hon är icke lik sin mor; — jag tycker, att hennes milda drag påminna om henne, hvars namn hon bär och hvars englabild aldrig vikit ur min själ.

Fostermoder, fosterfader, goda systrar! — jag hade mycket att säga, men orkar blott litet. Förlåten mig! Förlåten mig den sorg, jag gjort er! Mycket har jag felat, men mycket har jag också lidit. En vandrerska har jag varit på jorden och ej haft hem någonstades, se'n jag lemnade er välsignade boning. Min väg har gått genom öknen;

— — en brännande samum har blåst på min kind,
— förbränt, förtärt.

I begrepp att lemna den verld, der jag så mycket felat och så mycket lidit, anropar jag er välsignelse! O, låt mig säga er, att den Sara, ni en gång kallade dotter och syster, dock ej är alldeles ovärdig den. Djupt har hon sjunkit, men hon har sökt resa sig ur fallet, och era bilder ha likt goda englar omgifvit hennes bättrings väg.

Det skall göra era ädla hjertan godt att höra, att hon nu dör ångerfull, men hoppfull; — — till barmhertighetens fader har hon satt sitt ödmjuka hopp.

Barmhertighetens hand har' på jorden vårdat min barndoms dagar; — sednare har den upplyft mitt döende hufvud och gjutit i mitt hjerta ett nytt, ett bättre lif: — den har fört mig att hoppas på förbarmaren i himmelen.

Fosterfader! du som var mig Hans bild på jorden, du som jag mycket älskat; — — milda fostermoder! du hvars röst ännu kanske kunde uppkalla lifvet i detta domnande bröst — — förbarma er öfver mitt barn; kallen henne ert barn! Och tack och välsignelse öfver er!

Det var aldrig min afsigt, att sjelf som en börda återkomma till ert hem. Nej! Jag ville blott föra min lilla till er dörr, se den öppnas för henne, och sen gå bort — gå undan tyst och dö. Men

jag skulle icke hinna fram! . . . Gud ledsage den fader- och moderlösa till er!

Och nu farväl! Jag förmår ej mer; — — det mörknar för mina ögon. På mina knän skrifver jag dessa sista ord. Föräldrar, syskon! tagen er an mitt barn. Må hon en dag låta er glömma modrens fel Förlåten! . . . Allt är mitt fel! . . . Jag anklagar ingen. Gud löne er och vare mig nådelig!

Sara.»

Med stor hast sammanlade Sara sitt bref, förseglade det och skref utanskriften. Utmattad af ansträngningen, sjönk hon sedan ned bredvid sitt sofvande barn, kysste det sakta, hviskande: «För sista gången!» Hennes fötter och händer voro som is, hon kände denna iskyla liksoin krypa genom sina ådror och sprida sig till hela hennes kropp, hennes lemmar stelnade, och hon tyckte, att en kall vind blåste på hennes ansigte. »Det är dödens!» tänkte Sara; »nensam och eländig är min dödsbädd; dock — jag har ej förtjent bättre!» Hennes medvetande blef allt dunklare, men i djupet af hennes själ kämpade ännu lifvets sista, kanske ädlaste makter, smärta och bön. Slutligen domnade äfven de, men icke för lång tid, ty nya intryck väckte plötsligen det inslumrande lifvet.

Det förekom Sara, såsom hade englaröster nämnt och upprepat hennes namn; lena händer

smögo med elektrisk eld öfver hennes stelnade lemmar, hennes fötter trycktes till ett bröst, der lifvet slog högt, heta droppar föllo uppå dem, och iskyllan tinade upp för dessa; så kände hon ett hjerta klappa mot sitt hjerta, och dödsviden på ansigtet vek för varma sommarflägar, kyssar, tårar o var det ej en dröm?! Men drömmen blef allt lifligare, allt klarare. Lifvet, det lifliga, ömma, varma lifvet stridde med döden och vann. «Sara! Sara!» ropade en röst full af kärlek och ångest, och Sara öppnade sina ögon och sade: «O Petrea! Är det du?»

Ja, visst var det vår stackars Petrea, hvars smärta vid Saras belägenhet och glädje vid hennes nu återvändande lif ej låta beskrifva sig. Sara tog Petreas hand och förde den till sin läppar, och det ödmjuka i denna rörelse, så olik den forna Sara, genomträngde Petreas hjerta. «Gif mig att dricka!» bad Sara med svag röst. Petrea såg sig om efter en läskande dryck, men intet var i stugan att finna, utom en kruk med litet grumligt vatten uti; ingen droppa mjölk; — och hon hade stannat i skogen! Petrea hade gifvit sitt hjertblod för några droppar vin, ty hon såg, att Sara var nära att dö af mattighet. Nu måste hon med känslor, som icke låta sig beskrifvas, gifva Sara af det dåliga watten, i hvilket hon sönderkramat några lingon, för att göra det mera vederqvickande. Sara tackade, som om det varit nektar.

»Finnes här i närheten något ställe, någon gård, der man kan träffa folk och få lifsmedel?» frågade Petrea sina små vägvisare. De visste intet, utom «byn», men i värdshuset der kunde man få allt hvad man ville, sade barnen. Det var väl ett godt stycke väg dit, men flickan visste en gångstig genom skogen, på hvilken man kunde komma snart fram. Petrea besinnade sig ej ett ögonblick, och sedan hon intalat Sara mod och hopp, skyndade hon sig, jemte den lilla raska flickan, på vägen till byn.

Flickan gick förut, och hennes hvita huckle lyste Petrea genom skogens mörker. Men gångstigen, som skogens barn gick så lätt och säkert, blef för Petrea en verklig prøfvostig. Än fastnade hennes kläder i det täta buskaget, än fick en utskjutande qvist fatt i hennes hatt och drog hennes hufvud på sned, än föll hon omkull öfver trädrötter och stenar, som mörkret och hastigheten, med hvilken hon gick, hindrade henne att undvika; och läderlappar flögo henne i ansigtet. Fåfängt reste sig skogen nu majestätligare än någonsin omkring henne, fåfängt tände sig stjernorna i skyn och skickade sina strålar ner i dess dunkla schackter, fåfängt sjöngo regnbäckarne i den tysta qvällen, under deras lopp nedför fjällen; Petrea hade nu intet sinne för naturens skönhet, och ljusen, som glimmade från byn, voro henne en kärkomnare syn, än alla firmamentets solar och stjernor.

Och ljus mer än vanligt strömmade i bleka strålar ut genom gästgifvargårdens immiga fönster, när Petrea ankom dit. Derinom brusade som i en bikupa. Fioler gnedo, polskan gick, kjortlar svängde omkring sopande väggarne, jernskodda klackar slog i golvet, och dammet stod upp i taket. Efter att förgäfves ha sökt menniskor utom dansstugan, blef Petrea nödsakad att gå dit in och såg genast, att här var bröllop å färde. Den förgyllda silfverkronan på brudens hufvud svigtade och darade under anfall och försvar af stridande partier, ty detta var just den heta stunden på Svenska bondbröllop, då man (som det kallas) dansar kronan af bruden. Det är hustrurna, som nu söka att eröfra den och med detsamma att tillfångataga bruden, som på det ifrigaste försvaras och qvarhållas af flickorna. I andra hälften af den stora stugan gick det ännu häfligare och mera larmande till, ty här sökte männerna dansa till sig brudgummen från gossarne, och man drogs och slets och knuffades obarmhertigt, under skrik och skratt; och medan polskan fortgick i hvirflande takt. Att gifva sig in i detta tumult, var för ett fint fruntimmer nästan lifsfara, men Petrea fruktade i detta ögonblick ingen fara, utom den att icke kunna snart skaffa sig gehör under detta vilda larm. Hon ropade och begärte tala vid gästgifvarn. Men hennes röst uppslukades alldeles i det allmänna skrålet. Hastigt slingrade hon sig genom de brottande och svängan-

de grupperna¹, fram till de tvenne spelmännerna, som med ett slags raseri gnedo på sina fioler och stampade takten med fötterna. Petrea fattade den ena i armen och bad dem för guds skull upphöra ett ögonblick. »Menniskolif berodde derpå.» Men man gaf ej minsta akt på henne och hörde ej hvad hon sade, man spelade och dansade med ett slags ursinnighet.

»Det här är för galet!» tänkte Petrea, »men jag skall vara ändå galnare!» Och härmed stjelpte hon omkull öfver musikanterna ett bord fullt med flaskor och glas, som stod invid dem. Vid denna dusch tystnade plötsligen musiken. Musikens afstannande lät de dansande häpna och se sig om. Detta ögonblick begagnade Petrea, gick in i hopen och ropade på gästgifvaren. Denne, som nu höll bröllop för sin dotter, kom fram; han var en tjock, något grötmyndig man, och hade tydligen tagit sig ett glas för mycket. Petrea sade i korthet hvad som händt, och bad om folk för att hjälpa upp den kullstjelpa vagnen, samt om något vin och fint bröd för en sjuk. Hon talade med ifver och bestämdhet; icke dess mindre stodo gästgifvaren och den af dans och dryck något rusiga hopen, betraktande henne med misstrogen undran, och Petrea hörde hviskas omkring sig: »den galna frun! Det är den galna frun! Nej, nej det är icke hon! — Jo det är hon!» Och man måste tillstå, att Petreas upprörda utseende och tillståndet af hennes

toilett, efter vandringens strapaser, gaf någon anledning till att tro henne vara litet förryckt; och detta samt hennes förvexlande med en annan person, kan förklara den obenägenhet att lemna henne hjälp, som hon här mötte och som för öfrigt icke hör till den svenska allmogens lynne. Å nyo uppmanade Petrea ifrigt och enträget gästgifvaren samt äfven bönderna att lemna henne hjälp, och lofvade hederliga drikspenningar.

Gästgifvaren ställde sig nu i en myndig position, hickade och sade med en sjelfklok mysning: »ja ja, allt det der är v'la godt och väl, det, men jag skulle väl vilja se något af d'e der hederliga drikspengarne, innan jag så der beger mig åstad efter kullstjelpta vagnar. Kanske när allt kommer omkring, så finnes hvarken det ena eller det andra. Man kan icke tro allt hvad som folk säger.»

Petrea kom med oro ihåg, att hon inga penningar hade med sig, men låt ingenting märka, utan svarade lugnt och bestämdt: »penningar skall ni få, när ni kommer der vagnen är. Men nu för Guds skull följn mig och det genast. Hvert ögonblicks dröjsmål kan kosta menniskolif!»

Villrådiga sågo männerna på hvarandra, men ingen rörde sig ur fläcken; det gick ett doft mummel genom hopen. Nästan förtviflad slog Petrea ihop sina händer, och tårar sprungo från hennes ögon, J det hon utropade: »ären J kristna menniskor och kunnen höra medvarelser vara i lifsfara,

utan att skynda dem till hjälp?!» Hon nämnde sin fars namn och embete och öfvergick från böner till hotelser.

Medan detta föregick inom hus, tilldrog sig utanföre gästgifvaregårdens port något, hvilket vi som hastigast vilja taga i ögnasigte.

Framför gästgifvargården stannade en rescalesch åtföljd af en liten Holsteinare, i hvilken sedan sutto fyra gossar, den äldsta omkring tio år gammal och tydligen stolt öfver att på egen hand regera ett par magra skjutshästar. Från caleschens kusksäte hoppade vikt, en något korpulent, jovialiskt utseende herre, och ur vagnen kommo efter hvarandra fyra små gossar, samt så mycket paker och knyten, så det var förunderligt. Derinne rörde sig en något magerlagd fru, med ett visst sträfsamt, men godt och gladt utseende och som med egen hand plockade alla sakerna ur vagnen, hvilka mottogos af en piga, samt af de fyra största gossarne; den yngsta satt på sin fars arm.»

»Kan du ännu hålla i något, Jakob?» frågade frun en af gossarne, som stod fullpackad ända upp till hakan. »Ja, med — näsan!» svarade han muntert. »Nej, nej mamma lilla; icke hela matsäckspåsen! Det är alldeles omöjligt!»

Modern skrattade, och i stället för matsäckspåsen sattes ett par böcker, under den lilla näsans beskydd. »Akta buteljerna gossar!» förmanade modern vidare,» och höll väl räkning på dem; tio sko-

la de vara! Adam! stå inte och gapa, min gosse, utan tag emot och tänk på hvad du gör. Akta väl flaskan med mammas elixir! Hvad det är för ett larm derinne! Komma de ut? Kom hit mina gossar! Adam, se efter David! Jonathan stå här! Jacob! Salomon hvar är du Sem och Seth håll er i styr!»

Detta var ögonblicket, då man genom dansrummets öppnade dörrar hade blifvit varse de resandes ankomst, och då värden skyndade ut att mottaga dem. Många följde honom och bland dessa Petrea, som hastigt afbröt sitt tal till bönderna, för att anropa de resandes bemedling, till att förskaffa henne en skyndsammare hjälp, än hon eljest kunde hoppas.

»Mitt herrskap!» utropade hon med en röst, som vittnade om hennes sinnesrörelse, »jag vet ej hvilka J ären (och skymningen hindrade henne att se det), men jag hoppas J ären kristna, och ber er då för Guds skull» . . .

»Hvems röst är detta?» afbröt här lifligt en väljudande manlig röst.

»Hyem talar?» utropade Petrea häpnande.

Ännu några ord vexlades, och plötsligen flögo namnen: »Petrea! Jacobi! Louise!» jubilerande från trenne munnar, och Petrea, Jacobi och Louise slöto hvarandra i innerlig, syskonlig omfamning.

»Moster Petrea! Moster Petrea!» jubilerade de åtta gossarne, hoppande rundt omkring henne.

Och Petrea grät af glädje att ha träffat på, icke allenast goda kristne, utan sin allrakristligaste svåger och hofpredikant, och »vår äldsta», hvilka med sina förhoppningsfulla telningsar, »berserkarne», voro stadda på resan hem till föräldrar och pastorat.

Ett ögonblick derefter rullade vagnen med Petrea, Louise och Jacobi, åtföljda af ridande bönder, i fullt fyrsprång inåt skogen, öfver hvilken halfmånen nu steg, gjutande i dess dunkla skakter och i Petreas bedjande blickar sitt tröstfulla ljus.

Vi lemna Petrea med sina släktingar, som under resan ner till föräldrar och pastorat inträffade i rättan tid för att rädda henne ur en högst pinsam belägenhet. Vi äro nu fullkomligt vissa, att assessorn får hastig hjälp, att Sara får både vin och af Louises elixir, att Petreas hjerta blir hugsvaladt och hennes toilett i ordningställd, och vi vilja till stöd för vår säkerhet anföra följande stycke ur ett bref från Louise, som dagen derpå afgick till hemmet:

»Jag är nästan öfvertygad om, att med sorgfällig vård, passande diet, och framför allt, vänliga omgifningar kan Sara ännu återkallas till lif och helsa. Men nu är hon så svag, att vi omöjligt kunna tänka på att resa med henne, förr än om några dagar. Och i alla fall förtviflar jag om att få henne med oss, så vida min far ej kommer sjelf och hemtar henne. Hon vill icke, säger hon

»bli en börda för vårt hem!» Ack! Nu är det en glädje att öppna för henne hem och hjerta! Hon är så förändrad! Och hennes flicka är — en liten engel! Assessorn behöfde för sitt ben väl komma till staden, men han vill icke lemna Sara, som så väl hehöfver hans hjälp. (Hans betjent är utan all fara.) Petrea är superb, oaktadt alla strapatser och äfventyr. Hon och Jacobi uppmuntra oss alla. Så som det nu är, kunna vi ej bestämma dagen för vår ankomst. Men bättrar Sara sig, som det nu ser ut, så reser väl Jacobi i morgon fram med gossarne. Det blir för dyrt med dem alla här på värdshuset. Gud låte oss alla snart samlas i vårt älskade hem.»

En timma efter detta brefs emottagande, afreste lagmannen med en ifver, som om det hade gällt hans lif. Han reser från hemmet till värdshuset; vi deremot ämna oss nu från värdshuset och till

Hemmet.

Liljor blomstrade i hemmet på den tjugonde Septembers vackra morgon. De tycktes sticka upp i Gabrielles spår. Sjelf som en lilja hvit, gick modren sakta omkring i sin fina morgonrock, torande med en handduk minsta damstoft bort från speglar och bord. Ett högre glädje-uttryck än vanligt lifvade hennes ansigte, en fin rodnad skimrade på

de eljest så bleka kinderna, och läpparne rörde sig ovillkorligt, såsom för att tala ömma och fägnande ord.

Bergström klädde farstuga och trappor med granna blommor och löf, så att de bildade fortlöpande guirlander längs med de hvita murarne; och icke litet förtjust var han öfver sin egen smak, som Gabrielle dessutom ej uraktlät att prisa. Men fast en ovanlig stor verksamhet rådde denna morgon i huset, var det dock med det samma ovanligt tyst; man talade blott med sakta röster, och vid minsta buller sade modern »tyst! tyst!» Det kom sig af, att det förlorade men återfunna barnet sof i föräldrahemmet.

Hon hade kommit aftenen förut, och vi ha förbigått detta uppträde, som Saras stora förändring och tillstånd gjorde skakande och sorgligt; dock ville vi nog, att den känslige läsaren sett den manliga tår, som rann på lagmannens kind, när han lagt den återfunna dottren vid modrens bröst; vi hade velat visa honom den olyckliga, när hon, med händerna korslagda på sitt bröst, låg på den snöhvita, friska bädd, på hvilken modren sjelf utbredt de fina lakanen, huru hon blickade på barnet, hvars säng stod vid hennes, på de älskade, som omgäfvat henne kärleksfullt, och sedan upp till himlen, men kunde ej tala; — och vi hade unnat hvem som helst att se det Jacobiska paret i föräldrahemmet denna första afton, och huru kring dem

klasade sig Adam och Jacobi, tvillingarna Jonathan och David, dito Sem och Seth, samt Salomon och lilla Alfred.

De voro välbildade barn och togo sig särdeles väl ut i den för alla lika dräkten och som bestod uti en blus af mörkt tyg, öfver hvilken den snöhvita skjortkragen vek sig tillbaka, lemnande halsens stängel fri, med dess lifliga, färgrika blomma; det smärta lifvet omslöts af ett smalt, blankt läderbälte. Så berserkarnes lätta tropp.

Men vi återvända till vår ljusa morgonstund. Eva och Leonore voro i trädgården och plockade med egna händer några utkorade astrakaner samt päron, hvilka skulle pryda middagsbordet. De voro ännu glänsande af daggen och för sista gången stänkte solen dem med purpur vid domherrarnes sång. Systrarne hade talat om Sara, om lilla Elise, som de skulle uppföstra, om Jacobi, och deras tål föll sig gladt; sedan gingo de till andra ämnen.

«Och i dag — sade Leonore — afgår ditt svar till öfverste R. Ditt sista nej! Och du känner dig alldeles tillfreds dervid?»

«Ja, alldeles; ack Leonore! Hur hjertat kan förändra sig! Jag kan nu alls ej förstå, att jag en gång älskade honom!»

«Det var ändå besynnerligt, att han skulle ånyo fria till dig, och det efter så många års skiljsmässa.

Han måtte ändå ha älskat dig mer än de andra, han gjort sin cour till.»

«Jag tror inte det; men . . . ack Leonore! ser du det sköna äpplet! Det är alldeles klart! Kan du komma åt det? Nej! Jo, om du klifver upp på den der gren!»

«Skall jag ha så mycket besvär? Det var ju fasligt! Nå så måste jag väl! Men tag emot mig, om jag skulle falla.»

Här blefvo systrarne afbrutna af Petrea, hvars utseende vittnade om att hon hade något intressant att säga dem.

«Se här, Eva,» sade hon, i det hon satte ett skrifvet pappersblad i hennes hand, «har du något till morgonläsning. Nu måste du blifvit öfvertygad om hvad du hittills ej velat tro på! Och jag vill kalla dig en sten, en stock, en automat utan själ och hjerta, om du efter detta icke . . . ja le nu, du skall ej le, sedan du läst detta. Leonore! Kom söta Leonore; du måste läsa med, och du skall gifva mig rätt. Läs systrar, läs!»

Systrarne läste följande anteckningar af assessorns hand:

«Säll den enslige, ringe! Han får mogna och friskna i ro.»*) Sköna ord! och hvad bättre är — sanna.

Hittebarnet har sannat dem. Han var sjuk till hjertat och lynnet, sjuk vid verlden och vid sig sjelf.

*) Ur Törnrosens bok.

Men han var bland de ringa, obemärkta, och så fick han vara mycket allena, allena uti i friska, tysta skogen; allena med den store läkaren, som allena kan bota hjertats djupa sår och — det har blifvit bättre med honom.»

«Nu börjar jag begripa den store archiatern och den diet han föreskrifvit mig. Jag fruktade egoismens kräfte och ville dricka mig fri från den, i kärlekens nektar. Men han sade: Jeremias, icke den drycken: utan försakelens! Den är mera blodrenande.»

»Jag har druckit den. Jag har älskat henne i tjugu år, utan fordran och utan hopp.»

»Jag fyller i dag sextiotre år. Den tilltagande plågan i min sida har befallt mig lemna patienternas trappor, och säger mig, att jag ej har många trappsteg qvar till min graf. Det må vara mig tillåtet att lefva mina återstående dagar mer uteslutande för henne.»

»På «Gubbens ros» vill jag lefva för henne, ty det står i mitt testamente, att «Gubbens ros» tillhör henne, tillhör Eva Frank.»

»Jag vill försköna den för henne; jag vill sätta sköna blommor och träd der för henne. Vindrufvor och rosor skall jag uppdraga der. Äldern skall ock en gång gripa henne och låta henne vissna och förtynas. Men då skall gubbens ros blomstra för henne, och doften af min kärlek välsigna henne, när fula gubben ej mer vandrar på jorden. Hon skall

taga sina kära systrar dit med sig, och der höra foglarnes sång och se solens glans på naturens älskeliga föremål.»

«Jag vill hvila mig vid dessa tankar, under de ensliga månader, eller — år, jag skall tillbringa der. Nog blir mig mången dag tung, och de ensamma aftnarne långa! Visst vore det godt att der ha nära sig en kär och mild vän, till hvilken man hvar dag kunde säga: «god morgon! Solen är skön!» eller (när den är borta) i hvars ögon man kunde se en bättre sol; — en vän med hvilken man kunde njuta böckerna, naturen, — allt hvad Guds godhet ger; — hvars hand man kunde trycka i den sista, svåra stunden och säga: «god natt! Vi mötas åter; — i morgon, — hos kärleken sjelf, — hos Gud!»

«Men men Hittebarnet skulle ej finna hem på jorden!»

«Nå väl! Han bittar väl snart till ett annat hem, och han skall säga till husbonden der: «Fader! förbarma dig öfver mina rosor!» Och till människornas boning skall han säga: «tråkig var du mig verld! Men tack för ditt goda ändå!»

När systrarne slutat att läsa, lågo några klara tårar på bladet och glänste i solens ljus. Leonore torkade sina ögon och vände sig till Petrea, frågande:

«Men Petrea, huru har detta blad kommit i dina händer?»

«Tänkte jag inte det skulle komma!» sade Petrea. «Du skulle aldrig göra så svåra frågor, Leonore! Se nu fråga Evas ögon med, — och så allvarsamt! Tror ni kanske, att assessorn smugit det till mig? nej, från den misstanken måste han befrias, om än — på min bekostnad. Ni vill veta hur jag fått detta papper? Nå väl! Jag har stulit det, systrar, stulit det under resan, om morgonen efter natten då det skrefs. «Men Petrea!» — Men Petrea, ja! j goda, nu är det för sent att ropa «men Petrea!» Nu vet ni assessorns hemlighet; nu må ni göra hvad era samveten bjuda. Mitt är förhärdadt. Ni må förskräckas och fasa för min gerning — jag frågar ej derefter! Må hela världen exkommunicera mig, — jag bryr mig ej derom! Eva! Leonore! Systrar! Petrea lade hastigt sina armar om hvar sin systers hals, drog dem till sig, kysste dem leende med en tår i ögat och försvann.

Litet längre fram på förmiddagen, finna vi Eva och Gabrielle på besök i den vackra, helt nära vid staden liggande prestgården, der fru Louise är i fullt rumor med alla sina saker, under det att Jakobinerna med far och morfar svärma kring åker och äng. Den lilla fyra-åriga Alfred, ett ovanligt qvickt och älskvärdt barn, är allena hemma hos modren; han gör särskildt sin «cour» för Gabrielle och anser sig böra roa henne, hvarföre han tar fram Noachs

ark och presenterar för henne med sin lilla klara barnröst, «Cham och Chamina, Sem och Semina, Japhet och Japhetina!»

Sedan alla «hur står det till?» blifvit besvarade emellan systrarne, löser Gabrielle papperet af en korg, som Ulla burit fram, och ber Louise hålla till goda litet kalfstek och pastejer. Vi tyckte du skulle behöfva litet färskt efter resan, och innan du sjelf hunnit få ditt skafferi i ordning. Smaka på en pastej! De äro fyllda med köttfärs, och jag försäkrar dig, att de äro bakade «efter syndafloden».

«Verkeligen!» svarade skrattande Louise, «de äro också delikata! Se der har du en, min lilla trulls! Men stå inte och se så snål ut en anuan gång. Tack, tack söta systrar! Ack, hvad det är roligt få åter komma nära er och hemmet. Hvad ni alla se friska och lyckliga ut! Och Petrea! Hvad hon har tagit sig. Hon har fått någonting lugnt och förståndigt; hon har vuxit i sin näsa, och hon klär sig hyggligt; — hon är riktigt nu som folk är mest. Och ser ni — här har jag en magnifik, varm stoppad morgonrock åt henne, som skall hålla henne varm oppe på hennes vindskammare! Är den inte superb? Kostar bara 10 riksdaler riksgälds!»

«Åh märkvärdigt! Dråpligt! Öerhördt! Ja är det icke? Det är ett plagg för lifstiden. «Hvad det är för en vacker krage Eva har! Jag tror minsann, att Eva har embellerat; du var och du är familjens ros, Eva! Du ser helt ung ut, och du har blifvit fet!

Det kan jag då icke skryta af att ha blifvit; men man blir icke fet på att ha åtta gossar att sträfvä för. Vet ni systrar, att jag veckan innan jag reste från Stockholm klippte till ett hundra sex skjortor! Jag hoppas få litet god sy-hjelp här hemma. Ser ni! Det här fingret är belt hårdt och knöligt der-efter. Gud välsigna gossarne! Sin möda har man med dem! Men säg mig, hur är det med mamma? Man har jemt skrivit mig till, att hon var bättre, och ändå finner jag henne grusligt affallen! Det just kostar på mig att se henne. Hvad säger assessorn?»

«O!» svarade Gabrielle ifrigt, «han säger, att hon skall bli bra; och det har ganska visst ingen fara. Hon bättrar sig för hvar dag.»

Eva såg icke hoppfull ut som Gabrielle och hennes ögon tändes i det hon sade: «gå blott höst och vinter väl förbi, så hoppas vi, att våren»

«Och vet ni,» afbröt Louise lifligt, «hvad jag har tänkt på? Hon får lof att komma och bo hos oss i vår och nyttja mjölkkur! Det här rummet, med utsigten åt den vackra björkhagen, skall hon bo uti; och njuta af landluften och det gröna, och mjölken och allt hvad godt landet har och jag kan skaffa! — — — Visst skulle det göra henne godt? Tror ni inte hon blir frisk då? Tycker ni inte, att det är en ljus idé af mig?!» Systrarne funno den verkligen ha ljus uti sig, och glad fortfor Louise:

«Nu måste jag visa er hvad jag har åt henne! Ser ni dessa två damast-frukostdukar och dessa sex

frukost-servietter! Allt hemspunnet! Så jag har blott haft väfvarlön att betala. Nå, hvad tycks om?»

«Åh förträffligt! förträffligt!»

«Åh mycket, mycket vackert! Hvad det skall bli välkommet!»

«Och ni måste se hvad jag har åt min far! — — Ack det har Jacobi i sin vasch! Och der ligger ett och annat till; — ni ska få se, ni ska få se!»

Gabrielle sade skrattande: «hvilken oppsjö af saker! Det syns på dem, att kassan är i godt stånd!»

«Gudskelof nu går det väl an dermed, fast ni må tro, att det var svårt de första åren. Men vi begynte genast att rätta mun efter matsäcken. Alltsen vi gifte oss har jag haft kassan om händer. Jag är min mans skattmästare; han lemnar mig allt hvad han får in, och tar sedan ut af mig hvad han behöfver, och det har burit sig rätt bra på det viset. Gudskelof! när man håller rätt af hvarandra, så bär sig allting.

«Jag är lyckligare än jag förtjenar, med en så bra och god man och snälla barn. Hade blott min lilla flicka; — vår lilla Visen lefvat! Ack! det var en glädje när hon föddes efter de åtta gossarne! Jacobi och jag gråto af glädje. Och sedan var hon i två år vår högsta fröjd. Jacobi riktigt dyrkade henne; han kunde sitta hela timmar vid hennes vagga och se på henne och kände sig så lycksalig, när han höll henne på sina knän. Men också var hon för obeskrifligt älskvärd, så god, så hvit, så

stilla, så blygsam! En riktig liten Engel! Ack det var svårt att mista henne! Jacobi sörjde så, som jag aldrig sett en karl sörja. Men hans lyckliga lynne och hans fromhet ha kommit honom till hjälp. Det är nu öfver ett år se'n hon dog. Ack! aldrig, aldrig glömmmer jag henne, min lilla flicka!»

Louises tårar runno ymnigt; systrarne måste gråta med henne. Snart dock återvann Louise sin fattning, och sade, i det hon torkade sina ögon: «nu ha vi också den sorgen med lilla Davids ben! Men ingen fullkomlig lycka finnes här i världen; och vi ha heller ingen rätt dertill. Förlåt mig att jag bedröfvat er! Och låt oss tala om någonting annat, medan jag stökar litet om med mina saker. Berätta mig litet om våra bekanta. Tant Evelina lefver väl?»

«Ja, och sitter som mormor för fem barnabarn, älskad och ärad af alla på Axelholm! Det är en för hygglig familj som hon ser omkring sig, och har den lyckligaste ålderdom!»

«Det var roligt att höra! Men hon förtjenade också att vara älskad och hedrad. Är hennes Karin gift också?»

«Ack nej, Karin är död! Och det har varit henne en stor sorg. De voro så lyckliga tillsammans!»

«Kors, är hon död? ack ja, jag mins nu, att ni skref att hon dött i ser ni den här kläd-

ningen systrar! En present af min lilla man! Är den inte vacker? Och högst modern sedan! Jo-o, min kära Gabrielle! Det är inte värdt att du gör så tvetydiga miner! Den är rätt vacker och på modet, det försäkrar jag dig!»

«Men å propos hur mår hofpredikanten? Lefver ännu i ny upplaga? nå det var bra! Jag skall ta den på mig till middagen för att skrämma Jacobi. Jag skall säga honom att jag härefter tänker bära den, för att hedra hans egen utnämning till hofpredikant.»

Alla skrattade.

«Men säg mig nu,» fortfor Louise, «hur skall det tillgå vid vår stora syrris? Hur ha ni tänkt er sjelfva momangen?»

«Jo, så här. Vi ha stort kaffe i trädgården på eftermiddagen. Derunder inleda vi fint ett samtal öfver tomten bortom planket och titta i springorna och skola snart derigenom framkalla den vanliga önskan: «den som kunde få ned detta!» Nå väl! Vid denna signal, skola dina åtta gossar löpa löst på skranket och»

«Hvad tänker ni på? Nog Gudskelof äro mina gossar starka och raska, men det skulle i sanning behövas berserka-krafter till att

«Var icke rädd,» svarade systrarne skrattande. «planket är afsågadt vid foten och så mycket fast, att något brakande förorsakas vid fallet, för effek-

tens skuld. Bedriften blir icke svår; dessutom skola vi alla löpa till storms om så behöfves.»

«Åh bevars! Är det så beskaffadt, skola nog mina gossar utföra saken; och à propos! Jag har några buteljer alldeles utsökt sockerdricka med mig, som visst min far skulle tycka om och som skall komma väl till pass, om vi skola — som väl är tillbörligt, dricka några skålar vid tillfället.

Under detta samtal hade lilla Alfred förgäfvets gått och utbjudit två kyssar och höll på att bli litet stött då han ej fann någon afsättning på sin vara, men på en gång tog han sitt parti, föll Gabrielle om halsen i det han utropade: «Nu ser jag att moster nödvändigt behöfver en kyss!» Och det var ej moster Gabrielles fel, om den söta gossen ej blef öfvertygad om, huru alldeles oumbärlig hans present var.

Men Louise stökade med sina saker. «Här har jag ett västtyg åt Bergström och här en halsduk åt Ulla och för henne denna lilla qvast till att damma af speglar och bord! Blir den inte syperb? och se här en pust åt gamla Brigitta och dessa småsaker!»

«Nå, då skall gumman bli lycklig! Hon är vid lite kinkigt humör ibland, men ett kaffekalas och några små presenter försona henne med hela världen; och i dag får hon båda delarne!»

«Och se hvilket ypperligt väder denna pust har!

Den kan få den suraste ved att brinna! — se hur dammet flyger för den!»

«Uh! Man kan bli bortpustad sjelf!» sade Gabrielle skrattande.

Under det systrarne höllo på att pusta, damma, och Louise att beundra sina inventioner, kom lagmannen in, glad och varm.

«Hvilken verksamhet!» utropade han skrattande. »Jag skall hälsa dig från man och barn Louise! Dina gossar tycker jag just om. Vakna, lifliga gossar! Lydiga och snälla också! Lilla David är en liten yr baddare och en galant pojke! Men hvad det är skada att han skall vara så halt!

Rodnande af innerlig glädje vid detta beröm för sina gossar, svarade Louise hastigt på klagan öfver lilla David: «Min far skulle höra hvilken talang han har på violoncell! Han blir en annan Gehrman!»

«Nå det var bra! En sådan stråke är värd två ben! Men jag har knappt fått se på dig ännu, Louise! Kors! hvad det var roligt att du skulle komma så nära oss igen! Nu tänker jag få se dig alla dagar. Och du kan just behöfva vår friska luft här på orten! Du har magrat! men — jag tror minsann att du har vuxit!» Skrattande sade Louise att tiden dertill nog var öfver för henne.

Systrarne hade äfven, emellan sig, sina anmärkningar öfver Louise. De glädde sig att se henne «så lik sig med alla sina saker!»

«Embellerat har hon just icke! men, man kan

icke embellera i evighet. Hon ser god och bra ut; — alls icke domkyrka mer! Hon blir en förträfflig prostinna! »

Vi flytta oss nu till Saras rum.

När ett älskadt och skuldfritt barn, efter utståndna lidanden återvänder till föräldrars famn, till ett kärt hem, hvem kan säga den ljufva förtjusningen af dess tillstånd. Den rena njutningen af alla hemmets behag, af anhörigas ömhet, af att åter vara som ett lyckligt barn i föräldrahuset, det ljufva öfverlemnandet till den himmelska känslan af att åter vara hemma?! Men den brottsliga!

Vi ha sett en målning öfver den förlorade sonen, som vi aldrig förgäta. Det var återföreningens stund. Fadren öppnar för sonen sin fulla famn; han sjunker ned och döljer i den sitt ansigte. Djup hjertats förkrosselse nedböjer honom så och på den bleka kinden — det enda som man ser af ansigtet — rinner en tår — en ångrens och smärtans tår. Den säger allt. Må den gyllne ringen sättas om hans arm, må den gödda kalfven bäras fram till gästabud för honom; — han kan icke känna sig lycklig, han kan ej vara glad! Ur minnets källor framqväller den förbittrande tåren.

Så var det med Sara, och det i samma mån, som hennes hjerta verkligen var renadt och förädladt. När hon efter en uppfriskande sömn vaknade i sitt fordna hem och såg bredvid sig sitt barn sovande på mjuk och snöhvīt bädd, när hon vid den

inträngande morgonsolen såg allt omkring sig så helgdags rent och friskt, när hon såg hur kärlekens trogna minne hade bevarat hennes ungdomstycken, när hon såg sina fordna älsklingsblommor, astrarne, stråla från alabaster-urnan på kakelugnen, och när hon tänkte hur allt varit och hur allt var, så -- grät hon bittert.

Petrea, som läsande vid ett fönster i Saras rum, afvaktade hennes uppvaknande, stod nu snart vid hennes säng, med hjertliga och lugnande ord.

«O Petrea!» sade Sara, tryckande hennes hand till sitt bröst, «låt mig tala med dig! Mitt hjerta är fullt. Jag känner att jag kan säga dig allt och att du skall förstå mig. Jag har ej kommit sjelfvilligt hit. Din far tog mig med sig. Han frågade mig ej; han tog mig som ett barn; och jag lydde som ett sådant; jag kände mig svag; jag tänkte: kanske dör jag snart! Det vore ljuft få dö under hans tak! Men denna natt under hans tak har gifvit mig krafter. Jag känner nu att jag skall leva! Hör mig och bistå mig, Petrea! ty så fort mina fötter bära mig så måste jag härifrån! Jag vill icke vara en börda för detta hem! Besläckad och föraktad af världen, vill jag ej med min närvaro oreña denna helgedom. Redan har jag i Gabrielles blick läst skygghet för mig; . . . o! mitt vistande här skulle bli mig sjelf en plåga. Må min oskyldiga lilla, få dröja i detta välsignade hem! Jag måste härifrån: Dessa lifvets behag; detta öfverflöd äro ej för

mig! . . . De väcka mina qval! Armod, arbete — det är för mig. Härifrån vill jag, bör jag; — men vill ej göra sorg; ej synas otacksam! Hjelp mig, Petrea! Tänk för mig hvad jag skall göra, hvart jag skall gå!»

«Jag har redan tänkt derpå!» svarade Petrea.

«Har du?» sade Sara, gladt öfverraskad och häftade forskande på henne sina stora ögon.

«Kom och dela min enslighet!» fortfor Petrea hjertligt. «Du vet att jag, ehuru i mina föräldrars hus, är likväl bosatt såsom för mig sjelf och har den fullkomligaste frihet. Bredvid min vindsammare är en annan, en tarflig, men fredad boning, som skulle vara efter din önskan. Kom och bo der! «Der skall du lefva fullkomligt efter ditt behag, vara allena, eller blott se mig, till dess lugnare dagars stilla inflytande drar dig in i familjekretsens oskyldiga lif och glädje.»

«Ack Petrea, du är god! Men du kan icke närma till dig en illa beryktad varelse, och du vet icke . . .»

«Tyst, o tyst! Jag vet nog, ty jag ser och hör dig. O Sara! Hvem är jag, att jag skulle draga mig ifrån dig? Gud ser till hjertat, och han vet hur svagt och felande mitt är, om äfven mitt yttre lif förblifvit rent, om de omständigheter, de omgifningar som skyddat mig, gjort att mina gerningar varit oskyldiga. Jag känner mig dock, och har ingen allvarligare bön till Gud än den: «förlåt mig mina synder!» Får jag ej bedja den vid sin sida. Kunna

vi ej följas åt under vår återstående vandring? Båda ha vi sett ned i månet lifvets djup; båda se vi nu ödmjukt upp, sträfvande mot ljusa höjder. Gif mig din hand! Du var mig alltid kär! Såsom i ungdomsåren så känner jag mig nu dragen till dig. Låt oss gå! Låt oss åtminstone försöka vandringen tillsammans. Mitt hjerta begär det och ditt, Sara! säger det icke dig, att vi kunna passa för hvarandra och bli lyckliga tillsammans?»

»Skall jag ej bli en börda för ditt lif? Som starkare kunde jag tjena dig, kunde förtjena mitt eget bröd med mina händers arbete, såsom jag gjort det under dessa sednare år! men nu?!»

»Nu . . . lemna dig blindt till mig! Jag har nog för oss båda. Sedan, när du blifvit starkare, skola vi hjälpas åt!»

»Mitt föröddas lif, — mina bittra minnen skola de ej göra mig tung, mitt lynne dystert? Skola ej mörka andar ännu få makt med den, som så länge var i deras våld?»

»Ångern är en gudinna; hon beskyddar den som felat!» Och om en hedning kunde säga så, huru mycket mer en kristen! O Sara! sjelfva den förkrossande ångern — jag vet det, — kan för denne blifva en kraft till upprättelse, till förnyadt lif. Den kan väcka en vilja mäktig att öfvervinna allt. Den har upprest mig; den skall uppresa dig. Du står i midten af ditt lif; — ännu ligger för dig en lång framtid; du har ett älskvärdt barn, vänner, ett

evigt lif att lefva för. Lef derföre! och du skall få se huru småningom natten sjunker undan, dagen stiger och allt reder och förklarar sig. Kom, och låt oss förenade arbeta på lifvets viktigaste verk; det -- att blifva bättre!»

Sara hade rest sig upp i sängen under dessa ord; nya strålar tändes i hennes ögon. »Jag vill!» sade hon, »o Petrea! en engel talar genom dig! Dina ord stärka och lugna mig förunderligt; — jag vill begynna å nyo!»

Petrea tryckte Sara till sitt bröst och sade ett varmt, innerligt tack! Sedan tillade hon lugnande: »Och nu var ett godt barn, Sara! Alla sjuka och svaga äro barn; — låt dig vårdas och föras som ett sådant, lugnt och öfverlåtande; — gläd dermed dem som omgifva dig nu, och som vilja dig så väl! Innan du blir betydligt bättre, kunna vi ej tänka på någon flyttning. Det skulle bedröfva alla här.»

I detta ögonblick öppnades dörren och modren blickade frågande in. Hon log så kärleksfullt i det hon slöt Sara i sina armar. Leonore följde henne, men när hon såg Saras upprörda sinnesstämning, gick hon åter ut, och kom snart tillbaka med en frukostbricka betäckt med goda saker, och nu täflade skämtsamma och muntrande ord om att förströ och upplifva den återfunna. Gamla talesätt uppfärskades och gamla bekantskaper förnyades.

»Känner du igen madam Folette? Hon är nyss

reparerad. — Får hon den äran att slå i en kopp åt dig? — Det är din gamla kopp med stjernorna! — Den blef med madam Folette frälst ur branden, och den här lilla, med törnrosknoppen, är ämnad till vår lilla Elise. — Du måste ändteligen smaka på de här kringlorna! De ha icke varit med i arken! — »Vår älsta» skulle knappt anse dem värdiga, icke antika nog; — komma ur vår bak-ugn just på morgonqvisten! — Vår »lilla fröken» har sjelf valt de vackraste åt dig och fyllt korgen med dem. — Få se om icke assessorn till och med gillar det »hem-baket?» — — o. s. v.

Lilla Elise hade emedlertid vaknat och såg med klara blå ögon på stora Elise som lutade sig ned till henne. De voro verkligen lika hvarandra, som ofta dotter dotter och mormor, och tycktes redan känna sig släkt. När Sara såg sitt barn i Elisens armar, fyllde, för första gången, rena glädjetårar hennes ögon.

Jag undrar om mina läsarinnor ha nerfver till att bevittna berserksbarnens bedrifter, vid trädgårdsplankets omkullramlande? Jag kan icke tro det, och tar därför med läsarens tillåtelse — ett litet skutt förbi dagens stora uppträde, öfver det nedfällda planket — som ramlade så hastigt att berserkarne allesammans ramlade omkull deröfver — och in på den nya tomten, der vi finna familjekretsen församlad, sittande på blomprydda tufvor, under en hög björk, som vaggar öfver den sin gulnade

krona. Septembersolen lutande mot nedgången, upplyser gruppen, och skimrar genom alarne vid ån, hvilken, sakta sorlande, flyter i blåa bugter kring den nya tomten, som den förskönar och begränsar.

Tårar glänsa i familjefadrens ögon, men han talar icke. Att se sig föremål för så mycken kärlek, tanken på framtiden, på sin älsklingsplan, fadersglädje och stolthet, tacksamhet mot de sina, mot himmelen, allt förenar sig att fylla hans hjerta med de ljufvaste känslor, som kunna välsigna ett människobröst.

Modren har med Eva och Leonore straxt efter den stora syrprisen och dess påföljande glädjeexplosion, begifvit sig hem. Bland de som kvarstannat på tomten, se vi familjens vän Jeremias Munter, som för tillfället har antagit en den bittra och grymmaste uppsyn i världen, samt baron L***, icke mer den vilda och framsusiga ynglingen, utan en man, — och dessutom en possessio-
nat —, hvars allvarliga väsen förskönas af en viss angenäm blygsamhet, synbar isynnerhet när han talar vid vår »lilla fröken,» vid hvars fötter han satt sig.

Louise trakterar med sockerdricka, som ingen högre beprisar än hon sjelf. Hon finner det ha något öfverjordiskt i sig, något »riktigt upplyf-
tande,» men när Gabrielle, efter att ha njutit ett halft glas, hastigt flaxar upp, skrämmar hon dermed »vår älsta,» som dock ej väntat sig en så

stark verkan af sitt »upplyftande» sockerdricka. Snart ser hon sig omgifven af de åtta, som efter hvarandra komma ropande:

»Mamma! får jag litet dricka? — Och jag med! — Och jag! — Och jag med! — och jag! Och jag! Slå mycket fragga åt mig, mamma lilla!»

»Se så! Se så! kära gossar! Inte skall man rusa och storma fram så der? Alldrig ser ni pappa eller mig så der tränga sig fram! Salomon får nu vänta till sist! Tålmod är en god krydda. Se här! Drink nu; — men spill inte på er!»

Sedan Jacobinerna alla njutit af den skummande »upplyftande» drycken, få de så starkt bernerande lifsandar, att Louise måste tillsäga dem att öfva sina mandater på längre afstånd. Derefter svärma de ut på upptäcktsresor och göra kullerbyttor kring tomten. David skumpar med sin lilla krycka öfver sten och tufva, under det Jonathan plockar opp åt honom alla blommor och lingonplantor som han pekar på; små buketter göras sedan deraf, med hvilka de vänliga gossarne öfverhopa mostrarne, särdeles Gabrielle, deras utkorade vän och gynnarinna. Ernst — Adam — den äldsta af de åtta — en gosse af särdeles stadigt väsen, satt stilla vid morfaderns sida, och tycktes räkna sig till de stora. Lilla Alfred hoppade omkring sin mor.

Lagmannen såg sig med lifliga blickar omkring, planterade alléer, bosketter, satte ut bänkar, såg dem

fyllas af njutande menniskor, och meddelade sina planer till Jacobi.

Jeremias betraktade scenen med ett buttert, vemodigt, honom eget leende. När lilla David kom hoppande till honom med en välluktande skogsblomma, utropade han plötsligen:

»Hvarföre skulle man icke göra en botanisk trädgård af detta, hellre än en vanlig park? blommar är ändå det enda litet roliga här i världen; och efter det nu är så stäldt att menniskorna sätta näsan i vädret, så är det så godt att de få någon-ting att snusa på. En brunsinrättning kunde allt förenas härmed: — litet elände sköljer den väl bort ur stackrarne här i världen!»

Lagmannen fattade med glädje denna tanka. »Så skola vi,» sade han, »kunna förena nytta med nöje. Detta företag blir väl något kostsamare än en simpel parkanläggning; men det bör icke hindra! I denna sköna välsignade fredstid, och med de utsigter vi ha, att, på Guds makt, få behålla dem, kan man ta sig för ett arbete och hoppas få göra det färdigt i lugn, om ock det är stäldt på längre tid.»

»Och sådana arbeten, sade Jacobi, verka förädlande på lifvet under fredstider. Freden behöfver ett lika starkt mått af krafter som kriget, men emot andra slags fiender. All förädling af den jordiska tillvarelsen, allt som lyfter sinnena till ett mera intellektuellt lif, är ett batteri, upprest mot

den lägre naturen i människan, och en tjänst gjord åt mensklighet och fädernesland.»

»Bah!» skrek Jeremias förtretad, «mensklighet, fädernesland! Alltid skall ni ha stora ord! med. Om man slår omkull ett skrank, eller planterar en buske, straxt skall det hetas vara en välgerning åt Fäderneslandet! Plantera ni era täppor och slå omkull era plank, men lemna mans fäderneslandet i fred; ty det bryr sig lika litet om er, som ni bryr er om det! för fäderneslandet! för menskligheten! Det skall vara bra högt och rörande! Bara prat alltihop!»

»Nej, nu är bror i sanning för sträng!» sade Lagmannen, leende öfver sin väns utfall, «och för min del,» fortfor han allvarligt och lifligt, «önskade jag att en klar tanke på fäderneslandet åtföljde hvarje grand af mensklig verksamhet. Om någon kärlek är naturlig och förnuftig, så är det kärleken till fosterlandet! Har jag icke mitt fosterland att tacka för allt hvad jag är? Är det icke dess lagar, dess institutioner, dess andliga lif, som utveckla hela min menskliga och borgerliga tillvarelse? Är det icke mina fäders gerningar som bildat dessa, som gifvit dem deras individuella lif och kraft? I sanning! kärlek och tacksamhet mot föräldrar, är icke en större pligt, än kärlek och tacksamhet mot fädernesland! Och det finnes ingen, man eller qvinna, hög eller låg, som icke bör och kan, hvar i sin mån, gälda denna heliga skuld. Och det är just meningen af ett kristligt utbildadt samhälle, att hvar

och en derigenom kan göra sitt pund gällande, så att det på en gång tjenar det enskilda och det allmänna.»

»Så,» tillade Petrea, «bilda regnets droppar bäckarne, som gjuta sina vatten i floden, och kunna, om äfven anonymt, deltaga i dess välgörande lopp.»

«Så är det, mitt kära barn!» sade fadren och räckte henne handen.

«Det är en glädjande tanka!» sade Louise med tårfulla ögon; «hör väl på Adam, hvad morfar och moster säga, och kom väl ihåg det! — Gapa inte så förfasligt, kära du! En hel fregatt kunde få rum att segla in i din mun!» —

Härvid började lilla Alfred skratta så gällt och hjertligt, att alla de äldre oemotståndligt gjorde honom sällskap; Adam följde med och vid ljudet af denna skrattsalfva kommo sättandes från alla kanter Sem och Seth, Jacob och Salomon, Jonathan och lilla David, såsom en flock sparfvar slå ned på en utkastad handfull gryn. De kommo skrattande, emedan de hört skrattas och ville vara med om trakamentet.

Solen hade emedlertid gått ner och qvällens kulna tomtgubbar begynte vandra öfver tomten, då familjen bröt opp under muntraste glam, för att begifva sig till hemmet. När de vände sig mot staden, glimmade Mariakyrkans stjärna, som en eld i solens sista stråle och månan steg, likt ett blekt men mildt ansigte, upp öfver taket på deras hem. Det

var något i denna syn, som gjorde ett sorgligt intryck på Gabrielle. Kyrktornets stjerna glimmade öfver brodrens graf och månans anblick lät Gabrielle ovillkorligt tänka på modrens bleka, milda anlete. För öfrigt var aftonen så skön. Trasten sjöng i alarne nere vid ån, och himlen låg klar och ljusblå öfver jorden, der vindar och bullrande ljud allt djupare somnade in. Gabrielle gick tankfull och hade icke märkt att Baron L*** nalkats henne; hon nästan spratt till då han tilltalade henne så:

«Det var bra roligt, — bra kärt för mig, att återse er alla så lyckliga!»

«Ack ja!» svarade Gabrielle, »nu få vi alla åter vara tillsammans. Det var en stor glädje att få Louise och hennes familj hit!»

«Kanske — fortfor L***, — kanske är det förmätenhet att vilja rubba en så lycklig sammanlefnad, att vilja från en sådan familj skilja en älskad dotter och syster, men om den sannaste

«Ack! afbröt Gabrielle, hastigt förskräckt, tala ej om att rubba, att förändra något! Allt är ju så bra, som det nu är!»

L*** teg, med ett sorgset uttryck.

»Låt oss alla vara glada tillsammans!» sade blygsamt och hjertligt Gabrielle, »ni blir ju en tid hos oss?! Det är så skönt att ha vänner och syskon! Lifvet är så roligt, tillsammans med dem!»

L***s ansigte ljusnade! han fattade Gabriel-

les hand och ville säga något, men hon hastade ifrån honom och till sin far, hvars arm hon tog.

Jacobi ledde Petrea. De voro glada och förtroliga tillsammans, som lyckliga syskon. Hon talade för honom om det som utgjorde hennes närvarande sällhet och hennes framtids hopp. Han deltog lifligt deruti och berättade henne om sina planer, om sin husliga lycka, särdeles och med förtjusning om sina gossar, om deras lydnad för föräldrarnes minsta vink, deras inbördes kärlek och se! det var allt «Louises förtjenst!» Och Louises lof uppstämades af en harmonisk duo, allt till en «söt lukt för vår älsa,» som låtsade icke lyssna till någon utom till sin far.

Snart nådde man hemmet.

Med en silfverslef i handen och det vänligaste leende på läpparne, stod modren i biblioteket, framför en stor, rykande punschbål och välkomnade med blick och röst den inträdande skaran.

«Min söta Elise!» sade lagmannen omfamnande henne, du har blifvit tjugu år yngre i dag!»

«Sällheten föryngrar!» svarade hon, seende på honom kärleksfullt.

Man satte sig.

«Bullra inte så mycket gossar!» sade Louise till sina åtta, i det hon sjelf satte sig med lilla Elise på sina kän. «Kan ni inte sätta er utan så mycket brak och bråk?!»

Jeremias Munter hade satt sig i ett hörn, aflägs-

nad från alla de andra; han var stilla och syntes nedslagen.

En tystnad uppstod. Det syntes på många ansikten en slags spänning, ett slags medvetande af att något ovanligt snart skulle inträffa.

Lagmannen hostade några gånger, han tycktes ha något ovanligt behof af att klarera sin strupe.

Ändteligen upphof han sin röst och sade, men icke utan synbar rörelse:

«Är det sannt att vår vän Jeremias Munter tänker öfverge oss snart, för att bosätta sig i enslighet på landet? Är det sannt, som ryktet säger, att han tänker lemna oss redan i morgon och att denna afton således är den sista, han som stadsbo tillbringar i vår krets?

Assessorn gjorde ett försök att svara, men det stadnade vid ett slags grymtande ljud, utan ord. Han såg stinnt ned i golvet och stödde händerna på sin käpp.

«I så fall, — fortfor lagmannen — har jag blifvit anmodad om att göra honom en fråga, som — jag till ingen annan än honom kunde göra och som ändå nästan fastnar mig i halsen. — Vill vår vän assessor Munter låta en . . . en af oss, följa honom i hans enslighet?»

«Hvem skulle vilja följa med mig?» röt Jeremias, buttert och tvislande.

«Jag!» svarade en mild, harmonisk röst, och Eva, — i denna stund så vacker och behaglig som nå-

gonsin — nalkades honom vid sin faders hand. «Jag, upprepade hon rdnande, talande lågt men innerligt, vill följa er; — om ni vill det!»

På familjens ansigten läste man att detta icke var en öfverraskning för dess medlemmar. Louise hade milda tårar i ögonen och såg ej det ringaste skandaliserad ut öfver detta steg, så rakt emot «qvin- nans värdighet.» Assessorn spratt till och såg upp med en skarp och förvånad blick.

«Emottag af min hand,» sade lagmannen, med en röst som vittnade om hans känslor, «en följesla- gerska, som du länge önskat dig! Blott till dig Munter, kunde jag så bortgifva mitt kära barn!»

«Ger ni mig nej?» sade Eva i det hon rodande och leende räckte sin hvita hand till den ännu stum- ma Jeremias.

Han tog häftigt den uträckta handen, tryckte den med båda sina händer mot sitt bröst och sade sakta i det han böjde sig ned öfver den: «o, mina rosor!» När han upplyfte hufvudet, runno hans tårar. Men det var ångest och oro i hans väsen. «Bror!» sade han till lagmannen, «jag kan ännu inte tacka dig! Jag vet inte, jag begriper inte Jag måste först ransaka henne!»

Han tog Evas hand och förde henne in i det till biblioteket gränsande kabinettet, satte sig der midt emot henne och sade häftigt:

«Hvad kommer det här ifrån? Hvad är det för upptåg? Hur hänger det ihop? Säg mig, i Guds namn

Eva med hvad känslor hon så här kommer och friar till mig? Är det med sann kärlek? Ja, just kärlek, säger jag! Skräm sig inte för ordet; — som jag menar det, kan hon ta det. Är det kärlek eller är det — — medlidande?! Som en nådegåfva tar jag henne icke; så mycket vill jag säga henne. Bedrag sig icke, bedrag icke mig! I Guds namn, som ransakar våra hjertan, svara mig och tala sanningen: är det af fullt, af hjertligt hjerta, hon så kommer till mig? Tror hon, — tror du Eva, Guds Engel, att jag gamla, fula, sjukliga, knarriga gubbe kan göra dig lycklig?

Jeremias talade med ångestfull innerlighet, och han var vacker i denna stund af kärlek och af känsla.

«Min vän! min välgörare» svarade Eva, i det hon med sin hand strök bort tårarne som rullade utför hans kinder, se in läs i mitt hjerta! Tacksambhet har fört mig till erkännande af ert värde, — båda ha fört mig till kärlek; — icke den häftiga, som jag en gång känt, men aldrig mer skall känna, utan en djup, innerlig tillgifvenhet, som skall göra mig, och, jag hoppas, äfven er, lycklig, och som ingenting mer kan störa. Att lefva för er och, näst er, för min familj, är det högsta jag önskar på jorden. Jag kan uppriktigt säga, att jag i denna stund ej älskar någon högre än er! Är detta er nog?

Ännu häftades på Eva assessorns djupa ögon, forskande och genomträngande.

«Kyss mig!» sade han på en gång tvärt och skarpt.

Med en stilla, obeskrifligt ljuf hängifvenhet lutade Eva sitt rodnande ansigte till hans och kysste honom.

«Herre Gud!» sade Jeremias, »är du då min? I hans namn då!» Och med utesägliga känslor slöt han den så länge älskade till sitt hjerta. Han höll henne länge så, och blott djupa suckar uppstego ur hans sällhetsfyllda bröst. — Slutligen slet han sig från henne och såsom lifvad af en ny ungdom, tog han ett språng och ropade till de församlade i biblioteket:

«Se så! Nu är det färdigt! Jag tar henne! Hon ska få mig! Hon ska få mig! Hon duger till att bli min hustru, och jag duger att vara hennes man! Se så, der ute! Vill ni inte dricka vår skål. Alla lupo till bålarna; Louise med de andra, de åtta efter henne. Det blef ett glädjefullt larm. Leonore och Petrea slog under skratt ifrån sig de tillstormande och lofvade bära glasen till dem, blott de ville förblifva stilla på sina platser. Ändteligen återkom ordning i församlingen; glasen fylldes och skålarne begynte.

N:o 1. som lagmannen proponerade, var för det nya brudparet.

N:o 2 som Jakobi ganska vältaligt framställde, var för föräldrarne »för deras lycka, deras väb»,

sade han rörd, »genom hvilka jag och många med mig blifvit välsignade.»

N:o 3 dracks för den nya pastorsfamiljens välgång och trefnad.

N:o 4 för den nya tomten.

N:o 5 för det gamla — alltid unga hemmet.

N:o 6 var: alla »goda barns» skål.

De åtta tycktes icke nog kunna tacka för och besvara den.

Sedan klingade muntert en mängd enskilda skålar. Jakobinerna drucko oupphörligt mostrarne till. Gabrielle fick jemt klinga med sina små nevöer.

Emedlertid höll Jeremias Munter, med ungdomsvarma blickar, följande ömra tal till sin fästmö.

»Det var ju necken att hon skulle vara så angelägen om mig! Fria sjelf! Hur visste hon att jag ville ha henne? Och komma så hastigt öfver mig! Inte ge mig någon betänketid alls! Det är ju oerhördt! — Hvad för slag? — »göra om saken?» Ne, nej! Det är så besvärligt! Ne, ne, ne, ne, ne, Nej! då! säger jag. Sen jag besinnat mig, finner jag att det är bäst jag tar henne. Men visst var hon bra hastig! Jag höll på att få . . . Hvad nu då? Hvad är det för nytt? Kommer lilla nåden, lilla Svägerskan så utan krus och kysser mig?! Kors! Verlden är ändå rolig!

Men ingen i kretsen fann verlden så rolig, som Petrea.

»Är du nu nöjd med mig» Petrea? »frågade Eva henne, skälmaktigt leende. Petrea slöt henne innerligt i sina armar. Nu hördes mamma Louise: »Se så, gossar, nu får ni inte dricka mer! Ingen tår mer! Hvad säger du, lilla David? »Du-skål med far-bror Munter!» »Nej tack, min lilla gosse, det får du proponera en annan gång. Ni ha skålat nog allaredan, och kanske mer än era små hufvuden tåla vid.»

»Jag ber för gossarna, syster Louise!» ropade assessorn; jag vill proponera en skål, och den måste de dricka med. Fyll ännu en gång i glasen, svärmor lilla! Jag proponerar:

En skål för friden! För frid i landet och i hemmen! Skål för den kärlek och den kunskap, som allena göra freden till en välsignelse! Skål med ett ord för — frid på jorden!»

»Amen! Amen!» ropade Jacobi, drack ut sitt glas och kastade det bakom sig. Louise såg litet illa vid på sin mor, men när denna gladt följde Jacobis exempel, blef hon äfven förförd.

»Alla glas öfver bord efter den skålen!» ropade lagmannen och skickade sitt att klinga med taket, och med obeskriflig fröjd kastade Jakobinerna sina glas i vädret sökande att göra freds-skålen så bullrande och förstörande, som möjligt.

Vi lemna nu den glada kretsen, ur hvilken vi se modren sakta smyga sig. Vi se henne gå in i

sitt kabinett, der hon hvilar sig i behagligt lugn, och skrifver följande rader till sin systerliga vän:

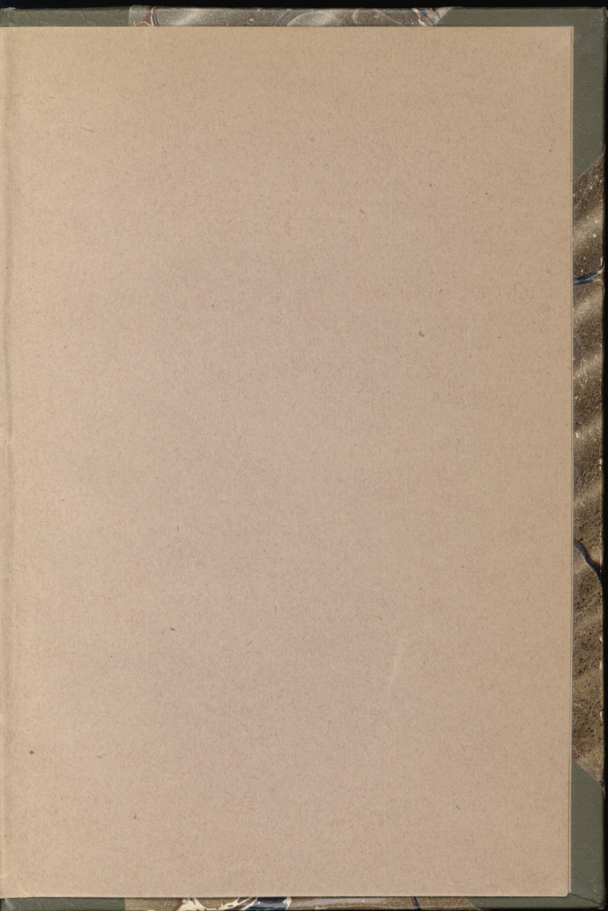
»Jag har nu lemnat dem på en stund, för att hvila mig och språka några ord med dig, min Cecilia. Här är godt och lungt, och glada röster, riktiga högtidsröster höras hit in. Men Ernsts hjerta njuter den högsta fröjd, ty han ser alla sina barn lyckliga omkring sig. Och Barnen, Cecilia — han har rätt att vara glad, vara stolt öfver dem. De stå alla omkring honom goda och färdiga menniskor; de tacka honom, att de blifvit födda till lifvet, och att de lärt känna dess värde. De äro tillfreds med sin lott. Den förlorade, den återkomna hvilar sig i hemmet, för att begynna ett nytt lif, och hennes intagande barn är re'n hemmastadt på morfadrens knän. . . . Nu klingar Gabrielles guitarre, och en sång stäms upp! — Nu tror jag de dansa med! Louises åtta gossar låta trossbottnarne skaka. Jacobis röst höres öfver alla. Den goda, evigt unga menniskan! Jag borde vara glad jag också, ty allt är frid och välbestäldt i mitt hem. Jag är det äfven, — mitt hjerta är fullt af tacksamhet, men min kropp är trött, mycket trött.

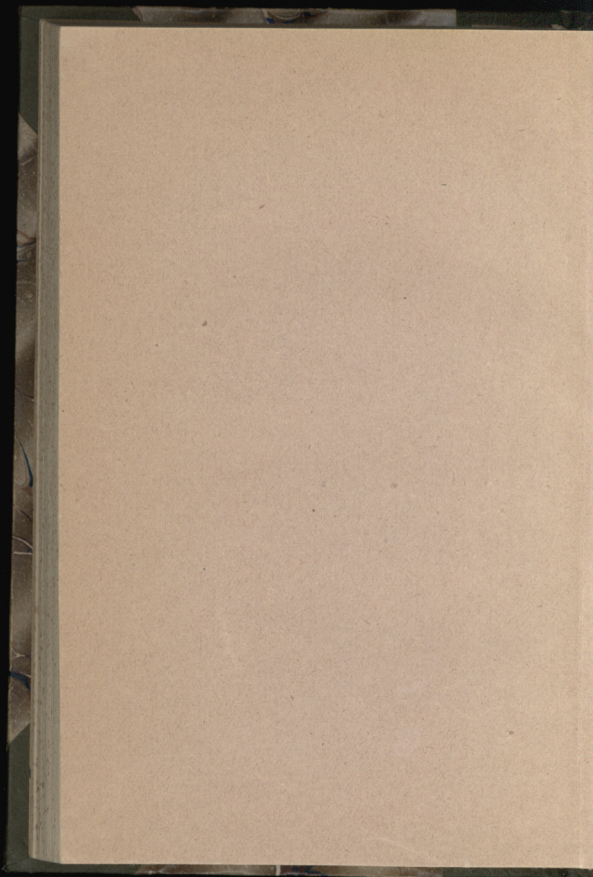
Granarna på grafven hvifta och vinka; — jag ser deras spiror helsa mig i det klara månskenet och visa — uppåt. Vinkar du mig, min son? kallar du mig att komma »hem till dig?» Min förstfödde! Mitt sommar-barn! låt mig hviska till dig att det är min hemliga önskan! Vänlig var mig

joorden, vänligt Hemmet der; men, när du gick bort, min älskling, då begynte jag att flytta. Törhända kommer den sista flyttningsdagen snart. Jag tycker jag känner på mig, att jag skall få stilla inslummra. Och unnas det mig, innan den sista sömneen, en rätt klar och vacker stund, då skall jag änn en gång trycka min mans hand till mina läppar, see omkring mig välsignande på jorden och tacksamt uppp till himmelen, och säga, som nu, af hjertats grund: Gud ske lof — för hemmet här!

Och hemmet der!

6000070580

Göteborgs universitetsbibliotek

